گاتا، ڕێبەرا مە

سروودێن پیرۆز یێن هزربزێڤێن زەردەشتی

وەرگێران بۆ ئینگلیزییێ:

عەلی جەعفەری

وەرگێران بۆ کوردییێ:

ژیوارێ گولفرۆش

بۆ وان کەسێن خوە ژ بۆ یەزدانیٚ زانا تەرخانکری.

(سرووداا ٤.١)

آقای دکتر علی اکبر جعفری
Photo by: Ardeshir Baghkhanian

پێرست

پێشەکی.. ٤

پاراستن و ڤەگوهاستنا گاتایان.. ٧

گاتا د ئاڤێستایێ دا.. ٩

ڤەبخوازییەك ژ بۆ بەرچاڤوەرگرتنێ.................................. ١٠

بێ دەستتێوەردان... ١٥

ڤەگەریان بۆ گاتایان.. ١٧

سلاڤ.. ١٨

ئەشێن ڤوهۆ.. ٢٠

ئاهۆنا ڤیریا.. ٢١

سروودا ئێکێ: ئەز ب خوەشکاندن ڤە نڤێژێ دکەم..................... ٢٣

سروودا دوویێ: هەلبژارتنا ئاشۆ زەردەشتی............................ ٢٥

سروودا سێیێ: چاکی و خرابی... ٢٨

سروودا چارێ: رێنیشاندان.. ٣١

سروودا پێنجێ: ژرێدەرکەڤتن.. ٣٥

سروودا شەشێ: خوەتەرخانکرن ژ بۆ ئەرکی............................ ٣٨

سروودا حەفتێ: نویکرن.. ٤١

سروودا هەشتێ: خوەناسکرن، خوەزا، خوەدا........................... ٤٤

سروودا نەهێ: بەرسڤدانا پرسیاران.................................... ٤٨

سروودا دەهێ: راگەهاندن... ٥٢

سروودا یازدێ: ژ ئێشانێ بۆ سەرکەڤتنێ................................ ٥٥

سروودا دوازدێ: ئەقلێ پێشکەڤتنخواز.................................. ٥٩

سروودا سێزدێ: سەرکەڤتن ب سەر خەلەتییێ دا......................... ٦١

سروودا چاردێ: لادانا رێگرییان....................................... ٦٤

سرוودا پازدێ: هەڤپشکی دگەل خوەدایی............ ٦٧
سروودا شازدێ: سەروەرییا باش یا هەلبژارتنێ................. ٧٠
سروودا هەڤدێ: باشترین هیڤی.................................. ٧٤
هەڤپشکییا جیهانی یا زەردەشتی................................ ٧٦
پۆختە و ناڤەرۆکا هەر هەڤدە سروودان......................... ٧٧
دەستەواژەیێن گاتایێ (فەرهەنگۆك).............................. ١٠٠

پێشەکی

تیپا ٢٦ ـەمین یا سوپایێ دەریاڤانی ل کاراچی ب ئێکەم جۆرێ یەکەیا هێزا دەریاڤانییێ دهێت ناسکرن. ئەو ل نیمچە کیشوەرێ هندێ ل سالا ١٩٣٧ ێ هاتیە دامەزراندن. ئەندامێن وێ ل خواندنگەهێن جۆر ب جۆرێن کاراچی هاتینە کو نها دکەڤیت پاکستانێ. بنەبەستا سوپایێ سکۆت ژ دوازدە گەنجێن ژێهاتی یێن تایبەت ژ کریستیان و هندۆسی و موسلمان و ئاری و سیخییان پێکهاتیە. ئەز ئێك بووم ژ وان. ئەڤ تیمە ژ لایێ دو ئەفسەرێن بریتانی و هندی ڤە دهێتە برێڤەبرن. هەژی گۆتنێ یە کو ب سەرەدەرییەکا برایانە و جوان دەرباس دبوو. ل وی دەمی، ئەم ل چۆلەکێ بووین، چاینا کریك کو د ناڤ بەندەرێ کاراچی بۆ مەلەڤانیکرنێ و گەمییان دهات ب کار ئینان. هەروەسا ژ لایەکێ دی ڤە مە ئێکودو ل وێرێ ددیت. ل لایێ رۆژئاڤایێ وارف ڤە کو ژ گۆرەپانێ دویرتر بوو ژبۆ مەرەما گەشتکرنێ بکاردهات.

هەتا دویماهییا سالێ ژمارەیا مە گەهشتە شازدە کەسان. زێدەباری جوداهییێن مە یێن کەلتۆری، لێ دیسا ژی مە د کاری دا رەفتارەکا برایینی و هەڤالینی دگەل ئێك دکر. بەلێ د ناڤ وان کەسێن ژ نوی هاتین دا، بانگخوازەکێ رژد هەبوو. ئەوی دگەل کەسێن دی ل سەر نموونەیێن دینی دانووستاندن دکر. خوە هەتا دگەل هندۆسییێن کۆمەلگەهێن دی ژ هزرێن جودا جودا ژی. د سپێدەهییەکا جوان یا هاڤینێ دا، ژ بەری وانە دەست پێ بکەت، ئەڤی کەسی دەمەکێ درێژ بوو ب دینێ زەردەشتی ڤە هاتبوو گرێدان و ل سەر رێبازا وی دچوو. ئاریان ژی ب حەزا خوە ئەڤ دینە هەلبژارتبوو و د ژیانا خوە دا پەیرەو دکر. دەمێ من زانی کو ئەو د بەرهەڤ نینن بەرەڤانییێ ژ خوە بکەن، ئەز ب دلگەرمییا خوە یا ئیرانی ڤە بەرەڤ پێشڤە

چووم و من چ تشت دەربارەی هزرا چاك و دینێ چاك یێ زەردەشتی نەدزانی، ژ بلی هندێ کو من ژ دایکوبابێن خوە گوه ل ئەڤی دینێ کەڤنار بووبوو، کو د کەڤن دا هەمی بابکالکێن مە زەردەشتی بوون. دایکا من بەری هینگێ چیرۆکێن شانامەیا فیردەوسی ب سادەیی ڤە ژ بۆ مە دخواندن. ب رێکەڤت، د وان رۆژان دا ل کرمان – باژێرێ من یێ ئێرانێ – کو دویەم باژێر بوو مەزنترین مەلبەندێ زەردەشتییێن ئیرانێ ب خوە ڤە گرتبوو. دایبابێن من هەڤالێن زەردەشتی هەبوون. بابێ من بەری هینگێ ل نڤیسینگەهەکا بازرگانی ب ناڤێ دۆرابچی یا ناڤدار ل بازارێ وەکیل ل کرمان کار دکر و ل وێرێ دگەل وان دئاخڤت. وەسا دیارە کو من بەرگرییەکا باش کر، ب تایبەتی د بەرژەوەندییا بلندراگرتنا ئاگری دا، ژ بەر کو هەڤالێن من بلند ل قەلەم ددا. ل رۆژا ئێکەشەمبییا د دویڤ دا: ئێرۆ پ. پۆلسارا کو ئێك بۆ ژ ئارییان، کۆپییەك ژ گۆتنێن خوە وەك ئاماژەیەکا دەستخوەشییێ پێشکێشی من کر. دەقێ نڤیسینێ ب رێنڤیسا دیوانا ئاگری نڤیسیبوو و ژ لایێ خوەدێ ژێ رازی ژۆتیندرامۆهان چاتێرجی بۆ زمانێ سانسکریتی و ئینگلیزی و گۆجارتانی وەرگێرابوو. ئەز ژی گەلەك پێ داخبار بووم، من ئەو سروودێن پیرۆز وەرپێچان و من خواست فێری ئەوی زمانی ببم. ئیرۆژی ئەز ب دکتۆرێ وەغەرکری مانی کبی پێتاولەیی دام نیاسین. پاشی من رێڤەبەرێ خواندنگەها بنەرەت بی ڤی ئێس پارسی ژی ب رێکا وی نیاسی. ئەوی ئەز فێری ئاڤێستایێ و پەهلەوییێ و بنەمایێن دینی کرم. پشتی هینگێ ب خوەشحالی ڤە پشتەڤانی ل من کر، کو کۆرسەکێ ئاڤێستایێ ب زمانێ پەهلەوی وەربگرم، دگەل دەهان کور و کچێن ئاری یێن هەڤتەمەن دگەل من. هەروەسا ئەز ب داستۆرجی د. مەنەنجی ن. دلهلا یێ رەوشەنهزر و بیرمەند ئاشنا کرم. بۆ خواندنەکا زێدەتر و بەرفرەهتر، ئەز بۆ شەش سالان دگەل هەردو ماموستایان مام. ئەز گەلەك سوپاسدار و

قەرداریٚ ئیرۆچی و هەردو مامۆستاییێن خوە مە، ژ بۆ هەمی رێنما و گۆتنێن وان. داستۆرجی ب دلۆڤانی ڤە ئەز شیرەت دکرم. ئەوی د ئێکەم چاڤپێکەڤتنا مە دا ئەڤ پەیڤە گۆتن من: "دەمیٚ تو هەست پیٚ دکەی کو تو ب تمامی ییٚ فێری زمانی ئاڤێستاییٚ بوویی، ب وەرگێرانا گاتایان دەست پیٚ نەکە. ئەو بتنیٚ رێنیشاندەرن. هەر ڤەگێرانەکا شاش دیٚ بیت ئەگەر کو گەل ژ ریٚکیٚ دەربکەڤیت. تو ب خوە ببە ئێکەم پشکا ئاڤێستاییٚ دگەل کەسێن دی. پێنج سالان خوە بگرە، ژ بەری تو دەست ب وەرگێرانا گاتایان بکەی ".

هەلبەت من ژی سۆز داییٚ کو دیٚ وە بیت.

هەر چەندە گاتا د پێنج سالێن بۆری داییێن بووین رێنیشاندەرێن ئێکانە ییێن هزروبیرێن من. لیٚ من چ جارا ئەو سۆزا خوە ژ بیر نەکرییە. من وەرگێرانا گاتایان ب زمانیٚ فارسی ل سالا ١٩٨١ یٚ بەلاڤ کر، پشتی بۆرینا چل سالان ل سەر ویٚ سۆزا من دایی. حەفت جاران هندی وی دەمیٚ مامۆستاییٚ من پێشنیار کری. ئەڤ پێشەکییا ئینگلیزی ژ بۆ وانەییێن هەیڤانە ییێن کۆرسێن گاتاییٚ بوون، کو ل مەلبەندیٚ زەردەشتی ل باژێریٚ کالیفۆرنی ل مەها تشرینا ئێکیٚ یا سالا ١٩٨٦ یٚ دەست پیٚ کربوو. ئەڤ چاپا ئینگلیزی من ژ چاپا کو هەر من بۆ فارسی وەرگێرایی هاتییە پاچڤەکرن و بەرهەڤکرن، ل بن ناڤونیشانێن گاتا: سروودێن پیرۆز ییێن زەردەشتی.

پاراستن و ڤەگوهاستنا گاتایان

مانا گاتایان هەتا ئەڤرۆ ڤەدگەریت بۆ ئەنجامێ چیرۆکەکا خەمگین، لێ دگەل هندێ ژی خوەدان دویماهییەکا خوەش بوویە. پشتی کو ساسانییان ل سالا ٢١٤ ێ زایینی دەستهەلات ژ کایانییان ل وەلاتێ ئاریان وەرگرتی، زمانێ زەردەشتی و هەڤرێیێن وی بوو زمانەکێ نەنیاس و ئاسێ. گاتا د پەرتووکا ناڤدارا نها ئاڤێستایێ دا هاتن کۆمکرن، کو ئەو ب خوە وەکی پەرتووکەکا پیرۆز دهێت هژمارتن. گاتا د ناڤ ئاڤێستایێ ب رێکا وەرگێران و شرۆڤەکرن و بۆچوونێن زمانێ پەهلەوی ل سەر دەمێ ساسانییان هاتن هەلگرتن .

کەڤتنا ئیمپراتۆرییەتا ساسانییان ل سالا ٦٣٠ ێ زایینی و پشتی مانگگیرانا ئایینێ زەردەشتێ کریزێن سەخت ب سەر باوەرداران دا هاتن. زیانەکا مەزن گەهشتە کۆمەکا پەرتووکێن پیرۆز و ب تنێ سێکا ئاڤێستایێ رزگار بوو و ما، کو ئەو ژی پێك دهێت ژ پشکا وێ یا دینی. ب خوەشحالی ڤە گاتا رزگار بوون، ئەڤە ژی ژ ئەنجامێ بزاڤ و پاراستنا قەشەیێن وی سەردەمی و خەمخۆرییا وان بۆ ئاڤێستایێ. مخابن ئەو کەس هند د زانا نەبوون و جهێ هەر پشکەکێ نەدزانی، لێ دیسا ژی فەرە مرۆڤ سپاسییا وان بکەت، ژ بەر کو وان ئەو د وێ رەوشا دژوار دا پاراست.

ژ ئەنجامێ پەیوەندییێن د ناڤبەرا زەردەشتییێن هندێ و ئیرانێ د ناڤبەرا چەرخێ پازدێ بۆ چەرخێ هەژدێ یێ زایینی، هەروەسا گرنگیپێدانا رژد یا ئەکادیمییێن رۆژئاڤایێ ب خواندنێن رۆژهەلاتێ، بوون ئەگەر کو ئەو ل دویماهییێ رزگار ببیت. ئەڤرۆ دیسا پەیڤێن ئاشۆ زەردەشتی د ناڤ باوەرداران دا زیندی مان. یا راست زیندیکرن و نویژەنکرنا گاتایان پێنگاڤەکا نوی بوو. هەر تشتەکێ ئەم ل سەر گاتایان دزانین و مە ڤەدیتی، ب رەنگی ژ رەنگان د سەد سالێن بۆری دا بوویە. ئەم ب راستی ژی

منەتبارێن زانایێن رۆژئاڤا نە کو ئەوان خەمەکا مەزن ژێ خوار و کار ل سەر کر. هەروەسا دروێشمێ "زڤرین بۆ گاتایان" یێن کو هندەك چاکسازخوازان ل سەر دانایی، دروێشەکێ هێشتا نویترە.

لێ دگەل هندێ ژی، ئەم نابێژین کو پویتەپێنەدانا بێئاگەهـ سەبارەت گاتایێ گەلەك یا کەڤنە. هەر وەکی بەری نها مە ئاماژە پێدایی، ئەڤ چەندە ژ ئەگەرێ خەمگینێ کەڤتنا ئیمپراتۆرییەتا ساسانییان بوو و هەروەسا ئەو نەهامەتییێن د وێ ژینگەهێ دا ب سەرێ زەردەشتییان هاتین. ئەم دشێین د ناڤبەرا چەرخێ دەهێ و چەرخێ هەشتێ دا دەستنیشان بکەین، ئانکو کێمتر ژ ٨٠٠ سالان.

پەرتووکێن پەهلەوی، نەخاسمە دینکارد و ڤیتەکیا-ئیزادسپارم، و گاتا (یا کو وەك گەسەن — گەهەن دهێت خواندن.) هەروەسا چیرۆکا تمام یا ستۆت یاسنی، کو وەك پەیڤێن خودێ یێن راستەوخۆ دهێت هژمارتن و خودێ بۆ زەردەشتی ئاشکرا کرییە. ئەو ژ گاتایان و ژمارەیەکا زێدەکرنان ژ لایێ هەڤالێن زەردەشتی یێن نێزیك پێك دهات. هەر چەندە جهێ گومانێ یە کو نڤیسکارێن ریڤایەتێن فارسی (وێژەیا زەردەشتی، ئەوا کو د ناڤبەرا چەرخێ پازدێ و هەڤدێ یێ زایینی دا هاتی نڤیسین) دزانی کا ئەو چ یە و چ دگەهینیت. ئەوان ژی رێزەکا مەزن ل ستوود یاسنی دگرت. وەرگێرانێن پەهلەوی و فارسی بۆ یاسنا و ڤیسپێرد و ڤێندیدادێ و هندەك بەشێن دی یێن ئاڤێستایێ، پاراستی و هەلگرتی مان. ئەم دبینین کو گاتا د ناڤ وان دا ب باشی هاتینە وەرگێران و شرۆڤەکرن.

گاتا د ئاڤێستایێ دا

ئاڤێستا ب زەلالی هەلوەست و گرنگی و جهێ گاتایان دیار دکەت. ئەو بلندترین بەشێ وێ نە. "سلاڤ" ئەوا ل پێشەکییا گاتایان، ژ لایێ هەلبەستڤانێ نەناسێ ئاڤێستایێ ڤە، ب هزر و پەیڤ و کریارێن ئاشۆ زەردەشتی یێن نموونەیی دهێت بناڤکرن. هەروەسا گازی بەلاڤکەرێن وێ دکە تکو رێزەکا مەزن لێ بگرن (سرووودا ۱.۰) ئەو لاڤەیێن ئێکانە نە یێن کو د رێورەسمان دا دهێن گۆتن. نێرگستان و ڤێسپێرد ئەڤێ چەندێ دوپات دکەن. ئەو و هندەك پشکێن دی ژ ئاڤێستایێ ب تنێ گاتایان و هاپتانهایتی دەستنیشان دکەن و ب رەنگەکێ گشتی ناڤێ وان کرییە ستاتۆ یەنیا، ئانکو "پەسنێن رێزدار." هاتیە پێشنیار کرن کو سروود بۆ سرووودێ چەندین جاران بهێن خواندن. ژ بلی سرووودێن گاتا و هاپتانهایتی دانپێدان ب چ سرووودێن دی د ئاڤێستایێ دا ناهێت کرن. ئەوان ستۆت ناسکێن وێژەیا زەردەشتیان پێکئینان. هەر پێنج پەیڤێن گاتایان د ئاڤێستایێ دا وەك پیرۆزترین و ئیلهامبەخشترین گۆتنێن ئاشۆ زەردەشتی دهێن نیاسین. یاسنا ٥٥ پەسنەکا گونجایی یا درێژە وەك رێزگرتنەك بۆ گاتایان. ژ نکو بنەمایێن ژیانێ، ئەو ژی وەك یەزدانێ زانا، ئارمانجا ژیانا و نوی و سەردەم دپارێزن. گاتا زێرەڤان و پارێزڤانێن مە نە. ئەو خوارنا هشێن مە نە، بەلکو ئەو خوارن و جلکێن گیانێ مە نە.

قەبخوازییەك ژ بۆ بەرچاڤوەرگرتنێ

ئەو بەیاننامەیا سروودا یاسنا ٥٥ دگەهینیت، قەبخوازییەکا رژدا مەزنە. وی ئان وێ بەری ٣٥٠٠ سالان بەرهەڤکرییە. لێ ما بەرئاقلە ئەو راست بیت؟ بۆچی ئەم چاڤخشاندنەکا بلەز ب سەر گاتایان دا نەکەین؟

گاتا د بنەرەت دا مانسرا یە، کو ئەو ژی رامانێ هزربزێڤ دگەهینت. هەر ژ بەر ئەڤێ چەندێ ئەو یا پۆختەکری و ئاراستەکریە. ئەو ئەندامێن خواندنێ هانددەت کو هزر بکەن و ل سەر رێبازەکا راست یا هزرکرنێ بچن. ئەو مرۆڤی ل سەر رێکەکا راست و دیار دلڤینن. هەروەسا نەخشەیەکێ سەرەکی دئێخن د ناڤ دەستێ مرۆڤی دا و بیناهییەکا بێهەمپا پێشکێشی وی دکەن. وەك ئاماژەیەك بۆ خالێن بەرچاڤ، دگەل هندەك ژێدەرێن رێژەیی، گاتا مە فێر دکەن کو:

١. ب تنێ خوەدایەك یێ هەی، خودایێ زانا، ئاهۆرا مەزدا، ئافرینەرێ هەبوونێ و بەخشینەر و پارێزڤانێ گەردوونی. (سروودا ٨ و ٩)

٢. پێدڤی یە دەست ژ هەمی ئەفسانە و ئاشۆپێن سەبارەت خوەداوەندێن سەختە و بۆنەوەرێن ئاشۆپی بهێت بەردان. هەروەسا پێدڤی یە دەست ژ هەمی بیروباروەر و مەراسیمێن نەبەرئاقل بهێت بەردان. (سروودا ٥)

٣. دینێ باش یان دینێ وژدانپاك، ناڤێ دینێ زەردەشتی یە و دینەکێ جیهانی یە و بۆ هەمییا یە. (سروودا ٩.١٠ و ١٧.١)

٤. رەوشەنگەرییا خوەدایی (سەراوشا) چەندین خەسلەتێن خوەدایی ئاشکەرا دکەت، کو دبت ئەگەرێ تێگەهشتنا وان بنەمایێن گەردوونی پێکدئینن، گەردوونێ رێکوپێك. گرنگترینێن وان بنەمایان ژی (مەینیۆ: ئەو ئەقلیەتا پێشکەڤتنخوازە یا کو خوەدێ درست کری و دێ ل سەر پاراستن و بلندراگرتنا وان بەردەوام بیت.) ، (ئاشا: راستی و درستی، ئەو یاسایا

جیهانی یە یا کو ب هویری هەمی لڤینێن گەردوونی رێکدئێخیت.) ، (ڤوهۆ مەنە: ئەو پەندیارییا ل پشت هەمی پێنگاڤێن پاك.) ، (ڤوهۆ خشاتارا: دەستهەلاتا چاکخواز و هێزا قەنجییێ یا کو گەردوونی دپارێزیت.) ، (ئارامایتی: ئارامی و بژوینییە یا کو د بن سیبەرا باش ڤە ب دەست دکەڤیت.) ، (هاورڤاتاتێ: تامبوونا کو د بن سیبەرا رەوشێن ئارام دا پەیدا دبیت.) ئەڤ بنەمایە خال و پەیامێن سەرەکی یێن پترییا هەڤدە سروودان پێك دئینن .

٥. گەردوون ب باشی هاتییە ئافراندن و ب رەنگەکێ رێکئێخستی بەر ب تامەتییێ دمەشیت، هەر وەکی ئافرینەر ئاهۆرا مەزدا دخوازیت. (سروودێن ٨ و ٩)

٦. ئازادییا هزرێ و ئاخڤتنێ و کارکرنێ ب مرۆڤان هاتیە دان. وان ئەقلەکێ چەلەنگ یێ هەی ژ بۆ کو جوداهییێ د ناڤبەرا باشی و خرابییێ دا بکەت و بزانیت کا بۆ جڤاکا مرۆڤایەتییێ چ تشت یێ خرابە. (سروودا ٣.٢ ، ٤.٩ ، ١١ و ١٢)

٧. مرۆڤان دو ئەقلیەت هەنە: سپێنتا مەینیۆ، ئەقلیەتا پێشکەڤتنخواز و ئەنگرا مەینیۆ، ئەقلییەتا پاشکەڤتی. ئەقلییەتا پێشکەڤتی هاریکارییا وی دکەت کو خوە و جیهانا ل دەردۆرا خوە پێشبئێخیت. ئەقلییەتا پاشکەڤتی ژی زیانێ دگەهینیت وی و دەردۆرا وی. لەوما ژی کەسێ زانا دێ ئەقلییەتا باش و مفادار هەلبژێریت. (سروودا ٣،٤،١٠)

٨. جیهانا مرۆڤان ل سەر ئەڤی ئەردی بۆ دو ئاراستەیان دابەش دبیت: باش و خراب. پێدڤی یە ئارمانجا باشان ئەو بیت کو خرابان بئینن سەر رێکا راست. ئەڤ چەندە ژی دێ ژیانەکا باش بۆ هەمی کەسان دابین کەت. (سروودێن ٣،٤،١٠ و گەلەك ژێدەرێن دی)

٩. تشتێ هەرباش ب رێکا ڤەخواندنا خوەزاییێ دهێت پەیداکرن، ژ وان ژی زانین و هەڤسەنگی و هەر تشتەکێ باش و مفادار. ئەڤە ژی هاندانەکە ژ بۆ پێشڤەبرنا ژینگەهـ و جڤاکا مە یا مرۆڤان و هەمی جیهانا زیندی. (سروودێن ٧.٣ ، ٨.٦ ، ٩.١٢ ، ١٣ ، ١٣.٣)

١٠. ئەگەر مرۆڤ بخوازیت، ئەو دشێت هەمی یەکەیێن خوەدایی پێشبێئێخیت و داهێنەر بیت. ئەو دکارن بۆ هەتاهەتایێ ژ ئالییێ گیانی ڤە تمام ببن و خوەشدڤی ببن. (سروودا ٤.١٦ ، ٨.٣ ، ٩.٩ ، ١٣.٣)

١١. ئەگەر هەلبژارتنێن کەسەکی د راست و درست نەبن، دێ جیهان اوی شێلوبێل بیت. ئەو دێ د نەهامەتییان دا ژیت، هەتا ل سەر ئەڤان بنەمایێن خوەدایێ دچیت. (سروودا ٨.٥ ، ١٧.٦ ، ٨ ، ٩)

١٢. چ زوی چ درەنگ، مرۆڤایەتی دێ خوە راستڤەکەت و ژیان دێ گەهیت هەروهەری و تمامەتییێ. (سروودا ١٠.٧)

١٣. پلە و رەنگ و رەگەز و نەتەوە ئێکجار چ رۆلێن کارتێکەر د پەیاما جیهانی یا زەردەشتی دا ناگێرن. (چ ئاماژە نەهاتن پەیداکرن.)

١٤. مرۆڤایەتی رزگارکەرا خوە یە، لەوما پێدڤی یە هەر کەسەك ب رێکا ئەقلێ ساخلەم و وژدانا چاك کار ل سەر پێشڤەبرنا خوە و هەڤالێن خوە بکەت. (سروودا ٣ ، ١٠)

١٥. ژن و زەلام یەکسانن و هەردویان هەمان ماف هەنە. بلندبوونا وان ب تنێ ل سەر بنیاتێ کارێن وان یێن باشە. (٥.١٧ ، ٣.٢ ، ٥.٣)

١٦. بچویکترین یەکە د جڤاکا مرۆڤایەتی دا خێزان و مەزنترین یەکە جیهانا مەزن هەمی یە. پێدڤی یە خێزان و بازێر و دەولەت و جیهان هەمی ب هەڤرا ل سەر ڤیانێ و پەندیارییێ هەڤگرتی بن. (سروودا ٤ ، ١٦ ، ١٨ ، ٥.١ ، ٦.٣ ، ٤)

١٧. پێدڤی هەر کەسەك پەندیارییێ ب دەست خوە ڤە بئینیت و پێش بئێخیت. پێدڤی یە جڤاکێ مرۆڤایەتییێ جڤاکەکێ هزری بیت و دویر بیت ژ کەسێن خوەپەرست و نەدلسۆز. (سروودا ٣.١ ، ٤.٦ ، ١٧ ، ١٩ ، ٧.١٠)

١٨. پێدڤی یە ل سەر جڤاکێ مرۆڤایەتییێ یێ ئازاد ب تنێ کەسێن هەژی و گونجایی ژ بۆ پلە و پۆستان د پرۆسەیەکا دیمۆکراسی دا هەلبژێریت. پاشی سیستەمێ دەستهەلاتەکا چاکخواز پەیرەو بکەت. (یاسا ئاهۆ، سروودا ٢ و ١٦)

١٩. پێدڤی یە ئارمانجا سەرەکی یە هەر کەسەکی ئافراندنا جیهانەکا باشتر ژ لایێ گیانی و جەستەیی ڤە بیت. پێدڤی یە جڤاکا مرۆڤایەتییێ پێش بکەڤیت. پێدڤی یە هەر کەسەك دەستپێشخەرییێ ژ بۆ ئەنجامدانا ئەڤێ چەندێ بکەت. پێدڤی یە نویکرنا هزر و پەیڤ و کریاران رێزبەندییەکا رۆژانە بیت. (سروودا ٣.٩ ، ٧.٥ ، ١١.٩ ، ١٣.١١)

٢٠. رەوشەنگەری و بەختەوەری بەهرا وی کەسی نە، یێ کو بێجوداهی بەختەوەرییێ پێشکێشی هەمی یێن دی دکەت. پێدڤی یە هەر کەسەك ژ بۆ ژیانەکا رەوشەنگەر و بەختەوەر کار بکەت و بەلاڤ بکەت. (سروودا ٨.١)

٢١. لاڤە هاریکارییا مرۆڤی دکەن، کو ب بەردەوامی د پەیوەندییا د گەل خوەدێ دا بن. ئەو دبن ئەگەرێ چەلەنگی و ئاراستەکرن و رازیبوونێ. ئەو ژ بۆ ڤیانا خوەدایی هاندەرە. مرۆڤ دشێت ل هەر دەمەکی و هەر جهەکی و هەر رەوشەکا کو ئەو پێدڤی پەیوەندییا دگەل خوەدێ بیت، لاڤەیێن خوە بکەت. مرۆڤ دشێت ب تنێ ژی و ل دیوانا کەسێن دی ژی ئەڤێ چەندێ بکەت. مرۆڤ دشێت لاڤەیێن خوە ب بێدەنگی بکەت، ب چەند پەیڤێن کێم بکەت، ب رێزکێن درێژ بکەت، ب رێکا هەلبەستێ یان پەخشانێ بکەت، ب دەنگەکێ بلند یان ناوك بکەت. مرۆڤ دشێت ب زەلالی یان ب هندەك

مەراسیمێن سادە بکەن، ئەگەر بشێن سەربۆرا کەسەکی بلند بکەن. (ئەڤ چەندە د هەمی گاتایان دا دوبارە دبیت.)

ب کورتی، گاتا لاڤەیێن پێشکێشکری بۆ خوەدێ نە و رێنیشاندەرێن مرۆڤایەتییێ نە، هەر رستەیەك و هەر برگەیەك سروودەکا پەیوەندییێ یە دگەل خوەدێ و د هەمان دەم دا ڤەگوهاستنا نامەیەکا نویخوازە ژ بۆ جیهانێ. ئەو ب وان هەمی زانستێن سەردەم یێن د ناڤ دا جیهانێ برێڤەدبەن و بەر ب ئاهۆرا مەزدایی یەزدانێ زانا ڤە دبەت. دگەل گاتایان وەك رێبەرێن هزرێ و پەیڤێ و کریارێ، مرۆڤ دشێت ژیانا خوە ژ بۆ پەروەردەکرن و فێرکارییێن خوەدایی تەرخان بکەت. هزرێن چاك و پەیڤێن چاك و کریارێن چاك گەوهەرێ گاتایێ نە.

فەرە ل بیرا مە بیت، کو ئەڤ خالێن ل سەری ئاماژە پێ هاتیە دان، هندەك هەلبژارتنێن هەمیرەنگێن نەخشەبۆکێشایی نە، یان ژی ئینسکلۆپیدیایەکە ژ لایێ ژمارەیەکا نڤیسکاران ڤە هاتینە دانان، بەلکو پەرتووکەکە ژ لایێ ئێك نڤیسكار ڤە هاتییە بەرهەڤکرن، کو دێ مە فێری ئێکگرتن و نویخوازی و پێشکەڤتنێ و پەیاما هزربزێڤ کەت.

بیٚ دەستتێوەردان

گاتا قەت بەحسیٚ وان هویرگلییان ناکەت، کا پێدڤی یە مرۆڤ چ بکەت و چ نەکەت. گاتا مایێ خوە د هویرگلییێن ژیانا رۆژانە دا ناکەت. ئەو قەت بێهنا مرۆڤی چك ناکەن. ئەو بەحس ناکەن کا پێدڤی یە ئەم چ بخۆین و چ رەت بکەین، چ ل بەر خوە بکەین و چ بدروینین، چ ئاڤا بکەین و چ وێران بکەین، کەنگی کار بکەین و کەنگی خانەنشین ببین، کەنگێ شادییێ بگێرین و کەنگی خەمگین ببین، ئێش چ یە و دەرمان چ یە، رێورەسمێن مرنێ ب چ رەنگن و چاوا رەفتارێ دگەل کەلەخێ مری بکەین. ئەگەر ئەڤ چەندە کربا، نها ژ مێژە گاتایان کارتێکرنا خوە هندا کربا و ژ ناڤ چووبان. زەردەشتیٚ رەوشەنهزر باش دزانی کو جڤاك و شارستانی وەکی خوە نامینن و ئەو دێ د گوهۆرینێن بەردەوام دا دەرباس بن. گوهۆرینێن جڤاکی و کەلتۆری ژ دەمەکی بۆ ئێکێ دی و ژ جهەکی بۆ ئێکێ دی جودا نە، ئەگەر ئەو بوون چاڤلێکرنەك و مرۆڤی بڤێت نەڤێت بکەت، ل وی دەمی ئەو دێ ل هەمبەری پێشکەڤتنا جیهانێ وەك بەربەست و رێگرەکی راوەستن. لێ دیسا ژی، گاتا نابێژن کو ئەگەر نەریتەك یێ باش ژی بیت، دڤێت دەست ژێ بهێن بەردان. یا راست، ئەو دسەلمینن کو پێدڤی یە کەلتۆرێن دەولەمەند و جوان و باش بهێن پاراستن و بلندراگرتن. (سرووودا ٩.٢) ب تنێ ئەو دگەل وان نەریتانن یێن کو ئێدی وەجێ و چاکییێ و نەگەهینن کەسێ و د بێمفا و بێسەروبەر و ئەفسانەیی بن .

نە یا بەرئاقلە کو پەیامەکا جیهانی نەریتێن جڤاکەکی ل سەر ئێکی دە بسەپینیت. پێدڤی یە پەیاما جیهانی د سەر هەمی گوهۆرینێن دەمی و هەرێمی دا بیت. ب راستی ژی گاتا ب ئەڤی رەنگینە. دگەل هەبوونا گاتایان وەك رێبەر، مرۆڤ پێدڤی پێکۆلان نابیت، پێدڤی ناکەت مرۆڤ دەمی

رابوەستینیت و ل جهەکێ دی بژیت، ب تنێ ژ بۆ کو وان ئەنجام بدەت. مرۆڤ پێدڤی برین و راستڤەکرن و قەدکرن و پێڤەنیسیان و گوهۆرین و کراسگوهۆرینێ نابیت و بێژیت ئەڤە ژینگەهەکا سەیر و نامۆ یە. جڤاك د دیدا گاتایان دا بەردەوام د پێشڤەچوونێ دا یە و بەردەوام خوە دگوهۆریت و هەمیگاڤا یێ لۆژیکی و زانستی و خوەدایی یە. پێدڤی ناکەت کەسەك خوە بگونجینیت دا کو گاتایان وەك رێبەرەك دگەل خوە هەلبگریت.

ڤەگەریان بۆ گاتایان؟

"ڤەگەریان بۆ گاتایان؟" وەك درویشمەکێ تەیسۆك و بالکێش خوەیا دکەت، لێ گاتا تشتەکێ بۆری نینن، هەتا مرۆڤ لێ ڤەبگەریت. گاتا رێبەر و رێنیشاندەرێن ئەڤێ رێکێ نە، ئەو نها و سبەرۆژن. ئەگەر درویشمەك هەبیت ژی دڤێت "بەرەڤ پێشڤە دگەل گاتایان." بیت .

لەوما ژی، ئەو کارێ پێدڤی نە لێزڤرین و راستڤەکرن و چێکرنە، بەلکو نویژەنکرنە. پێدڤی یە ئەم قەستا گاتایان بکەین، ژ بۆ کو ئەم دیسا دگەل وژدانا باش بژین، دینێ زەردەشتی یێ راستین. زڤراندنا بنەمایێن ژیانێ یێن پاك و بژوین ل سەر بنەمایێ گاتایێ یێ پاك د هەمی بوارێن ژیانێ دا — چ یێن هزری بن و چ ژی جەستەیی بن، دێ مە ب رەنگەکێ خوەرسکی بەرەڤ نویخوازییێ ڤە بیت. ئانکو ئەڤە پرۆسەیەکا نویبوونێ یا بەردەوامە. ئەو دێ مە هەردەم دگەل دەمی و کاروانێ بیناهییێ هێلیت.

ئەڤجا، دەرفەتێ بدە نکو پاشی دیسا وان ٢١ خالێن بەری نها بخوینینەڤە. هەلبەت گەلەك خالێن دی ماینە ژ بۆ تێگەهشتنا گاتایان و بنەمایێن ژیانێ یێن کو ژ بۆ ژیانەکا ئەقلی و جەستەیی و گیانی و مادی دبن رێنیشاندەر، چ ل سەر ئەڤی ئەردێ باش بن و چ پشتی هینگێ. ئەز هیڤیخوازم کو ئارمانجا ل پشت فێربوونا مە ئەو بیت، کو ئەم تێبگەهین و پراکتیك بکەین و بەلاڤ بکەین. ئەم ببین بەلاڤکەرێن پەیاما ئیلهامبەخشا مانسرایی، مامۆستایێ هزربزێڤ. ژ بەر کو ل گۆر یاسنایێ، گاتا، بنەمایێن سەرەکی یێن ژیانێ، رێبەر و رێنیشاندەرێن مە نە. و ئەم ل سەر پاکراگرتنا ژیانا — وەکی خودایێ زانا حەز دکەت — بەردەوام ببین.

ســــــلاڤ

ژ لایێ

هەلبەستڤانەکێ نەناسێ ئاڤێستایێ ڤە

یێن بێهەمبپا ئەو هزرن، یێن بێهەمپا ئەو پەیڤن، یێن بێهەمپا ئە کریارێن راستن یێن زەردەشتی ئەنجام دەین. بلا ئەوێن هێشتا زیندی رێز و حورمەتان پێشکێشی گاتایان بکەن.

تێبینی: ئەڤ سلاڤا پێشەکییێ، ژ لایێ ئێك ژ خوینەرێن بەروەختێن گاتایان بوویە. دیارە کو ئەڤ کەسە پەیرەوکار و داخبارێ ئەڤان فێرکارییان بوویە. ئەڤ سلاڤە ب دلسۆزی ڤە ژ لایێ دویڤکەڤتییێن ئەڤی مامۆستایی ڤە هاتیە پاراستن و جهەکێ بلند و هەژی بۆ دابینکریە.

گاتا

سروودێن هزربزێڤێن پیرۆز

یێن

زەردەشت سپیتامایی

ئەشێن ڤوهۆ

درویشمیٚ سەرەکی

راستی و درستی باشترین چاکی یە. ئەو بەختەوەرییەکا گەشە. بەختەوەرییا گەش بۆ وی کەسی دهێت یێ کو ل پەی راستییێ دگەریت و ئارمانجا وی یا هەرەبلند ئەو بیت.

تێبینی: راستی دەستۆرەکێ جیهانی یە، ژ بۆ سیستەم و پێشکەڤتن و تمامەتییێ دهێت، هەر وەکی ئافرینەری ئافراندی. مرۆڤ ب ئەنجامدانا باشییێ باش دبیت، دەمێ ل دەمێ گونجایی و جهێ گونجایی و ئالاڤێن درست ژ بۆ ئەنجامەکێ درست ب کار دئینیت. مەرەم ژێ ئەوە کو هەر هزرەك و هەر پەیڤەك و هەر کریارەك ب درستی بهێت کرن. ئانکو پێشڤەچوون و نویکرنا بەردەوام.

ئەو رەوشەنگەری و بەختەوەرییا راستین دئینیت، ب مەرجەکی ئەگەر ئەو بەختەوەری دگەل کەسێن دی بهێت پارڤەکرن و پاشی د رێکا باشی و قەنجییێ دا بیت. ئەو پارچەیێن کو گەلەك جاران د لاڤەیان دا دوبارە دبن، ب ناڤێ ئەشێن ڤوهۆ دهێن ناسکرن، کو پەیڤێن دەستپێکێ یێن دەقێ ئاڤێستایێ نە.

ئاهۆنا ڤیریا
بنەمایێ هەلبژارتنێ

خوەدان و سەرکێش هەردو پێدڤی یە ل سەر بنەمایێ راست و درستییا وان بهێن هەلبژارتن. ئەڤ هەردو سالوخەتە ب رێکا هزرا باش دهێن هەلسەنگاندن، دا کو کریارێن ژیانێ پێخەمەت یەزدانێ زانا بهێن ئەنجامدان. هەروەسا سەروەرییا خوەدێ ب باشی بهێت دامەزراندن و بکارئینان، کو کەسێ هەلبژارتی ئەو شیان هەبن بەرەڤانییێ ژ ستەملێکرییان بکەت.

تێبینی: ئاهۆنا ڤیریا یان ژی گەلەك جاران ب دو پەیڤێن پێشەکییێ دهێت ناسکرن، هەر وەکی د ئاڤێستایێ دا دیار (یاسنا ١٩) بنەمایێ هەلبژارتنێ یە. ئەو خالەکا گەوهەری و گرنگە د سیستەمێ زەردەشتییێ یێ دیمۆکراسی دا، کو مرۆڤ ب دلخوازییا خوە وی تشتی هەلدبژێریت، یێ کو وی دڤێت. پێشەوا ئەو کەسە یێن کو شیانێن رزگارکرنا ژیانێ هەین ژ خرابی و شەرخوازییێ. سەرکێش ژی ئەو کەسە یێ کو جیهانێ بەرەڤ راستییێ و پاکییێ و پێشکەڤتنێ و تمامەتی و هەروهەرییێ ل گۆر فێرکارییێن خوەدایی دبەت. پیڤەرێ ئێکانە بۆ هەلبژارتنا ئەڤی کەسی لیستا وی یا خزمەتا باشە. ئەڤ کەسێ چاکخواز ژ لایێ خەلکی ب خوە ڤە دهێن هەلبژارتن و ئەو خەلکی بەرەڤ هندێ دبەت، کو ل سەرخاترا خوەدێ کریارێن باش ئەنجام بدەن. پێشەوا و سەرۆك ب هەڤرا بزاڤان دکەن کو مافێن خەلکی دابین بکەن و ئەو تشتێن ژێ هاتین بێبەهرکرن، دیسا بۆ

بزڤرینن. ل گۆر ئاڤێستایێ، زەردەشت ژ لایێ زانایان ڤە هاتبوو هەلبژارتن، ژ بەر کو وان کەس ژ وی هەژیتر و چێتر ژ بۆ ئەڤی ئەرکێ پیرۆز نەدیت .

سروودا ئێکێ:
ئەز ب خوەشکاندن ڤە نڤێژێ دکەم

١. ئەی مەزدایێ زانا، ئەز ب دەستێن خوە یێن بلند ڤە کرنۆشێ بۆ تە دبەم. ئەز یێ نڤێژی دکەم و ئێکەم لاڤەیا خوە ژ تە دکەم: پشتەڤانێ من بە ژ بۆ ئەقلییەتەکا پێشکەڤتنخواز، دا کو ئەز بشێم هەمی کار و کریارێن خوە ب پەندیارییا هزرا چاك بکەم، ل گۆر یاسایێن ڤەنجییا هویرگل، ژ بۆ کو ئەز رەزامەندییا تە و گیانێ زیندی یا جیهانێ ب دەست خوە ڤە بئینم.

٢. ئەی یەزدانێ زانا، ئەز ب ئەقلەکێ ساخلەم ڤە ڤەستا تە دکەم. ڤەنجی و چاکییێن مادی و مەژی دگەل من بکە، دا کو ئەز بەرێ هەڤرێییێن خوە بدەم بەختەوەرییێ.

٣. ئەی راستی و هزرا چاك، ئەز دێ ژ بۆ تە سروودا سپاسدارییێ بێژم، یا کو چ کەسان ژ بەری من نەگۆتی. ئەز دێ پەسنا تە کەم، ئەی یەزدانێ زانا، هەروەسا پەسنا وان کەسێن شیاین ب پاکییا گیانێ خوە - ئەوا کو چ تشت نەشێن بشکێنن - ب سەر ناخێن خوە دا زال بووین کەم. بەرسڤا لاڤەیێن مە بدە.

٤. ئەزێ کو گیانێ خوە رادەستی هێزا چاك کری، باش دزانم کو ئەو کارێن ژ بۆ خاترا یەزدانی دهێن کرن، بێ پاداشت نامینن. هندی گیان د لەشێ من دا مابیت، ئەز دێ کەسێن دێ فێر کەم کو ژ بۆ چاکییێ بجەنگن.

٥. پشتی من هزرا چاك ناس كری، دێ كەنگی تە بینم ئەی راستێ درست؟ دێ كەنگی رێكا بەر ب یەزدانێ هێزدار ڤە بینم و گوه ل دەنگێ زانایی بم، دا كو ب وان پەیڤان هەلبژارتنا راست نیشا رێبەرزەبوویان بدەم؟

٦. د ناڤ هزرا چاك دا وەرە و ژییەكێ درێژ ل سەر چاكییێ بدە من. پشتەڤانییەكا بهێز بدە من - زەردەشتی و هەڤرێیێن من - دا كو ب سەر كەربوكینێ بكەڤین.

٧. ئەی ئەوێ راست، دیارییا هزرا چاك پێشكێشی مە بكە. هەر تو یی یێ پاك. مرادا من و ڤیشتائەسپایی حاسل بكە. ئەی یەزدانێ زانا، هێزێ بدە مە، دا كو پەیاما تە یا هزربزێڤ بگەهینین خەلكی.

٨. ئەز ب ڤیان ڤە لاڤەیان ژ تە دكەم، ئەی یەزدانێ چاكییێ، یێ كو هەڤسەنگ دگەل راستییێ، باشترین هزرا چاك پێشكێشی فێراشۆشتێ ڤەنجیكار و من و هەر كەسەكێ هەژی بكە.

٩. ئەی یەزدان، ئەم قەت تە تۆرە ناكەین و دیارییێن تە - راستییێ و هزرا چاك - ب خرابی ب كار نائینین. ئەم د هەڤگرتی نە د پەسنەكرنا تە دا، ژ بەر كو ئەم ب تنێ تە ژ هەژی پەسنەكرنێ دبینین.

١٠. ئەی یەزدانێ زانا، مرادا وان كەسان حاسل بكە، یێن كو تو دزانی د دادپەروەرن و د رژدن ل سەر راستییێ و هزرا چاك، ژ بۆ كو پاداشتان ب دەست ڤە بئینن، ژ بەر كو ئەز باش دزانم تو ئەوێن سترانێن ڤیانێ ژ بۆ نیازێن پاك دسترینن، دەستڤالە نازڤرینی.

١١. من هەردەم چاڤدێرییا بنەماییێن راستییێ و هزرا چاك كرییە. ئەی یەزدانێ زانا، من فێر بكە كو هزرێن ل ناڤ ئەقلێ تە و پەیڤێن ل سەر زمانێ تە ببێژم، دا كو ب رێكا وان ژیانەكا ب روومەت ئاڤا بكەم.

سروودا دویێ:
هەلبژارتنا ئاشۆ زەردەشتی
وەك خوەدان و سەرکێشێ جیهانێ

١. گیانێ جیهانێ یا زیندی ژ بۆتە دنالیت: بۆچی تە ئەز ئافراندم؟ کێ ئەز ب ڤی رەنگی ئافراندیمە؟ ئەز ژ دەردێ تۆرەییێ، کەربێ، تالانکارییێ و دژمانکارییێ دنالم. چ کەس ژ بلی تە نەشێن من رزگار بن و بەرێ من بدەت شارستانییا راستین.

٢. پاشی ئافرینەرێ جیهانا زیندی پرسیار ژ راستییێ کر و گۆتێ: کی سەرکێشێ تە یە ل ئەڤێ جیهانێ؟ کی یە دشێت شارستانییەتێ، خوارنێ و هێزێ پێشکێشی تە بکەت؟

٣. راستییێ بەرسڤ دا و گۆت: چ سەرکێشێن ڤالە ژ کینێ ل ئەڤێ جیهانێ نینن. ل ڤێ دەرێ، ئەز کەسەکی ناس ناکەم، کو کەسێن ڤەنجیکار هان بدت ژ بۆ کو ل هەوارا بەلنگازان بچن.

٤. خوەدایێ زانا باش دزانیت کا خوێپەرێسان و گەلێن وان ل دەمێن بۆری چ دکر و ل سبەرۆژێ ژی دێ چ کەن. خوەدا بتنێ یێ دادپەروەرە، لەوما ژی کا وی چ دڤێت بلا بکەت.

٥. بۆ مە هەردویان باشترە: گیانێ جیهانا زیندی و من ژی، کو ئەم دەستێن خوە ژ بۆ دلۆڤانییا خوەدایی بلند بکەین و ژ وی بپرسین: ئەرێ ما

ژیارەك ژ بۆ راستگۆیان نینە؟ ئەرێ ما چ قەنجیکار د ناڤ ستەمکاران دا نینن؟

٦. خوەدایێ زانا ب ڤیان ڤە پەیڤی و گۆت: ئانکو تو چ خوەدا و سەرکێشان ناس ناکەی، کو ب رێکەکا راست رەفتارێ بکەن. لێ ما ئافرینەری تو نە ئافراندییە، ژ بۆ کو چاڤدێرییا پارێزڤان و خوەجهان بکەی؟

٧. خوەدایێ زانا ب هەڤسەنگی دگەل راستییێ: پەیاما خوە یا هزربزێڤ بەرهەڤ کربوو، ژ بۆ گازییا نازکا رحا زیندی یا جیهانێ، ژ بەر کو هەر ئەوە یێ کو پارێزڤانییێ ل دەستپاکان دکەت. پاشی پرسیار ژ هزرا چاك کر و گۆتێ: ئەرێ تو کەسەکی ناس دکەی، کو بشێت هاریکارییا مرۆڤان بکەت؟

٨. بەلێ ئەز ئێکی ناس دکەم. بتنێ کەسەك یێ هەی کو گوهدارییا فێرکارییێن مە دکەت، ئەو ژی زەردەشتێ سپیتاما یە. یەزدانێ زانا، ئەو یێ بەرهەڤە دا کو نامەیێ ژ پێخەمەت راستییێ ب رێکا سروودێن خوە بگەهینیت. دەنگخوەشی و رەوانبێژییێ پێشکێشی وی بکە.

٩. گیانێ جیهانێ دیسا کر هەوار و گۆت: ئەرێ چاوا ئەز دێ کەسەکێ بێهێز و دەنگنزم وەك زێرەڤانێ خوە پەژرینم؟ من سەرکێشەکێ ژێهاتی دڤێت. ئەرێ دێ ئەو دەم هێت، کو ئەو دەستێ هاریکارییێ ژ بۆ من درێژ بکەت؟

١٠. هێز و شیانان ب رێکا راستییێ و هزرا چاك پێشکێشی وی و گەلێ وی بکە، دا کو ئەو من بەرەڤ ئاشتییێ و ئارامییێ ڤە ببەت. ئەی یەزدانێ زانا، ئەز وی وەك ئێکەم ڤەدۆزینا تە دبینم.

١١. کەنگی دێ راستی و هزرا چاك و دەستهەلاتا یەزدانی قەستا من کەن؟ یەزدانێ زانا، تو ب ئاقلمەندییا خوە داخوازا هەڤپشکێ مەزن

بپەژرینە. ئەی خوەدا، هاریکارییا مە بکە. ئەم ل بەندا قەنجی و مەردینییا تە نە.

سروودا سێییێ:
چاکی و خرابی

١. نها ژی ئەز دێ دگەل وان کەسان بئاخڤم، یێن کو دڤێت گوهدارییا هەردو بنەمایان بکەن، کو ئەو ژ بۆ زانایان ژی د گرنگن. هەروەسا ئەز سپاسییا خوەدایی دکەم، ب رێز ڤە ژ بۆ ئەقلێ چاك و و هزرا چاکا ل سەر راستییێ پێشکێش کرین، پێخەمەت ڤەدیتنا بەختەوەرییا مەزن.

٢. بلا گوهێن تە گوهدارییا باشترینێ بکەن و ئەقلێ تە گەشترین هزران بکەت. پاشی بلا هەر زەلامەك و هەر ژنەك ئێکێ ژ دویان هەلبژێریت. بلا هایا تە ژ ڤێ رێبازا مە هەبیت، ژ بلی روودانا بژاردەیا مەزن دەست پێ بکەت.

٣. نها، هەردو ئەقلیەتێن پێشەنگ – یێن کو وەك هەڤالجێمکێن ئاشۆپی دهێن ناسکرن – ئەو چاکی و خرابی نە د هزر و پەیڤ و کریاران دا. مرۆڤێن چاکخواز دێ چاکییێ ژێگرن و یێن کیندار ژی دێ خرابییێ ژێگرن.

٤. نها ژی دەمێ بۆ ئێکەم جار ئەڤ هەردو ئەقلییەتە ب هەڤ دگەهن، ئەو "ژیانێ" و "نەژیانێ" بەرهەم دئینن. هەتا دووماهییا هەبوونێ ژی، خرابترین ئەقل دێ بۆ ستەمکاران بیت و باشترین ئەقل دێ بۆ چاکخوازان بیت.

٥. ژ وان هەردو ئەقلیەتان، ئەقلییەتا شاش دێ خرابترین کریاران ژێگریت و ئەقلییەتا چاك ژی دێ ب خوەراگری ڤە کریارێن راست ژێگریت. لەوما ژی ئەوێن خوەزیار کو یەزدانێ زانا رازی بکەن، بلا کریارێن راست ژێبگرن.

٦. د ناڤبەرا هەردویان دا، ئەوێن ب دویڤ خوەداوەندێن شاش کەڤتین، رێکا راست هەلنەبژارتیە. ژ بەر کو ئەو د ئاشۆپەکێ دا بوون، ل وی دەمێ وان بریارا خوە دایی. لەوما ژی ئەوان خرابترین ئەقل ژێگرتیە و د ناڤ کەربێ دا نقۆم بووینە و هەبوونا مرۆڤی پەریشان کرییە.

٧. لێ ئەو کەسێ بژاردەیا راست ژێدگریت، خوەراگری و ئارامی و هێز ب رێکا هزرا چاك و راستییێ بۆ دهێن دابینکرن. ژ ڤان هەمییان، پێدڤی یە کەسەکێ هۆسا بۆ تە بیت، ژ بەر کو ئەو ب تمامی ژ ئەزمۆنا ئاگری دەرکەڤتیە.

٨. لەوما ژی دەمێ گونەهبار سزایێ خوە وەردگرن، پاشی ل وی دەمی، ئەی یەزدانێ زانا، دادگەها وان دێ ل سەر بنیاتێ هزرا باش هێت کرن. ئەی خوەدا، ئها ل وی دەمی ئەو دێ فێر ببن، کا دێ چاوا گونەهێ رادەستی راستییێ بکەن.

٩. بلا ئەم دگەل وان کەسان بین، یێن کو ئەڤێ ژیانێ پاك دکەن. تو – ئەی خوەدانێ پەندیارییێ – ئەوێ کو تو بەختەوەرییێ ب رێکا راستییێ دئینی، وەرە و دەرفەتێ بدە مە کو هەڤهزر بین د جیهانا ئەقلی یا ناڤخوە دا.

١٠. ئها ل وی دەمی هەلبەت دێ هێزا شاشییێ شکێت و کپ بیت. پاشی ئەوێن پێخەمەت چاکییێ تێدکۆشن، دێ ل سەر بنەمایێ هزرا چاك و راستییێ هەڤدو بگرن.

١١. ئەگەر تو د هەردو بنەمایێن بەرفرەهییێ و بەرتەنگییێ – ییێن کو ژ لایێ یەزدانێ زانا ڤە هاتین دانان – گەهشتی، کو ئەو ئازارەکا بەردەوامە ژ بۆ خرابکاران و چاکییەکا بەردەوامە بۆ چاکخوازان، لەوما ژی دڤێت تو تامێ ژ بەختەوەرییا مەزن وەربگری.

سروودا چارێ:
رێنیشاندان

١. دگەل بەرچاڤوەرگرتنا هەردو بنەمایان، ئەم دێ پەیڤێن گوهلێنەبوویی نیشا وان کەسان دەین، یێن کو جیهانا راستین ب کریارێن خوە وێران دکەن. هەلبەت هەردو بنەما دێ یا هەرەباش بۆ وان کەسێن خوە بۆ خزمەتا یەزدانێ زانا تەرخانکری سەلمینن.

٢. ژ بەر کو بۆ گیانی هێسان نینە رێکا هەرەباش ڤەبینیتەڤە، ئەز — یێ کو یەزدانێ زانا دنیاسیت — دێ بەرەڤ وە ڤە هێم وەك سەرکێشێ هەردو ئالییان، ژ بۆ کو ئەم هەمی ب هەڤرا ب هەڤسەنگی و دلخوەشی ڤە دگەل راستییێ بژین.

٣. ئەی خوەدا، ئەو دلخوەشییا تە پێکشێش کر، کو تە سۆز و پەیمان ب هەردو ئالییان داینە ب رێکا رەوشەنهزری و راستییا خوە. بتنێ بابەت ژهەڤجوداکرنە. ئەی یەزدانێ زانا، دگەل مە بپەیڤە، ژ بۆ کو ئەم فێر ببین. ئەڤ چەندە دێ بیتە هاریکار ژ بۆ کو ئەز هەمی مرۆڤان راستەرێ بکەم.

٤. گاڤا کو بانگخوازییا چاکییێ دهێت کرن، کەسێن زانا دێ ب پاکی و بژوینییێ هێن خەلاتکرن. ئەز دێ ب رێکا ئەقلێ هەرەباش رێبەرییا گەلێ خوە کەم، ژ بۆ کو ئەم ب سەر هەمی شاشییان دا زال ببین.

٥. دگەل من بپەیڤە، دا کو ئەز بشێم ئەو تشتێن ل سەر راستییێ هاتین ئافراندن ژ هەڤ جودا بکەم. هەروەسا وان تشتان بزانم یێن کو وەك

کەسەکێ پێشبینیکار و پەیامبەر ب من هاتین دان. دیسا ژی – ئەی یەزدانێ زانا – ئەو تشتێن دێ قەومن و ناقەمن نیشا من بدە.

٦. تشتێن هەرەباش دێ بۆ وی کەسێ زانا بن، یێ کو دێ نامەیا من یا راست و هزربزێڤ بەلاڤ کەت. ئەو دێ بەرێ وی دەتە راستییێ ژ بۆ هەروهەری و نەمرییێ. هۆسا دێ بەخشینێن یەزدانێ زانا ب رێکا هزرا چاك ب سەر وی دا زێدە بن .

٧. ئەو کەسێ بۆ ئێکەم جار هزر کری، کو چرا ب شادییێ گەش دبن، ب رێکا زانینا یەزدانێ زانا راستی ئافراندییە و هەروەسا هەلگرێ باشترین ئەقلە. ئەی یەزدانێ زانا، هزرا من ب رێکا ئەقلێ خوە یێ داهێنەر هانبدە و گەش بکە، ژ بەر کو ئەو هێشتا وەکی بەرێ یە.

٨. ئەی یەزدانێ زانا، من زانی تو دەستپێکی و دووماهی یی، من زانی تو سەرکێشێ هزرا چاکی، پشتی کو من ب بیناهییا خوە دیتی کو تو یی چێکەرێ راستییێ و خوەدانێ کریارێن چاك یێن ژیانێ.

٩. هەروەسا من زانی، ئەی یەزدانێ زانا، کو ئارامی و بژوینی ملکێ تە نە. ئەی چێکەرێ جیهانا زیندی، ئەو زانینا ئەقلی یا تە یە، یا کو بژاردە بۆ مرۆڤی هێلایی کو ل سەر راستییێ بیت یان ژی نە.

١٠. ژ وان هەردویان، وی هزرا چاك و راستی وەك رێبەرێ، ریکا خوە هەلبژارتینە. ئەی یەزدانێ زانا، مرۆڤێن فێلباز خوە ژ ڤێ رێکا راست و باش ڤەدزییە.

١١. ئەی یەزدانێ زانا، تە ل دەستپێکێ – ب رێکا ئەقلێ خوە – جیهانا زیندی ژ بۆ مە خەملاندییە، هەروەسا تە هزر و تێگەه ئافراندینە. پاشی تە ژیان کرییە د چارچۆڤەکێ مادی دا. پاشی تە گۆتن و کریار پێشکێشی مرۆڤان کرینە، ژ بۆ کو ئەو ب ئازادی و دلخوازی رێکا خوە هەلبژێرن.

١٢. لەوما ژی چ مرۆڤ یێ راستبێژ بیت یان ژی نە، چ یێ زانا بیت یان ژی نە، ئەو ب پەیڤان ئەو تشتێن د ناڤ ئەقل و دلێ خوە دا دەردبریت. ل گۆر ڤێ چەندێ: مرۆڤێ پاك پرسیارێ ژ خوە دكەت و دبێژیت: "ئەرێ هەردو ئەقلییەت دێ بەرەڤ كیڤە ڤە چن؟"

١٣. ئەی یەزدانێ زانا، ئەرێ لێپرسین دێ ب نهێنی بیت یان ئاشكرا، ئەرێ ئەو كەسێ تاوانێن بچویك ئەنجام ددەت، دێ تووشی ئەنجامێن مەترسیدار بیت یان نە، ئەڤان هەمی تشتان بتنێ تو دزانی و ب چاڤێن خوە یێن تویژ ب رێكا راستییێ لێ دنێری.

١٤. ئەی خوەدا، من دڤێت ژ تە بپرسم: "چ یە رویددەت و چ دێ رویدەت؟ ئەرێ ل سبەرۆژێ چ پاداشت دێ بۆ چاكخوازان هەبیت؟ و پا مرۆڤێن خرابكار؟ ئەرێ ئەو دێ چاوا راوەستن، پشتی كو رۆلێ وان ب دووماهی دهێت؟

١٥. ئەی خوەدا من دڤێت ڤێ پرسیارێ ژ تە بكەم: "ئەرێ سزایێ وی كەسی چ یە، یێ كو خرابكار و كریارێن پیس ئەنجام داین؟ ئەرێ دێ چ ل وی هێت، یێ كو د ئەڤێ دنیایێ دا ژ بلی ئێشاندنا مرۆڤ و ئاژەلان چ كارێن دی نەكرین؟

١٦. من دڤێت ئەڤێ پرسیارێ بكەم: "ئەرێ چاوا كەسەكێ جوامێر، یێ كو ژ بۆ سەرئێخستنا خێزانێ و جڤاكی و ئەردی ل گۆر بنەماییێن راستییێ تێدكۆشت، دێ وەكی تە لێ هێت، ئەی یەزدانێ زانا؟ ب چ كریار دێ گەهیت وێ پلەیێ؟"

١٧. كیژ ئاراستە یێ مەزنترە: ئەوێ كو كەسێ چاكخواز بۆ خوە ژێگرتی، یان ژی یێ كو كەسێ خرابكار گرتی؟ بهێلە بلا ئەوێ زانا ببێژیت، دا كو بزانن و ئێدی كەسێن نەزان بەردەوام نەبن ل سەر كارێ خوە و نەهێن خاپاندن. ئەی یەزدانێ زانا، هزرا چاك پێشكێشی مە بكە.

١٨. لەوما ژی، بلا کەس ژ هەوە گوهدارییا پەیام و فێرکارییێن خرابکاران نەکەت، ژ بەر کو ئەو مەترسی و تالانکارییێ ب سەر مرۆڤی و خێزانێ و جڤاکێ و ئەردا دا دئینن. لەوما ژی وی ب چەکی راستەرێ بکەن.

١٩. ئەی خوەدا، ئەو کەسێ گوهدارییا راستییێ دکەت و تێدگەهیت، دبیتە کەسەکێ ژیندار و زانا. ئەو ب سەر ئەزمانێ خوە دا زال دبیت، دا کو پەیڤێن راست ببێژیت. ئەی یەزدانێ زانا، ئەو ب رێکا رۆناهییا تە یا گەش باشییێ بۆ هەردو ئالییان دسەلمینیت.

٢٠. هەر کەسەکێ قەستا راستییێ بکەت، تامێ ژ سبەرۆژا گەش وەردگریت. لێ کەسێ خرابکار د ژیانەکا درێژا د ناڤ تارياتییێ دا دژیت. هەروەسا پەیڤێن وی د دلئێشن و کریارێن وی د خرابن. ژ بەر وان کریارێن وی یێن خراب، وژدانا وی دبیت ئەگەر کو ئەو د ناڤ ئەوێ رەوشێ دا بژیت.

٢١. یەزدانێ زانا تمامەتییێ، نەمرییێ، بەرفرەهییا راستییێ، سەربخوەیی یا دەستهەلادارییێ، و هزرەکا چاکا بێدووماهی پێشکێشی وی کەسی دکەت، یێ کو رێهەڤالێ وی بیت د هزر و کریاران دا.

٢٢. ئەو بنەما د زەلال و دیارن ژ بۆ کەسێن بیرمەند، ئەوێ کو ل سەر هزرا چاك و سەروەرییێ کار دکەت و ب پەیڤ و کریارێن خوە خزمەتا راستییێ دکەت. ئەی یەزدانێ زانا، کەسەکێ هۆسا هاریکارترین کەسە.

سروودا پێنجێ:
ژرێدەرکەڤتن

١. ئەی خوەداوەندێن شاش هشیار بن، خێزان، جڤاك، هەڤپشك، هەمی لاڤەیان ژ یەزدانێ زانا بکەن ژ بۆ کو خوەشبەختییێ ل وە ببارینیت، وەکی من. هوین ب هەڤرا ببێژن: مە وەك پەیامبەرێن خوە بپەژرینە، ژ بۆ کو ئەم ل هەمبەری هەڤدژێن تە رابوەستین.

٢. یەزدانێ زانا - هەڤالبەندێ هزرا چاك و دۆستێ نێزیکێ راستییێ - بەرسڤا وان دا و گۆت: "مە ژ بۆ وە چاکی و بژوینی و پێشکەڤتن هەلبژارتن." ئەوان گۆت: "هیڤییا مە ژی ئەوە ببن ملکێ مە

٣. لێ هوین، ئەی خوەداوەندێن خاپینۆك، هەروەسا ئەوێن ب دژواری پەرستنا وە دکەن، چێکەرێن هزرا خراب و تاوان و دفنبلندییێ نە. هوین رویرەش و شەرمزارن ژ بەر وان کریارێن خراب یێن هوین ل سەر پارچەیێن ئاڤا یێن ئەردی ئەنجام ددەن.

٤. ژ بەر کو وە ب کریارێن خوە وەل مرۆڤان کرییە کو کارێن هەرەخراب ئەنجام بدەن، بتنێ دا ببێژن کو ئەم شەیدا و هاندەرین. هوین بوون ئەگەر ئەو دەستا ژ هزرا چاك بەربدەن و و ژ ژیرییا یەزدانێ زانا و راستییێ برەڤن.

٥. ب ئەڤی رەنگی، هەوە مرۆڤ ژ ژیانا سەرفەراز و نەمرییێ بێبەهر کرن. لێ ئەو ب خوە وە – ئەی خوەداوەندێن خاپینۆك – خوە خاپاندیە ب ئەقلێ خوە یێ خراب و کریار و ئاخڤتن و شاشییێن ب زۆری.

٦. هەر چاوا بیت، خوە ئەگەر ئەڤ هێزە تاوانباران ناڤدار ژی بکەت، بلا هەردەم ل بیرا تە بیت، ئەی یەزدانێ زانا، کو رێباز و باوەرییا تە هەر دێ سەرکەڤیت و زال بیت.

٧. سەبارەت ئەڤان تاوانان، چ کەسێن زانا ئەو هێزا کو دبێژنێ ژیان ب چیڤێ زۆرییێ ب دەست خوە ڤە نەئینایە. هەلبەت، ئەی یەزدانێ زانا، بتنێ تو یی یێ ل سەر ئەنجام و دووماهییان ئاگەهدار.

٨. سەبارەت ئەڤان تاوانان، دبێژن کو یەما یێ کورێ ڤیڤەیهانی ژی خوە وەك خوەدانێ دنیایا مە ددەت ناسکرن. ژ بۆ تاوانەکا هۆسا ژی، ئەز یێ پشتراستم کو دادگەها دووماهییێ یا د ناڤ دەستێن تە دا.

٩. مامۆستایێ خرابکار بیردۆزێن پەندیارییا ژیانێ ب رێکا فێرکارییێن خوە وێران دکەت. ئەو رێگرییا خەلکی دکەت ژ بۆ کو هزرا چاك قازانج نەکەن. ئەی یەزدانێ زانا، ئەز داخوازێ ژ تە و راستییێ دکەم، کو شیانێن دەربرینا هزران بدەن من.

١٠. هەلبەت، ئەو کەسێن کو تەماشەکرنا جیهانێ و رۆژێ ب چاڤێن گەش ڤە وەك کارەکێ خراب دبینن، ئەو رێبازێ وێران دکەن، هەروەسا ئەو کەسێن دادوەرییێ ل دژی خرابکاران ب کار نەئینن و ئەردی و وێران دکەن و چەکێن کوژەك ل دژی مرۆڤێن راست ب کار دئینن.

١١. هەروەسا ئەو ژی ژیانێ وێران دکەن، یێن کو ستەمکاران وەك پێشەوا و رێبەرێن خوە دبینن و مالێ خەلکی ددزن و هەمی بزاڤان دکەن، دا مکو مرۆڤێن راست ژ هزرا چاك دویر بئێخن.

١٢. ئەو ب رێكا هندەك فێركارییێن ژ ئەڤی رەنگی مرۆڤان ژ كریارێن باش دویر دئێخن. یەزدانێ زانا سزایێن تۆند بۆ وان بەرهەڤ كرینە، ژ بەر كو ئەو بێ ئەگەر ئەڤێ جیهانێ وێران دكەن. هەر ژ بەر ڤی ئەگەری قەشەیێن بەرژەوەندپەرێس ب دویڤ دەستهەلاتا شاشا مالدارییێ كەڤیتنە و پشتا خوە دایە راستییێ.

١٣. هەر ژ بەر دەستهەلاتەكا ب ئەڤی رەنگی، وێرانكەرێن ئەڤێ ژیانێ هیڤیخوازن كو دەستكەڤتان ب رێكا هزرا خراب قازانج بكەن. هۆسا، ئەی یەزدانێ زانا، ئەو ژ بەر ڤان حەزێن خوە گازندەیان ژ پەیاما تە یا هزربزێڤ دكەن و ئەو حەز ناهێلن كو ئەو راستییێ و چاكییێ ببینن.

١٤. خوە هەتا میرێن ژیر ژی ئەڤە دەمەكێ درێژە ژ بۆ قازانجكرنا ڤان دەستكەڤتان ئەقل و هەبوونا خوە تەرخان كریە. لەوما ژی ئەوان پشتەڤانییا ستەمكاران كریە و ژ كانییا نەزانینێ ڤەخواریە و گۆتیە كو دڤێت جیهان بهێت وێرانكرن.

١٥. ژ بەر ئەڤان كاران، قەشەیێن بەرژەوەندپەرێس و میر ژ چاڤێن خەلكی كەڤتینە، ئەوان بووینە رێگ ركو مرۆڤ ب دلێ خوە بژین. ژ ڤان هەردو ئالییان ژی، ئالییێ دویێ دێ هێت ڤەگوهاستن بۆ مالا هزرا چاك.

١٦. هەمی فێركارییێن بەهرەمەندان باشترینن كو گوهداری بۆ هێت كرن. ئەیی یەزدانێ زانا، من هند هێز یا هەی كو ل هەمبەری گەفێن دوسەر رابوەستم و رێگرییێ ل تاوانێن ستەمكاران د دەرهەڤا هەڤالان دا بكەم.

سروودا شەشێ[٧]:
خوەتەرخانکرن ژ بۆ ئەرکی

١.   ل گۆر یاسایێن دەستپێکی یێن ژیانێ، پێدڤی یە سەرکێش ب تامی یێ دادپەروەر بیت هەم دگەل مرۆڤێن خرابکار و هەم ژی دگەل چاکخوازان. هەروەسا ئەو کەسێ چاکییا خوە دگەل خرابییا خوە بەراورد دکەت.

٢.   هەر کەسەکێ ب پەیڤەکێ یان هزرەکێ یان کریارەکێ یان ژی ب رێکا مێهڤانەکی ژێ نێزیك ببیت و راستەرێ بکەت و تشتێن چاك نیشا وی بدەت و بیروباوەرێن وی بگوهۆریت، دێ رەزامەندییا یەزدانێ زانا ب دەست خوە ڤە ئینیت.

٣.   هەر کەسەکێ باش بیت بۆ چاکخوازان: چ نێزیکێ وی بیت، یان ئەندامەکێ جڤاکێ بیت، یان خوەدان بیت، یان ژی ژ بۆ خزمەتا جیهانا زیندی کار بکەت، ئەو دێ د ناڤ سنۆرێن هزرا چاك و راستییێ دا مینیت.

٤.   ئەی یەزدانێ زانا، ئەز ئەو کەسە مە یێ کو خوە تەرخانکری ژ بۆ دویرئێخستن و ڤەرەڤاندنا هزرا خراب ژ تە و رێبەرزەیان ژ ناڤ خێزانێ و خرابییێ ژ جڤاکی. هەروەسا راستڤەکرنا ئەو کەسێن راڤێژکارییێن شاش سەبارەت جیهانا زیندی وەرگرتین.

٥.   ئەز دێ گوهدارییا دەنگێ تە یێ ئیلهامبەخش کەم، ئەوێ ژ هەمی دەنگان مەزنتر، دا کو بگەهم ئارمانجا خوە یا داوییێ: کو ئەو ژی ژیانەکا

درێژا ب هزرا چاك دۆرپێچكریە، هەروەسا گەشتەكا درێژە ل سەر رێكێن راستییێ یێن كو بەر ب وارێ ئارامێ یەزدانێ زانا ڤە دچن.

٦. ئەز ئەو بانگخوازێ راستینم، یێ كو ب رێكا هزرا چاك و ئەقلێ ساخلەم تە ناس دكەم. ئەز دخوازم ب ڤێ ئەقلییەتێ وەك راڤێژكارێ مرۆڤێن خوەجه كار بكەم. هەر ژ بەر ڤێ چەندێ ژی ئەی یەزدانێ زانا، من دڤێت ب بیناهی و هەڤپشكییا تە شاد ببم.

٧. قەستا من بكە، ئەی باشترین و زاناترین یەزدان. من دڤێت ب رێكا هزرا چاك و ئەقلێ ساخلەم تە ببینم، دا كو وان تشتێن ل پشت هەڤپشكییێ ببینم و بهیزم، ژ بۆ كو هەڤبەندییا رێزگرتنێ د ناڤبەرا مە دا ب زەلالی دیار ببیت.

٨. تو ب خوە وان نیازێن من دڤێت بگەهمێ ببینە. ئەی یەزدانێ زانا، ئەو ب رێكا هزرا چاك ژ بۆ تە پەیڤێن پەسن و سپاسدارییێ نە. تو خوەراگری و هەروهەری و تمامەتییێ پێشكێشی من بكە.

٩. ئەی یەزدانێ زانا، نیاز و مەرەما تە ئەوە كو هەردو سەرخستەرێن راستییێ و چاكییێ ببن ئارمانجێن ڤەژاندنێ و ب رێكا ئەقلێ ساخلەم ب جه بهێن. گەشەكرنا ڤان هەردو سەرخستەران دێ بیت ئەگەر كو هەمی دەروون ب هەڤسەنگی و رێكوپێكی بژین.

١٠. ئەی یەزدانێ زانا، وان هەمی كەسێن پشكدار بووین و دێ بن دگەل شادییا تە ب ژیانەكا نایاب خەلات بكە. لەشێن مە ب رێكا هزرا چاك و راستییێ تژی رەوشەنگەری بكە .

١١. ئەی یەزدانێ زانا، پاكێ بێهەمپا، سەروەرێ راستییێ، هزرا چاك و دەستهەلاتدار، گوهدارییا من بكە و ب دلۆڤانییا خوە خەلاتێن خوە ب سەر من دا ببارینە.

١٢. ئەی یەزدانێ زانا، د ناڤ من دا بلند ببە، وێرەکی و پاکی و چاکی و ئەقلەکێ پێشکەڤتنخواز ب من ببەخشە، راستییا خوە یا تمام پێشکێشی من بکە.

١٣. ئەی یەزدانێ زانا، ئەی ئەوێ تو هەمی تشتان ب بەرفرەهی دبینی، پشتەڤانییێ ل من بکە و هێزا سەروەرییا خوە و هزرا چاك بۆ من ئاشکرا بکە. ب رێکەکا پێشکەڤتنخواز چەمکێ راستییێ نیشا من بدە.

١٤. نها ژی وەك خوەتەرخانکەرەك، ئەز وەك زەردەشت ئەز هزرا خوە یا چاك و بەرهەمێ ئەقلێ خوە یێ ساخلەم، هەروەسا پەیڤ و کریارێن خوە یێن کو من ب رێکا هزرا چاك ڤەجەماندین، هەروەسا ب رێکا دەنگێ خوەدایی د ناڤ گوهێن خوە دا و هەمی هەبوونا خوە دا، ئەز پێشکێشی یەزدانێ زانا دکەم.

سروودا حەفتێ:

نویکرن

١. ئەی یەزدانێ زانا، ئەز ب رێکا هزر و پەیڤێن چاك ل سەر رێبازا راستییێ و هەروهەرییێ هاندانا خەلکی دکەم، کو پەسنا تە بکەن.

٢. زێدەباری ڤێ چەندێ، ئەڤ کارە بتنێ ژ بۆ دهێت کرن، ب رێکا هزرا چاك و مرۆڤێ پێشکەڤتنخواز، ئەوێ گیانێ وی هەڤسەنگ دگەل راستییێ. ئەی یەزدانێ زانا، هەر جهەکێ ئەڤ مرۆڤە بچیتێ، سروودێن پەسن و سپاسییێ ژ بۆ تە دسترینیت.

٣. لەوما ژی، ئەم ب خوەشکاندن ڤە ئەڤان کاران پێشکێشی تە و راستییێ دکەین. هەمی ئەو کەسێن ل ژێر سیبەرا دەستهەلاتا تە، ئەون یێن کو هزرا چاك پەیرەو دکەن. هەلبەت ئەڤ چەندە ژی هەر بۆ وان ب خوە دەستکەڤت و چاکییە. هەلبەت سەرفەرازی ملکێ وان کەسایە یێن کو ل بن رێبازا تە.

٤. ئەڤجا ئەم خوەزییارێن ئاگرێ تە نە، ئەی یەزدانێ زانا، ئەو ئاگرێ هێزا خوە ژ راستییێ وەردگریت و یێ لەزگین و موکم و پشتەڤان ژ بۆ هاندەرێن تە. هەروەسا ئەو ژ بۆ دژمنان ئێشینەرە. ئەوی هێزا چەکی یا هەی ژ بۆ راوەستاندنا وان، ئەی یەزدانێ زانا.

٥. ئەی یەزدانێ زانا، دەستهەلاتا تە و هێزا تە چ یە ژ بۆ مە، دا کو ب رێکا کریارێن ل ژێر راستییێ و هزرا چاك ژ بۆ کو ئەم ستەملێکرییان

بپارێزین؟ ژ بۆ خاترا ته: مه پشتا خوه دا هه‌می خوه‌داوه‌ندێن خاپینۆك و مرۆڤێن خرابكار.

٦. ئه‌ی یه‌زدانێ زانا، ب رێكا هزرا چاك و ئه‌قلێ ساخله‌م راڤێژكارییا خوه ژ بۆ هه‌می ئارمانجێن ژیانێ پێشكێشی من بكه، دا كو ئه‌ز ب به‌خته‌وه‌ری و په‌سنكاری و سپاسداری ڤه قه‌ستا ته بكه‌م.

٧. ئه‌ی یه‌زدانێ زانا، كا دویڤكه‌ڤتییێن ته ئه‌وێن كو د هزرا چاك دگه‌هن و زێده‌باری پاشڤه‌زڤرین و و شكه‌ستنێ ژی هه‌ر ل سه‌ر رێبازا راست به‌رده‌وام دمینن؟ من ژ بلی ته كه‌س نینه، ئه‌ی خوه‌دا. له‌وما ژی من و گه‌لێ من بپارێزه.

٨. یا راست، ئه‌و ژ به‌ر كریارێن مه دترسن، هه‌ر وه‌كی چاوا مرۆڤێن لاواز ژ مرۆڤێن هێزدار دترسن. ئه‌و كریار مه‌ترسییه‌كا مه‌زن دئێخنه سه‌ر وان. ئه‌ی یه‌زدانێ زانا، ئه‌وێن كو دژمنكارییا رێبازا ته دكه‌ن، هزرا خوه ب درستی ناكه‌ن و ژ ئه‌قلێ ساخله‌م د دویرن.

٩. ئه‌ی زانایێ مه‌زن، ئه‌وێ ده‌ست ژ پاكییێ به‌ر دده‌ت، كێمئاقلی و كریارێن وی یێن خراب ئه‌گه‌رن. له‌وما ژی مرۆڤێن زانا ژ به‌ر ژ پێخه‌مه‌ت راستییێ ژ وان مرۆڤان دویر دكه‌ڤن، هه‌ر وه‌كی كا چاوا مرۆڤێن خرابكار خوه ژ چاكییێ دویر دئێخن.

١٠. كه‌سێن ژیر دبێژن كو كریارێن ژ ئه‌قلێ ساخله‌م ده‌ردكه‌ڤن، پێدڤی یه بلند بهێن نرخاندن. ئه‌و دزانن كو هێمنییا پێشكه‌ڤتنخواز به‌رهه‌مێ درستێ راستییێ یه. ئه‌ی یه‌زدانێ زانا، ئه‌ڤ ئالاڤه هه‌می بتنێ ژ بۆ بلندبوونا به‌ر ب ته ڤه نه.

١١. تمامبوون و هه‌روهه‌ری هه‌ردو به‌ر ب رۆناهییا ته ڤه دهێن. سه‌روه‌رییا ئه‌ئه‌قلی و بژوینی و یه‌كسانی: ئه‌و سالوخه‌تن یێن كو هێزێ و

خوەراگرییێ و وێرەکییێ موکم دکەن. ئەی یەزدانێ زانا، هەر ئەڤ سالوخەتەنە یێن کوم ە ل هەمبەری دژمنانان بهێزتر دکەن.

١٢. ئەی یەزدانێ زانا، رێنمایی و خواستەکا تە چ نە؟ ئەرێ ئەو ژ بۆ پەسنەکرنێ نە، یان ژی ژ بۆ نویکرنێ نە؟ ژ بۆ کو ئەم گوهدار بین و رابگەهینین، ژ بۆ کۆ ئەم پاداشتێ وان کەسان بدەینێ یێن کو پەیرەو دکەن، شیرەتێن خوە یێن پشتبەست ب ئەقلێ ساخلەم ب راستی و درستی نیشا مە بدە.

١٣. ئەی خوەدا، ئەڤە هەر ئەو رێکا هزرا چاکە یا کو تە نیشا من دایی. ئها ئەڤە یە دینێ چاکخوازان، ئەوێن کو هەر چاکییەکا هەی ئەنجام ددەن. هەلبەت دوجارکی پاداشتێ ڤان چاکخوازان دێ هێتە دان و هەر تو یی یێ کو وان سەرفەراز دکەی.

١٤. یا راست، ئەی یەزدانێ زانا، ئەو پاداشت ژ بۆ وان کەسا یە یێن د هەلبژارتنا ژیانا جەستەیی دا: ب راستی و درستی خزمەتا جیهانێ دکەن و ب کریارێن ل سەر بنەمایێ ئەقلێ ساخلەم و پلانێن ژیر ب رێکا راستییێ جڤاکی بەرەڤ پێشڤە دبەن.

١٥. ئەی یەزدانێ زانا، وەك بەرسڤدانەك ژ بۆ داخوازییا من، باشترین گۆتن و کریارێن ل ژێر باندۆرا ئەقلێ ساخلەم نیشا من بدە. بلا ژیان دگەل سەروەری و دەستهەلاتا تە ب وێ رێکا تو دخوازی نوی ببیت.

سروودا هەشتێ:
خوەناسکرن، خوەزا، خوەدا

١. ئەی یەزدانێ زانا، خوەشی و شادییەکا مەزنتر ب وان کەسان ببەخشە، یێن کو خوەشی و شادییێ ب کەسێن دی دبەخشن. ئەز داخوازا هێزێ و ئازاییێ و پاکییێ ژ تە دکەم، دا کو بشێم پەیاما راستییێ بەلاڤ بکەم. ژیانەکا دەولەمەندا ل ژێر سیبەرا ئەقلێ ساخلەم ب خوەشی و شادی بدە من.

٢. هەروەسا بلا جوانترین بەخشین بۆ وان کەسان بن، یێن کو بەخشینێ دگەل کەسێن دی دکەن. ئەی یەزدانێ زانا، بلا هەمی رۆژێن ژیانا وی تژی شادی و بەختەوەری بمینن و ل بن سیبەرا هزرا تە یا چاك و ئەقلێ پێشکەڤتنخواز یێ کو ل سەر رێبازا راستییێ.

٣. ئەز هیڤیخوازم کو ئەو کەس ب چاکی و قەنجییێ بهێت خەلاتکرن، یێ کو خەلکی فێری رێبازا راست دکەت. هیڤیخوازم کو ئەو د ژیانا خوە یا جەستەیی و گیانی دا بگەهیت خوەدێ. ژ بەر کو ئەو ئەی یەزدانێ زانا، بەهرەمەند و دلسۆز و پێشکەڤتنخوازە.

٤. ئەی یەزدانێ زانا، ئەز تە هێزدار و پێشکەڤتنخواز دبینم، ژ بەر کو تو ب دەستێ خوە هاریکارییێ دکەی. هەروەسا تو قەنجییێ و چاکییێ دگەل چاکخواز و خرابکاران هەردویان دکەی. هەروەسا تو سەروەرێ راستییێ یی،

ئەوا کو ب ئاگرێ تە گەرم بوویی و ب رێکا هزرا چاك هێزدار و گەش بوویی و بەرەڤ من ڤە هاتی.

٥. ئەی یەزدانێ زانا، من زانی تو یێ پێشکەڤتنخوازی، هەر ژ دەستپێکا پەیدابوونا ژیانێ، دەمێ من تو ناس کری. هەروەسا من دیت تە فەرمان کرییە کو کریار و پەیڤ ب یەکسانی بن: خرابی ب خرابییێ و باشی ب باشییێ بیت. ئەڤ چەندە دێ د بن دەستێ تە ڤە بیت، هەتا رۆژا داوییێ ژ هەبوونێ.

٦. ئەی یەزدانێ زانا، ل وی چەرخێ ئەز تێدا، تو ب ئەقلێ خوە یێ پێشکەڤتنخواز و سەروەری و هزرا خوە یا چاك ڤە ب رێکا کریارێن راست یێن جیهانا زیندی ڤە هاتی. پاکی یاسایێن تە یێن ژیر ژ بۆ وان شرۆڤە دکەت، ئەوێن کو چ کەس نەشێن بخاپینن.

٧. من زانی تو پێشکەڤتنخوازی ئەی یەزدانێ زانا، دەمێ ئەز ب هزرا چاك گەهشتیم رەوشەنگەرییێ و پرسیار ژ من کری: تو کی یی؟ تو ملکێ کێ یی؟ ل ڤان رۆژێن پرسیارکرنێ تو دێ چاوا ڤان بنەمایان ژ بۆ خوە و زیندییان شرۆڤە کەی؟

٨. پاشی من ل دەستپێکێ گۆت: ئەز زەردەشتم. هندی ژ دەستێ من بهێت، ئەز دێ بەرهنگارییا خرابکاران کەم و دێ بمە پشتەڤانەکێ بهێز ژ بۆ چاکخوازان، ژ بۆ کو ئەز ئیرادەیا سەروەرییا تە بچەسپینم. ئەز دێ ل سەر پەسنەکرنا تە بەردەوام مینم، ئەی یەزدانێ زانا.

٩. من زانی تو پێشکەڤتنخوازی، ئەی یەزدانێ زانا، دەمێ ب رێکا هزرا چاك ئەز گەهشتیمێ و پرسیار ژ من کری: "ژ بەر چ تە دڤێت بگەهی زانینێ؟" من ژی گۆتێ: "ژ بەر دیارییا رێزگرتنا ل ئاگرێ تە. هندی ژ من بهێت، ئەز دێ ل سەر تێرامان و تێهزرینا راستییێ بەردەوام بم".

١٠. ئەڤجا وێ راستییا کو هێشتا ئەز داخوازکەرێ وێ نیشا من بدە. ئەز باش یێ بوویم دۆستێ پاکییێ. پرسیارێ ژ مە بکە کا ئەم چ ژ تە دخوازین. پرسیارێن ژ لایێ تە ڤە هەمبەرس پرسیارێن ژ لایێ هێزدارەکێ ڤە نە، ژ بەر کو سەروەر ب رێکا تە - رەوشەنگەرییێ - کەسێن دی هێزدار و پەیت دکەت.

١١. من زانی تو پێشکەڤتنخوازی، ئەی یەزدانێ زانا، دەمێ کو ئەز ب رێکا هزرا چاك گەهشتیمێ. هەروەسا دەمێ من بۆ جارا ئێکێ ژ پەیڤێن تە زانی کو بۆ من یا ب ساناهی نابیت ئەز خەلکی فێری خوەتەرخانکرنێ بکەم و بۆ وان بسەلمینم کو ئەو تشتێن تە گۆتین من باشترین و چێترینن.

١٢. و تە گۆت: "تو یێ هاتی دا کو د راستییێ بگەهی، و تە بێفەرمانی نەکرینە." لەوما ژی ئەز دێ مینم چاڤەرێ هەتا کو سرۆش بۆ من دهێت و هەروەسا بهایێ هەردو ئالییان – چاکان و خرابان – ب یەکسانی پێ دهێت دان.

١٣. من زانی تو پێشکەڤتنخوازی، ئەی یەزدانێ زانا، دەمێ کو من ب رێکا هزرا چاك زانی، ژ بۆ کو ئەز ئارمانجێن خوە ب جه بئینم. ژیانەکا درێژ پێشکێشی من بکە، یا کو کەسێ وێرەکییا داخوازکرنا وێ نەبیت. دبێژن کو هەبوونا هەلبژارتی بتنێ د بن دەستهەلاتا تە ڤە هەیە.

١٤. ئەی یەزدانێ زانا، بتنێ وەك زەلامەکێ زانا و هێزدار یێ کو هاریکارییا هەڤالێن خوە دکەت، پشتەڤانییا خوە یا رەوشەنگەری و رێبازا راست یا ل بن سیبەرا دەستهەلاتا خوە پێشکێشی من بکە. دا پاشی ئەز وان کەسێن دلسۆز هانبدەم و رێنیشاندەرییا وان بکەم و هەمی فێرکارییان نیشا وان بدەم: ئەو کەسێن کو پەیاما تە یا هزربزێڤ ل بیرا خوە دئینن.

١٥. من زانی تو پێشکەڤتنخوازی، ئەی یەزدانێ زانا، دەمێ من ب رێکا هزرا چاك زانی و وێ بۆ من سەلماندی کو تێرامانا بێدەنگ باشترینە.

پێدڤی یە چ کەس بزاڤێن رازیکرنا کەسێن خرابکار نەکەن، ژ بەر کو ئەو ژ راستییێ د دویرن و هەر ژ بەر ڤێ یە کو ئەو ب تمامی خراب بووینە.

١٦. لەوما ژی ئەی یەزدانێ زانا، ئەز وەك زەردەشت ئەقلێ تە یێ پێشکەڤتنخواز بۆ خوە هەلدبژێرم. هیڤیخوازم کو راستی هەناسەیەکا بهێز بدەت لەشی و پاکی ل ژێر دەستهەلاتا رۆژێ سەربکەڤیت و پاداشتێ کریاران ب رێکا هزرا چاك بهێت بەخشین.

سروودا نەهێ[٧]:
بەرسڤدانا پرسیاران

١. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ ئەز دێ چاوا رێزدارییەکا هەژی تە پێشکێش کەم؟ ئەی یەزدانێ زانا، ئەڤێ چەندێ فێری هەڤالەکێ وەکی من بکە. هاریکار بە و دەرفەتێ بدە کو راستی ب رێکا هزرا چاك بگەهیتە مە هەمییان.

٢. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ چاوا کەسەکێ هەر ژ دەستپێکێ پێکۆلێن باشترین ژیان دکەت، دلگەش دبیت؟ هەلبەت کەسەکێ ژ ئەڤی رەنگی ل سەر رێبازا راستییێ، سەرخستەر و گەنجینەیەکە بۆ هەمییان. ئەی یەزدانێ زانا، ئەو رێنیشاندەر و ژیندار و رێهەڤالە.

٣. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، کی یە ئافرینەر و داهێنەرێ چاکییێ؟ کێ تاڤ و ستێر هۆسا چێکرینە؟ ئەو کی یە هەیڤێ گەش دکەت و تاری دکەت؟ ئەی یەزدانێ زانا، ئەز دخوازم ئەڤان تشتان و هێشتا بزانم.

٤. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەو کی یە ئەردی رادگریت؟ ئەو کی یە ناهێلیت ئاسمان بکەڤیت؟ ئەو کی یە ئاڤ و رووەك ئافراندین؟ ئەو کی یە لەزاتییێ ددەتە بایی و ئەوران؟ ئەی یەزدانێ زانا، ئەو کی یە هزرا چاك چێکری؟

٥. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەو کیژ هونەرمەندە رۆناهی و تاری ئافراندین؟ ئەو کیژ هونەرمەندە خەو و هشیاربوون داهێناین؟ ئەو کی یە سپێدە و نیڤرۆ و ئێڤار چێکرین، دا کو بیرا زانایی ل ئارمانجا داوییێ بئینیت؟

٦. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ ئەو تشتێن ئەز دبێژم راستینە؟ ئەرێ ما پاکی ب کریارێن خوە راستییێ پەیدا دکەت؟ ئەرێ کی ب رێکا هزرا چاك گەهشتیە سەروەرییێ؟ ئەرێ تە ژ بۆ کێ جیهانا بەختەوەر و بەرهەمدار ئافراندیە؟

٧. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، کێ پاکییا گرانبها ژ بۆ سەروەرییێ ئافراندیە؟ کێ هۆسا زارۆك ل بەر دلێ دایبابان شرین کریە؟ ئەی یەزدانێ زانا، ب رێکا ئەڤان پرسیاران ئەز دزانم کو تو ب رێکا ئەقلێ پێشکەڤتنخواز ئافرینەرێ هەمە تشتا یی.

٨. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ژ بۆ بەرچاڤوەرگرتنا ئاراستەیێن تە، ئەرێ دێ چاوا گیانێ من گەهیت ئەنجامێن دویماهییێ، سەبارەت وان تشتێن ئەز ب رێکا ئەقلێ ساخلەم داخواز دکەم و ئەو راستییێن ژیانێ یێن من دڤێت تێبگەهم؟

٩. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ ئەز دێ چاوا وی دینێ سەروەرێ سەروەران نیشا من دایی زیندی کەم؟ ئەرێ دێ چاوا وەکی تە لەزگین بم، ئەی یەزدانێ دلۆڤان، دگەل یاسایێن بلند و ب هەما رەنگ دگەل راستییێ و هزرا چاك ژیم؟

١٠. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەڤ دینە باشترینە بۆ وان کەسێن کو جیهانێ ل سەر بنەمایێ راستییێ پێشڤە دبەن و پەیڤ و کریارێن وان ل سەر بنیاتێ پاکییێ نە. لەوما ژی هەمی حەسرەت و خەریبییا ئەقلێ من ژ بۆ تە یە، ئەی یەزدانێ زانا.

١١. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ چاوا پاکی دگەهیتە وان کەسێن کو دینێ تە بەلاڤ دکەن، ئەی یەزدانێ زانا؟ ئەز دزانم کو تو دەستپێکی. ئەز یێن دی هەمییان وەك کولفەهم دبینم.

١٢. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، د ناڤ وان کەسێن ئەز بەخشینێ دگەل دکەم، کی یێ راستە و کی یێ خەلەتە؟ کە دگەل خرابییێ یە و کی خرابی ب خوە یە؟ بۆچی ئەز ئەو کەسێن ل دژی دەستکەڤتیێن تە خراب نابینم؟

١٣. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ ئەم دێ چاوا کەسێن خەلەت ژ ناڤ خوە لادەین و دێ چاوا ژ کەسێن گوهدارییا فەرمانێن تە نەکەن دویر کەڤین: ئەو کەسێن کو گرنگییێ ب راستییێ نەدەن و ئەوێن پویتە ب ئەقلێ ساخلەم نەدەن؟

١٤. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ ئەز دێ چاوا شێم خرابییێ رادەستی دەستێن راستییێ کەم، دا کو ب فێرکارییێن تە یێن هزربزێڤ بهێن بژوینکرن، هەروەسا چاوا دێ بزاڤەکا خورت کەڤیتە ناڤ خرابکاران ژ بۆ کو ئەو ژ سەر رێکا خراب و ئازاربەخش دەربچن، ئەی یەزدانێ زانا؟

١٥. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، مادەم تو ل سەر رێبازا راستییێ سەروەرییا ئەڤێ جیهانێ دکەی، دەمێ هەردو کۆمێن هەڤدژ دکەڤن بەر سینگێ ئێك، تو دێ سەرکەڤتنا کیژ ئالی مسۆگەر کەی؟

١٦. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەو کیژ سەرکەڤتی یە یێ کو جیهانێ ل ژێر سیبەرا رێبازا تە دپارێزیت؟ وی سەرکردەیێ ئیندار ب زەلالی نیشا من بدە، دا کو ئیلهام ژ بۆ وی کەسی و هەروەسا هەر کەسەکێ تو بخوازی بهێت، ئەی یەزدانێ زانا.

١٧. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، چاوا ئەز دێ لاڤەیان ژ تە وەرگرم، دا کو دەنگێ من هێزدار و رێنیشاندەر بیت، ژ بۆ کو ئەز ب تمامی پەیاما تە یا هزربزێڤ — ئەوا ل سەر بنیاتێ راستییێ — بگەهینم هەمی دویڤەلانکێن تە.

١٨. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ ئەز دێ چاوا ب رێکا راستییێ دەستکەڤتێ دەه مەهران دگەل هەسپ و حێشترێن* وان ب دەست خوە ڤە بئینم، کو ئەو دێ هاری من کەن کا چاوا دێ هەروهەری و تمامەتییێ پێشکێشی وان کەسان کەم؟

*گەلەك ژ وان زەلام و ژنێن بەرچاڤ یێن کو زەردەشتی بزاڤ دکرن بئینیت سەر دینێ خوە ناڤێن وان ب ئەسپا (هەسپ) و ئۆشترا (حێشتر) ب دویماهی دهاتن. ڤیشتئەسپا، جامئەسپا و فەراشائۆشترا ژ مەزنە خانەدانێن بانگەوازییا زەردەشتی بوون. گەلەك ژ وان کەسێن پلەبلند ژ ژن و مێران یێن کو هەر زوی هاتین ناڤ دینێ زەردەشتی دا پشکا دوییێ ژ ناڤێن وان ئەسپا و ئۆشترا بوون.

١٩. ئەز ژ تە دپرسم، ئەی خوەدا، ب راستی بەرسڤا من بدە، ئەرێ چ سزایێ دەستپێکی بۆ وان کەسان هەیە، یێن کو پاداشتێ کەسێ هەژی نەدەنێ، دەمێ کو ژ وان نێزیك دبیت؟ هەر چەندە ئەز دزانم کا دێ پاشی چ ب سەرێ وان هێت.

٢٠. ئەرێ چاوا خوەداوەندێن سەختە دبن سەروەرێن باش؟ ئەز یێ ڤێ پرسیارێ دکەم، ژ بەر کو ئەو کەسێن د ناڤ شەهوەتێ دا نقۆم بووین، نەخاسمە ئەو قەشەیێن بنڤەبنڤە، ب تایبەت ژی بنەمالا یۆسیگان (بنەمالەکا ناڤدارە)، جیهان تۆرە کر و میران ب سەررەقییا خوە ڤە ئەو تووشی نالینان کرییە و ئەو ل سەر بنەمایێ راستییێ نەچووینە.

سروودا دەهی[٧]:

راگەهاندن

١. نها ژی دەم هات ئەز رابگەهینم. هوین ئەوێن وەك دویڤکەڤتی ژ دویر و نێزیك هاتین باش گوهێن خوە ڤەکەن. ئەڤێ چەندێ باش د ناڤ ئەقلێ خوە دا هەلبگرن. نەهێلن مامۆستاییێن خرابکار و ستەمکار ب هەلبژارتنا خوە یا خراب و ئەزمانێ خوە یێ پیس دیسا ژیانێ وێران بکەن.

٢. نها ئەز دێ هەردو ئەقلیەتێن هەرەگرنگێن ژیانێ راگەهینم. ئەقلێ پێشکەڤتی گۆتە ئەقلێ پاشکەڤتی: نە هزرێن مە، نە فێرکارییێن مە، نە ژیرییا مە، نە هەلبژارتنێن مە، نە پەیڤێن مە، نە کریارێن مە، نە وژدانێن مە، نە گیانێن مە وەکی ئێکن.

٣. نها ئەز دێ خالا هەرەگرنگ د ژیانێ دا راگەهینم، ئەوا کو یەزدانێ زانا بۆ من گۆتی: ئەو کەسێن کو ئەڤێ پەیاما هزربزێڤ پەیرەو نەکەن، ب وێ رێکا ئەز تێگەهشتیم و من شرۆڤە کری، دێ ل ڤێ دنیایێ تام کەنە دویماهییەکا تەحل.

٤. نها ئەز دێ باشترین تشتێ ئەڤێ جیهانێ راگەهینم، یێ کو من ب رێکا راستییێ زانی و خوەدایێ ئێکانە پێشکێشی من کری. ئەوە خوەدانێ هزرا باش یا چەلەنگ. ئەوە یێ کو پاکی و بژوینی ملکێ وی. ئەو خوەدایێ ل سەر هەمی تشتان ئاگەهدار، قەت ناهێتە خاپاندن.

٥. نها ئەز دێ وێ پەیڤێ راگەهینم، یێ کو پێشکەڤتنخوازترینی بۆ من گۆتی. باشترە کو مرۆڤان گوه لێ ببیت. ئەوێن کو بالا خوە دئێخن سەر و رێزێ لێ دگرن، دێ گەهنە هەروهەری و تمامەتییێ و هەروەسا ب رێکا کریارێن ئەقلێ ساخلەم دگەهنە یەزدانێ زانا.

٦. نها ئەز دێ مەزنێ مەزنان راگەهینم. ئەز دێ ل سەر رێبازا راستییێ پەرستنا وی کەم. ئەو یێ د بەرژەوەندییا هەمی زیندییان دا. هیڤیخوازم کو یەزدانێ زانا ب رێکا ئەقلێ ساخلەم گوه ل من ببیت. ب حەزکرنا وی ئەز یێ د هەڤسەنگییێ دا دگەل هزرا چاك. هیڤیدارم ئەو ب زانینا خوە رێکان نیشا من بدەت.

٧. کەسێن ساخ، کەسێن وەغەرکری، کەسێن کو دێ ژ نوی بن ب رێکا وی بزاڤێن سەرکەڤتنا مەزن دکەن. گیانێن پاك هەتاهەتایێ دێ بهێز مینن. هەروەسا گیانێن خراب ژی دێ ب بەردەوامی تووشی شکەستن و نەهامەتییان بن. یەزدانێ زانا ب رێکا سەروەرییا خوە ئەڤ یاسایە دانایە.

٨. ئەز دێ وی ب رێکا بلندراگرتن و رێزگرتنێ وی بەر ب مە ڤە ڤەگەرینم، ژ بەر کو من نها ئەو چاڤێن خوە یێن ل سەر هزر و پەیڤ و کریارێن باش پەرستیە. من ب رێکا هزرا چاك ئەو ناسکریە و زانیە کو ئەوە یەزدانێ زانا. ئەڤجا وەرن دا سپاسی و رێزگرتنێن خوە ل مالا سروودان پێشکێشی وی بکەین.

٩. ئەز دێ ژ بۆ مە ب رێکا هزرا چاك ل دویڤ رازیکرنا وی گەرم، ژ بەر کو ئەوی ب پشتراستی ئیرادەیا هەلبژارتنا د ناڤبەرا پێشکەڤتنێ و پاشکەڤتنێ دا ژ بۆ مە هێلایە. ئەز لاڤەکارم کو یەزدانێ زانا ب رێکا سەروەرییا خوە و هاریکارییا ئەقلێ ساخلەم شیانێن بلندراگرتنا ئاژەل و خەلکێ مە بدەت مە.

١٠. ئەز دێ ب پاکی و بژوینی پەسنا وی کەم، ئەوێ کو ب ناڤەکێ نوی کو یەزدانێ زانا یە دهێت ناسکرن. ئەو ب رێکا راستییێ و هزرا چاك هەروهەری و تمامەتییێ مسۆگەر دکەت. ئەز لاڤەکارم کو ئەو هێز و خوەراگری و بەرخوەدانێ پێشکێشی مە بکەت.

١١. ئەوێ خوەداوەندێن سەختە و زەلامێن زان رەت دکەت، هەر وەکی ئەو وان رەت دکەن، هەروەسا وەکی مرۆڤێن بێئاگەه نەبیت، هەروەسا ب گیانەکێ پاك و هزرەکا چاك ڤە دانپێدانێ ب خوەدایێ ئێکانە دکەت، ئەو ب رێکا وژدانا وی یا پێشکەڤتنخواز ڤە وەك خوەدانێ مالێ و هەڤال و برا و باب بپەژرینە، ئەی یەزدانێ زانا.

سروودا یازدێ:
ژ ئێشانێ بۆ سەرکەڤتنێ

١. بەرێ خوە بدەمە کیڤ ئاخێ؟ بۆ کیڤە بچم؟ خزم و هەڤالێن من رێگرییێ ل من دکەن، نە ئەو جڤاکێ کو ئەز دناڤ دا من رازی دکەت و نە ژی دەستهەلاتدارێن دلرەق یێن سەر ئەردی، ئەی یەزدانێ زانا ئەز تە چاوا رازی بکەم؟

٢. ئەز دزانم ئەی یەزدانێ زانا ، کو ئەز بێدەستهەلاتەکم. من چەند پەزەك و هندەك زەلام ل دەوروبەرێن خوە یێن هەین. ئەز داخوازێ ژ تە دکەم هیڤدارم ئەی یەزدان، سەحکە من و هاریکارییا من بکە، کو هەڤالەك د هەوارا هەڤالەکی دا بهێت، ب من ببەخشە، ب راست و درستی، زەنگینییا خوەش و مفادار.

٣. کەنگی دێ ئەو رۆژە هێت ئەی یەزدانێ زانا، دا کو ئەم جیهانا باش بپارێزین و بەرسڤا هەوارا خێرخوازان ب فێرکارییێن تە یێن پێشکەڤتی هێتە دان؟ ئەڤ دانەرییە ب ئەقلەکێ موکۆم ڤە دێ ب هاریکارییا کێ هێتە پێش؟ ئەی یەزدان ئەز ب خوە، دێ فێرکارییێن تە هەلبژێرم.

٤. نها ستەمکار رێگرییێ ل وان کەسان دکەن، ئەوێن کو پشتەڤانییێ ل راستی و درستییێ دکەن، بۆ بلندکرنا جیهانا زیندی، ئەڤجا چ دەڤەرەك بیت یان ئەردەك بیت، بەرهنگارییەکا ب زەحمەت لێ دهێتە کرن، ژ بەر کو رەفتارێن وان دژمنکارانە نە. بەلێ پا ئەی دانەرێ ئێکانە، ئەوێ ب هێزا

ژیانێ دژایەتی لێ دهێتە کرن، وەك رێبەرێ گەلی پلانێن باش ل سەر رێکا خوە ب رێڤە دبەت.

٥. کەسەکێ ب هێز یێ رەسەن، وەك بنەمایێ گرێبەستێ، پێشوازییێ ل کەسێن نوی دکەت وەك کەسەکێ راست و درست، زەلامەکێ دەستپێکی. ئەوێ دی زەلامەکێ خرابکارە. لەوما دڤێت بریارێ بدەت و دگەل خێزانا خوە هەڤبەش بکەت، ئەڤ چەندە دێ وی رزگار کەت، ئەی یەزدانێ زانا.

٦. بەلێ ئەگەر کەسەکێ هێزدار نەڤێت هاریکارییێ بکەت، ئەو ب خوە دێ کەڤیتە خەفکا خرابییێ. ب راستی ژی ئەی خوەدایێ دانەر، ئەو کەسێ خوەداندەستهەلات و هەلویست بیت ل دژی ستەمکاران و یێ راست و درست بیت، ئەو یێ سەرفەراز خوەشدڤییە. ئەڤە گرنگترین یاسایێن وژدانێ نە یێن ژ لایێ تە ڤە هاتینە دانان.

٧. ئەی دانەر، کی من بپارێزیت، دەمێ ستەمکار گەفا ئێشاندنێ ل من دکەت؟ بەلێ پا ما ئاگر و هشیاربوونا تە؟ ئەی خوەدا، ب ئەنجامدانا ڤان دو راست و درستییان رێکا من گەش بکە و ب ئەڤی دینی ناخێ من تژی رۆناهی بکە.

٨. ئەو کەسێ کو سۆزا خرابکارییێ دگەهینیتە گەلێ من، بلا کریارێن وی یێن ئاگری نەگەهنە من. یا راست، کەربوکینا وی دێ هێتە ڤەکێشان، ژ بەر کو ئەڤێ چەندێ ئەو ژ شێوازێ ژیانەکا باش ڤەدەرکرن، ئەی پەروەردەکار، کەربوکین ژیانێ ژ خرابییێ رزگار ناکەت.

٩. ئەو کیژ دیندارە یێ کو دێ بۆ ئێکەم جار من فێر کەت، کو تو هەژیترین و پاقژترینی، دا کو ئەز پتر لاڤەیان ژ تە بکەم؟ هەر تو خوەدانێ کریارێن راست و درست و باش یێن پێشکەڤتنخوازی، خەلکی دڤێت ب رێکا راستییێ وان تشتان بزانن یێن کو ملکێ تە. ئەو تشتێن کو تە ب رێکا هزرا

چاك و و راستییێ ئافراندین و چێكرین و ب رێكا ئەقلێ ساخلەم ڤە تایبەت ب تە.

١٠. ئەی یەزدانێ زانا، هەر كەسەك ژن بیت یان زەلام، ئەوێ كو دزانیت پاداشتێ باشییێ بەرامبەر باشییێ یە، كو ئەڤە باشترینە د ژیانێ دا، ئەز دێ دەستێ وان گرم و ب رێكا ئەقلێ ساخلەم و هزرا چاك وان ژ پرا بەرتەنگ رزگار كەم.

١١. ئاغا و میر زۆرداریێ لسەر خەلكێ دچەسپینن، بۆ ژناڤبرنا ژیانێ ب كریاریێن خوە یێن خراب، بەلێ پا گیان و وژدانا وان دترسیت، دەمێ نێزیكی پرا راستییێ دبن، ژ بەر كو ئەو هەمی گاڤا یێن د ناڤ توخیبێ خەلەتییێ دا ژیاین.

١٢. ژ راست و درستییێ، زارۆك و نەڤیێن بهێز ژ بۆ بلندكرنا جیهانا خوە دخەبتن. ئەو ب پاكی و دویر ژ گێلەشوكێ و هەروەسا ب دلەكێ گەرم ڤە ئەڤێ چەندێ دكەن. خوەداییێ دانەر، وان ل سەر ئەقلەكێ باش رێكبئێخە، دا كو وان فێری وان تشتان بكەت، یێن كو دێ هاریكارییا وان كەن.

١٣. هەر كەسەكێ د ناڤ زەلامان دا من رازی بكەت، زەردەشتێ پاك (سپیتاما) یە. ئەو دبیتە كەسەكێ دلسۆز و پاك. خوەداییێ دانەر ژیانێ ددەتە وی و ب هزركرنەكا باش دنیایا وی پێشدئێخیت، ئەم ژی رێزێ لێ دگرین و وی د دادپەروەرییێ دا وەك هەڤپشك دبینین.

١٤. كی هەڤالێ من یێ راست و درستە؟ هەڤالێ زەردەشتی؟ كی هیڤییا بناڤودەنگییا مەزن بۆ هەڤرێیێ مەزن دخوازیت؟ ئەو د ئەڤێ رویدانا مەزن یا ئافراندنێ دا كاڤی ڤیشتائەسپا یە. ئەز دێ ئاخڤتنێن باش گازی وان كەسان كەم، یێن كو د مالا خوە ڤە حەواندین، ئەی یەزدانێ زانا.

١٥. ئەی نەڤییێن هاچاتاپا سپیتامایی، ئەز دێ نیشا هەوە دەم، کا هوین دێ چاوا جوداهیییێ دناڤبەرا یاسا و بێیاساییێ دا کەن. ڤێجا ب ڤان کریاران، هوین دێ راستیییێ ب دەست خوە ڤە ئینن، ئەو کریارێن کو دگەل رێسایێن دەستپێکی یێن یەزدانی هاتین دانان.

١٦. فەرەشائۆشترا هڤاگڤا، دگەل هەڤرێکێن خوە پەیا ببن. ل وێرێ، ب دلخوازییا مە، بەختەوەرییا گەش دێ بسەرکەڤیت. ل وێرێ شادی و خوەشی دێ دگەل راستیییێ زال بیت، ل وێرێ سەروەرییا بیرمەندیییێ دێ زال بیت، ئەوا کو یەزدانێ زانا دێ ب پێشکەڤتنخوازیییێ بەردەوامیییێ دەتێ.

١٧. ل ڤێرێ سیج گامائەسپا هڤاگڤا، ئەز پەیاما خوە ب زمانێ هەلبەستێ فێر دگەهینم، نە کو ب زمانەکێ نەهەلبەستڤانی، دا کو بۆ هەتاهەتایی وەك لاڤەیێن بلندراگرتنێ و ب ئیلهامەکا خوەدایی دگەل تە بمینن ب ئیلهاما. ئەوێ جوداهیییێ د ناڤبەرا یاسا و بێیاساییێ دا بکەت، ئەی یەزدانێ دانەر، ئەو ب راستی ژێ شرۆڤەکارەکێ باشە.

١٨. ئەوێ دگەل مە ئێکگرتی بیت، ئەز ب رێکا هزرا باش سۆزا باشترینێ ددەمێ. بتنێ ئەڤەیە دەولەمەندییا من. بەلێ پا ئەز دژایەتییا وان دکەم، یێن کو دژایەتییا مە دکەن. ئەی یەزدانێ زانا، من دڤێت تە رازی بکەم، ژ بەر کو ئەڤە ڤاڤێرکرنەکا دەروونی و هزری یە.

١٩. کی ب راستی ژیانێ ب رێکا چاکیییێ ژ بۆ من نوی بکەت، زەردەشت، ب حەزکرنا خوەدێ، ژ هەژی ژیانا پاشەرۆژێ یا مسۆگەر د جیهانەکا پر بەرەکەت دا وەك پاداشت. ئەی دانەرێ مەزن، ئەها ئەڤە ئەوە یا تە نیشا من دایی، ئەی زانایێ زانایان.

سروودا دوازدێ:
ئەقلێ پێشکەڤتنخواز

١. بۆ وی کەسێ کو د رێکا ئەقلی دا پێشکەڤتنخوازە، ب باشترین رەنگ د هزر و ئاخفتن و کریارێن خوە دا ل دویڤ بنەماییێن راستییێ کریارێن خوە ئەنجام ددەت، خوەدایێ دانەر ب سەروەری و ئارامییێ هەروهەری و تمامەتییێ پێ دبەخشیت.

٢. ئەو کەسێ کو پەیڤا چاك ل سەر زمانێ وی بت و کریارێن وی تژی لێبۆرین بن، پترترین و باشترین ئەقلییەتا پێشکەڤتنخواز ب دەست خوە ڤە دئینیت، ژ بەر کو یەزدانێ زانا ئەقلەکێ ساخلەم پێشکێشی وی دکەت.

٣. ئەی یەزدانێ زانا، تو پێشخەرێ ئەڤی ئەقلییەتێ یی و تە دنیایا شادییێ یا بۆ مرۆڤێن چاك درست کری و تە ئاشتی و ئارامی یا ب وان بەخشی، ژ بەر کو تە ئەی دانەرێ مەزن، راڤێژا خوە ب یا ئەقلێ ساخلەم کری.

٤. ئەی یەزدانێ زانا، ئەڤە خرابکارن، نە د راست و درستن. ئەو ب بەردەوامی خوە ژ ڤێ ئەقلییەتا پێشکەڤتنخواز دویردکەن. مرۆڤێ کێمدەرامەت دشێت دگەل کەسێ راست و درست، میهرەبان و قەنجیکەر بیت، بەلێ پا ئەو کەسێ گەلەك بهێز دێ ب هەمبەری ستەمکارییێ تۆند و دژوار بیت.

٥. ئەی یەزدانێ زانا، د رێکا ڤێ ئەقلییەتا پێشکەڤتنخواز دا: من سۆز یا دایە کەسێن راست و درست کو باشترین پاداشت دێ ب وان هێت دان.

بەلێ پا ستەمكار دێ ژ دلۆڤانییا تە بێبەهر مینن، ژ بەر كو ئەو ب هزرا خوە یێ خراب دژین.

٦. ئەی یەزدانێ زانا، تو ب ئەقلییەتا پێشكەڤتنخواز ڤە باشییێ ددەیە هەردو ئالییان، ب رێكا ئاگر و رۆناهییێ، گەرمی و وزەیێ: ژ بەركو تو ب گەشاتییا دلنەرمی و دادپەروەرییێ گەلەك ژ وان كەسان راستەرێ دكەی.

سروودا سێزدێ:
سەرکەڤتن ب سەر خەلەتییێ دا

١. ئەگەر پشتی هینگێ مرۆڤ د رێکا باشییێ دا سەرکەڤت بسەر خەلەتییێ دا، ژ بەر کو خوەداوەندێن درەوین و زەلامێن وان خەلکی ب درەو و نەوەییا دخاپینن، ئەی دانەرێ مەزن، تو دزانی ب دەستکەڤتنا باشییێ مرۆڤ دێ بەردەوام ب رەنگەکێ زێدەتر پەسنا مەزنییا تە کەت.

٢. ئەی پەروەردەکار، بۆ من بێژە ب هندێ کو تو دزانی، ئاراستێ ئەڤێ خەبات و رێبازێ دێ گەهیتە کیڤە و بەرەڤ کیژ ئاقاری ڤە چیت؟ ئەم پشتراستین کو تو دێ مە ب سەر ستەمکاران دا سەرئێخی، دا کو ژیانا مرۆڤایەتییێ ئارام ببیت.

٣. ئەو فێرکارییێن کو پەروەردەکارێ دلۆڤان د رێکا راست و درستییێ دا نیشا مە ددەت، باشترین رێنیشاندەرن ژ بۆ ناسکرنا وی. تە ئەی خوەدایێ دانەر، هەر تو یی یێ کو تە مرۆڤ ل سەر رێبازا هزرا چاك ب رەنگەکێ پێشکەڤتی ئافراندی.

٤. کەسێ زانا ئەقلێ وی یێ ژ بۆ باشییێ هاتیە تەرخانکرن. کەسێ خرابکار ژی ئەقلێ وی یێ ژ بۆ خرابییێ هاتیە تەرخانکرن. هەردو ئالی دێ ب گۆتن و کریار ل سەر هەلبژارتنا خوە بەردەوام بن، بەلێ پا ل دویماهییێ دادگەها دانەرییا تە ل سەر هەر ئێك ژ وان دێ ب رەنگەکێ جێواز بیت.

٥. بلا سەرکردەیێن باش سەرکردایەتییا مە بکەن، ب تێگەهشتنا خوە ژ کریارێن پاك و بێ گێلەشۆك، نە کو سەرکردەیێن خراب. بلا ب کریارێن

تژی تێگەهشتن و دلنەرمی ب سەر مە دا زال ببن. بەخشینا ساخلەمییێ و بەختەوەرییێ د ژیانێ دا باشترینە بۆ مرۆڤەکی کو کار بۆ جیهانا زیندی دکەت، دا کو گەشەکرنێ لێ زێدە بکەت و بڤەژینیت.

٦. ب راستی جیهانا زیندی، ڤەحەوینەرا مە یا چاکە، هەروەسا ئەو خوەراگری و هێزا مە یە. ئەو دو دیارییێن ب بها یێن ئەقلێ ساخلەمن، کو خوەدایێ دانەر هەر ژ دەستپێکا ژیانێ ب باشییا راست و درستییێ زێدەکرینە.

٧. تورەیییێ بهاڤێژنە ژ دەرڤە، تۆندوتیژییێ هەلبکێشن، ئەو کەسێن کو وە دڤێت ب راست و درستی، هزرا چاك بهێز بئێخن - ژ بەر کو مرۆڤێ پێشکەڤتنخواز پەیوەندی یا ب خوەدێ ڤە هەی – خوەدێ ل سەر کریارێن وە ئاگەهدارە.

٨. ئەی دانەرێ ئێکانە، هێزا سەروەرییا تە چ یە؟ پاداشتێ تە ژ بۆ گەلێ من چ یە؟ تە چ ژ وان نڤێژکەران دڤێت یێن کو دخوازن بگەهن کریارێن هزرا چاك؟

٩. ئەی دانەر، ئەز دێ کەنگی زانم، کو تە دەستهەلاتا راستی و درستییێ یا ب سەر هەر کەسەکی دا هەی، یێ کو گەفێن وی زیانێ بگەهینن من؟ پلانا ئەقلێ درست ب راستی بۆ من بێژە، دا کو فایدەلێکەر بزانیت دێ پاداشتێ وی چ بیت.

١٠. ئەی دانەرێ مەزن، کەنگی دێ مرۆڤایەتی د ڤەحەویانێ دا جهگر و ئارام بیت؟ ئەڤجا دێ کی پیسبوویان ژ سەر روویێ ئەردی هاڤێت، دا کو ب وێ رێکێ قەشە و سەرکردەیێن خرابکار خرابییا خوە ل سەر ڤی ئەردی راستڤە بکەن؟

١١. ئەی دانەرێ مەزن، کەنگی ئارامییا باشییێ ب راست و درستی، دێ ئاشتییێ ل دویڤ خوە ئینیت؟ کەنگی دێ خانی ب سەروەری و

بەختەوەرییێ جهگر بن؟ کی دێ ئاشتییێ ل دژی تۆندوتیژییا ستەمکاران بەرقەرار کەت؟ دێ دانەری و ژیری گەهیت کێ؟

١٢. نها ژی دەمە کو ئەو کەسێن ل دویڤ رازیکرنا ئەقلێ ساخلەم کەڤتین مفادار ببن و کریارێن وان ل گۆر فێرکارییێن تە بن. ئەی یەزدانێ زانا، ئەو ب راستی ژی ژ بۆ شەرکرنا ل هەمبەری تۆرەییێ هاتینە ئافراندن.

سروودا چاردێ:
لادانا رێگرییان

١. ئەی دانەرێ مەزن، نها بێندیڤا هەردەم رێگرییەکا مەزن ل من دکەت. ئارەزوویا من بتنێ ئەوە کو ل سەر رێبازا راست دینپاك و باوەرداران رازی بکەم. وەرە لایێ من و ب پشتەڤانی ب پاداشتێن باش ڤە وەرە. ئەز ب هزرا چاك ڤە ل دویڤ رۆناهیێ دگەرم.

٢. ئەی دانەرێ مەزن، ب راستی ئەڤ کریارا بێندیڤایی ئەز یێ خەمگین کریم، ژ بەر کو بیروباوەرێن خەلەت رێکێ ل راستی و درستیێ دگرن. ئەوی چ جاران پێکۆل ژ بۆ پاڤژی و باشییێ نەکرینە و ب چ رەنگان راڤێژا خوە ب ئەقلێ ساخلەم نەکریە.

٣. ئەی دانەرێ مەزن، دگەل ڤێ چەندێ ژی، ئەڤ چەندە وەك هەلبژارتنەکێ ژ بۆ بلندکرنا ژێستاندنا بیر و باوەرێن راست و درست و باشە. بۆ بلندکرنا زێدەهییا بەخشینا باوەرییێ یە، خەلەتی ژی زیانەکە بۆ وی لەوما ئەز ب هزرکرنەکا باش بۆ ئێکگرتنێ دگەل ئەقلێ ساخلەم لاڤەیان دکەم و وان هەمی پێکڤەگرێدانێن وێ دگەل ستەمکارییێ ب درەو ل قەلەم ددەم.

٤. ئەوێن د رێکا ئەقلێ شەرخواز و خرابکارییێ دا تۆرەیی و دلرەقییێ ب سەر ئەزمانێن خوە دا بەرددەن، بەلێ پا ئەو وەکی دارێن بێبەرن د ناڤ خەلکێ بەرهەمهێنەر دا. ئەو ب کریارێن خوە یێن نەپاك ڤە چ جاران

نەشێن شکەستنێ ب باشییێ بئینن. ئەرێ، هەر ئەون یێن کو خوەداوەندێن سەختە درست کرین، کو دینێ وان یێ ستەمکارا یە.

٥. ئەی دانەرێ مەزن، هەر کەسەکی دینێ خوە ب پیرۆزکرن و نفێژکرنێ و ب باشییێ ڤە گرێدابیت، کەسەکێ هێژا و پاکە د رێکا راست و درستییێ دا. ئەو کەس دێ ل ژێر دەستهەلاتا تە ژیت، ئەی یەزدان.

٦. ئەی دانەرێ مەزن، ئەز داخوازێ ژ تە دکەم، ژ دانەرییا خوە مە فێر بکە، دا کو ئەم ب درستی بانگخوازییێ بۆ دینێ تە بکەین، ئەو دینێ کو بۆ مرۆڤێ رۆناهی و ژیانبەخشە.

٧. ئەی دانەرێ مەزن، بلا مرۆڤ ب رێکا ئەقلێ ساخلەم و ل سەر رێبازا راستییێ . تو ژی گوهدار بە ئەی یەزدان، کا کیژ هەڤال و کیژ ژ نێزیکان یێ پابەندە ب یاسایان دا کو رێنماییەکا باش بۆ جڤاکی دابین بکەت؟

٨. ئەی یەزدانێ زانا، هیڤی ژ تە دکەم کو ب راست و درستی، باشترین یەکەیا دلخوەشییێ بدەیە فەرەشائۆشترا، هەروەسا ژ دەستهەلاتا خوە یا باش بدەیە گەلێ مە. ئەم دێ هەتاهەتایێ بینە پەیامبەرێن تە.

٩. سیج گاماسا، بهێلە بلا ئەو کەسێن هاتینە دانانێ بۆ بەلاڤکرن و بلندراگرتنا بیر و باوەرێن خوەدایی، بلا گوهدارییا ڤان فێرکارییان بکەن و نابیت ئەو کەسێن راستگۆ چ پەیوەندی ب کارێن نەدرست ڤە هەبیت، ژ بەر کو وان وژدانا خوە یا ئێکلا کری ژ بۆ پاداشتێ رازیبوونا خوەدێ و ئەو د ئێکگرتینە دگەل باشییێ و چاڤەرێی رویدانێن مەزنن.

١٠. ئەی دانەرێ مەزن، تو ل جهێ خوە پاراستنێ ل سەر ئەقل و دەروونێ باش دکەی. تو ب خوە ئەڤی ئەقلێ ساخلەم و گیانێ زەلامباشان و ئەو رێزا کو ژ دلنەرمی و خوەشکاندنێ دهێت دپارێزی، ئەڤە راستییەکە کو سەروەرییێ بۆ هەتاهەتایێ رادگریت.

١١. نها گیانێ خرابکاران، گۆتنێن وان، کریارێن وان، هزرێن وان تنێ خرابییێ ڤەدژینن، ژ بەر کو ئەو ب راستی ژی د مالا خرابییێ ڤە خوەجه بووینه.

١٢. ئەی دانەرێ مەزن، چ هاریکارییا باشی و راست و درستییێ دکەت؟ چ تشت هاریکارە ژ بۆ من – زەردەشتی – ب رێکا ئەقلێ ساخلەم؟ ئەوێ کو ب منەتباری ڤە حەز ژ تە دکەت، پرسیار دکەت کا چ تشت باشترینە د دەستهەلاتا تە دا؟

سروودا پازدێ:
هەڤپشکی دگەل خوەدایی

١. ئەرێ گیانێ من داخوازا هاریکارییەکێ دکەت؟ کی وەك پارێزڤانەك پارێزگارییێ ل مەرومالات و گەلێ من دکەت؟ هەلبەت کەس نینە ژبلی ئەقلێ ساخلەم و رێبازا راستییێ. ئەڤجا هەوار و گازی و لاڤەیان بتنێ بۆ تە دبەن و هەر خوە بۆ تە دشکێنن.

٢. ئەی دانەرێ مەزن، مرۆڤ چاوا هەولێ بدەت، ب دویڤ وێ جیهانێ دا بگەریت کو خوەشییێ پێشکێش دکەت؟ ب یەکسانی دگەل وان راستگۆیێن کو دناڤ باشی و راستی و درستییێ دا د ژین، ل وان جهێن کو رۆناهییا تاڤێ ب تەمامی ئەو رۆهن کرین. ئەز ب رۆناهییێ د ناڤ مالا دادپەروەرییێ دا ئاکنجی دبم.

٣. ئەی دانەر، یا راست د رێکا راست و درستییێ دا، هێزا ئەقلێ چاك دێ ئەو سۆز بیت بۆ وی کەسێ کو دێ ب پاداشتێ تە دهێتە بهێزکرن و ئەو دێ جیهانا خوە یا زیندی دێ پێشئێخیت، کو هەتا نها ژ لایێ ستەمکاری ڤە، خرابی یا ب سەر دا هاتیە سەپاندن.

٤. ئەی خوەدایێ دانەر، ئەز دێ ب رێکا سروودا پەسنێ هەردەم ب راست و درستی و ب باشترین ئەڤل پەسنا سەروەرییا تە کەم، هەتا کو مەبەستا مە ل سەر رێکێ رادوەستیت و دهێتە بهیستن، ژ دەرهاڤێژییێن سرۆشێ و د پەرستنا مالا سروودێن پەسنەکرنا تە دا.

٥. ئەی دانەرێ مەزن، رێکا راستی و درستی و باشییێ دێ هێت پەسنەکرن. ئەگەر تە پێ خوەش بیت بۆ وی کەسێ بیروباوەرێن تە بەلاڤ دکەت، هاریکارییەکا بهێز نیشا مە بدە کو بەختەوەرییێ بدەتە مە.

٦. ئەی دانەرێ بەخشینەر، ئەز زەردەشت، د رێکا راست و درستییێ دا، هەڤالێ هەلگرتنا ڤێ پەیاما تە یا پیرۆزم، بلا ئافرێنەرێ ژیرییێ، خۆلێن زمانێ باش ڤەکەت، دا کو من د رێکا ئەقلێ چاك دا من فێری باوەرییا موکم بکەت.

٧. نها ئەز دێ بلەزترین و گونجایترین خوەشکێنەرییێ بۆ تە کەم. ئەز دێ لاڤەیێن سەرکەڤتنێ دگەل پەسنان کەم و دێ خوە شکێنم. سەرکەڤتنا دانەران و راست و درستییا بهێز و ئەقلێ باش ژ بۆ هاندانێ پێشکێشی مە بکە.

٨. ئەی دانەر، ئەز دێ سروودا پەرستن و پەسنا تە ب دەستێن درێژ و ڤەکری کەم، دا کو ب راست و درستی دگەل حەژێکرنا خوە، د رێکا چاکی و ژیرییێ دا نێزیکی تە ببم.

٩. ئەی دانەر، ئەز دێ ب پەسن ڤە بەرەڤ لایێ تە ڤە هێم، ب وان پەسنان و وان کار و کریارێن باش کو ب ئەقلەکێ باش دهێنە ئەنجامدان. خوەزییان دخوازم بۆ هندێ کو وەك پاداشت پشتبەستنێ ب خوە بکەم، ب هاریکارییا تە.

١٠. نها هەمی ئەو تشتێن کو من ئەنجام داین و پێدڤی یە بهێنە ئەنجامدان، هەر تشتەکێ وەکی تیرێژێن رۆژێ دیار، وەکی ئەلندێن سبەیان گەش، مرۆڤ ب چاڤێ ئەقلێ ساخلەم د رێکا راست و درستییێ دا بۆ مەزنی و پەسنا تە ڤەدگێریت، ئەی یەزدانێ زانا.

١١. ئەی دانەرێ مەزن، ئەز دێ پەسنێ کەم و دێ بەردەوام بم، هندی من ل سەر رێبازا راستییێ هێز و شیان و ئیرادە هەبن. ئەڤە ژی یاسایێن ژیانێ

ب رێکا ئەقلێ ساخلەم بهێز دکەن، ژ بەر کو کریارێن راستین ژیانێ نویتر دکەن، هەر وەکی کا چاوا یەزدانی ئەڤ چەندە دڤێت.

سروودا شازدێ:
سەروەرییا باش یا هەلبژارتنێ

١. هەلبژارتنا سەروەرییا باش و رێبازا راستییێ باشترین دەستکەڤتە. یا راست، ئەڤە سەلماندنا کەسەکێ خوەتەرخانکەرە، ئەی دانەرێ مەزن. ئەز نها ژ بۆ باشییێ و راستی و درستییێ ب کارکرن و ب باشترین رەنگ بزاڤێ دکەم ژ بۆ ڤێ سەروەرییێ و ب دلخوازی کار ل سەر دکەم.

٢. ئەی یەزدانێ دانەر، ئەز هەمی ئەو کریارێن باش ژ بەری هەر تشتەکی پێشکێشی تە دکەم، پاشی پێکشێشی راستییێ و پاکییێ و بژوینییێ، پاشی بۆ دلنەرمییێ. سەروەرییا باش داخوازا منە، ئەڤجا وێ هێزا بلند ب ئەقلەکێ ساخلەم ڤە پێشکێشی من بکە.

٣. بلا ئەوێن هاتینە سەر رێکا تە یا راست، کۆم ببن دا کو گوهدار ببن، کو تو خوەدانێ گۆتنا راستی و درستی ب ئەقلێ خوە یێ ساخلەم ڤە. ئەی دانەرێ مەزن، ئەڤ هەمی گۆتنە بۆ بەحسکرن و دانەنیاسینا مەزنییا تە نە.

٤. شادی و خوەشی ژ کیڤە دهێن؟ چاوا حەزکرن پەیدا دبیت؟ باشی ل کیڤە هەیە؟ دێ ل کیڤە راست و درستی پەیدا بن؟ چاوا باشترین ئەقلێ ساخلەم پەیدا دبیت و ل کیڤە؟ ئەرێ بتنێ ب رێکا دەستهەلاتا تە، ئەی دانەر؟

٥. ئەز پرسیار دکەم کا چاوا خوەجهەك ب رێکا کریارێن خوە یێن رێکسختی جیهانێ ل سەر رێبازا راستییێ بهێزتر دکەت؟ ئەو ئاقلەمەندەکێ خوەشکێنەرە و سەرکێشەکێ راستینە و خوەدان رێسا و بنەمایە و وەك دەستهەلاتدار و بریاردەرێ پاداشتنان دهێت ناسکرن.

٦. یەزدانێ زانا ژ مەردینی و دلۆڤانییا خوە گەلەك چاكییێ پێشكێشی وی كەسی دكەت، ئەوێ كو د پێكۆلا رازیكرنا وی دا سەردكەڤیت. بەلێ ئەو كەسێ ڤان بزاڤان نەكەت، تووشی گەلەك نەهامەتی و خرابییان دبیت.

٧. تو ئەی یەزدانێ زانا، یێ كو تە جیهان و ئاڤ و رووەك ب ئەقلەكێ پێشكەڤتنخواز ڤە ئافراندین، هزرا چاك و تمامەتی و هەروهەری و هێز و خوەراگرییێ پێشكێشی من بكە.

٨. ئەی یەزدانێ زانا، ئێدی ئەز دێ ژ بۆ تە پەیڤم. دەرفەتێ بدە كەسەكی بێژیتە كەسێ زانا كو خرابی دێ گەهیتە خرابكاران و بەختەوەرییا مەزن بەهرا وان كەسا یە یێن كو خوە ب راستییێ ڤە گرێددەن. یا راست، ئەو كەسێ پەیاما هزربزێڤ دگەهینیتە زانایی، دێ ب راستی ژی دلشاد و بەختەوەر بیت.

٩. ئەی یەزدانێ زانا، تو ب رێكا ئاگرێ خوە یێ گەش بەختەوەرییێ پێشكێشی هەردو ئالییان دكەی، هەر دیسا ب رێكا تاقیكرنا خوە یا پاككرنێ. ئەڤە رێسایە كۆكا هەبوونێ یە: ئازار بۆ خرابكاران و باشی بۆ راستەرێیان.

١٠. نها ژی ئەی یەی یەزدانێ زانا، ئەو كەسێ دڤێت كو مە ژ ناڤ ببەت، یێ بێبەهرە ژ ئەڤێ رێبازێ. ئەو زارۆكێ جیهانا خرابە و ئێكە ژ تاوانباران. ئەز بۆ خوە داخوازا راستییێ دكەم، دا كو پاداشتێن باش دگەل خوە بئینیت.

١١. ئەی دانەر، كی هەڤالێ زەردەشت سپیتاما یە؟ ئەو كی یە راستییێ پەیرەو دكەت؟ ئەو كی یە خوەدان ئەقلەكێ پێشكەڤتنخواز؟ ئەو كی یە یێ راست و درست و د بەرژەوەندییا ڤی دینی و هزرا چاك دا؟

١٢. میرێ دانا ئەز – زەردەشت سپیتاما - رازی نەكرم، ئەوی ل سەر ڤی ئەردێ درێژ و بەرفرەه رێگری ل من كر، ژ بۆ كو ئەز دەستكەڤتییێن خوە هندا بكەم، ژ بەر كو ئەز یێ بلەز بووم و ئاخڤتنێن من د بەربەلاڤ بوون .

١٣. ب ئەڤی رەنگی وژدانا ستەمکاران خوە ژ وژدانا راستی و درستییێ و ژێرییێ دویر دئێخیت، گیانێ خوە ب ئاشکەرایی ل بەرامبەر پرا جوداکرنا خرابی و باشییان ڤەددزیت. کریار و ئاخڤتنێن وانن، کو دبن ئەگەر ئەو رێکا راست و درست ژ دەست بدەن.

١٤. قەشەیێن ب زرزرك و پرپرك هەڤال نینن، بەلکو ئەو ب تەمامی ژ یاسا و یەکسانییێ د دویرن، ئەو د دلخوەشن کو دێ ب کریار و فێرکارییێن خوە یێن خراب زیانێ گەهینن جیهانێ. ئەو هەلگرێن بیروباوەرییەکێ نە، کو دێ ل دویماهییێ وان ئێخیتە د چارچووڤەیێ خەلەتییێ دا.

١٥. دیاری، ئەز زەردەشتم، من ژ بۆ پاشەرۆژێ سۆز یا دایە هەڤالێن خوە د مالا سروودێن خوەدێ دا، کو دانەر ل پێشییا هەمییان بیت. من پەیمان یا دایی وان ژ بۆ ب دەستڤەئینانا ئەقلێ ساخلەم و راستییێ.

١٦. کاڤی ڤیشتائەسپا د رێکا هێزا هەڤرێکییێ و سروودێن خوەدایی دا هزرا چاك و راستی یێن ب دەست خوە ڤە ئینایین. ئەڤە ژیرییا ئەقلێ پێشکەڤتنخوازە کو خوەدایێ زانا ب رێکا راستی و درستییێ دا هزر تێدا کرییە، دا کو بەختەوەری مە ببرسقینیت.

١٧. فەرەشائۆشترا هڤاگڤا پلانەکا بهاگران ژ بۆ وژدانەکا باش نیشا من دایە. بلا یەزدانێ زانا یێ خوەدانشیان دەستهەلاتێ بدەتێ ژ بۆ بدەستڤەئینانا ماڤێ راست و درستییێ.

١٨. جەمائەسپا هڤاگڤایێ هشمەند ب رێکا حەزا خوە یا گەشکرنێ ئەو سەروەری ب دەست ڤە ئینایە و ل سەر بنیاتێ چاکییێ بوویە خوەدانێ ئەقلێ ساخلەم. ئەو دبێژت: "ئەی یەزدانێ زانا، پشتەڤانییا خوە بدە من".

١٩. مەیدانیۆ ماها سپیتاما، ئەو کەس خوە ژ بۆ تێگەهشتنا هزرا دینی تەرخان کری و حەز دکەت هەتا دویماهییا ژیانا خوە وسا بمینیت، دبێژیت کو رێساییێن خوەدێ ب رێکا کریاران باشترینن و چێترینن ژ بۆ ژیارێ.

٢٠. هوین هەمی ییێن دگەل مە، ب باشییێ و راست و درستییێ د رێکا ئەقلێ ساخلەم دا ب رێکا وان پەیڤان ییێن د دەمێ پەرستنێ دا ژ دلی دەردکەڤن، داخوازا هاریکارییێ ژ خوەدێ بکەن.

٢١. ئەو کەسێ کو د پاکی و بژینییێ دا پێشکەڤتنخواز بیت، ب هزر و پەیڤ و کریار و وژدانا خوە ل سەر بنەمایێ راست و درستییێ دا پێش دکەڤیت و یەزدانێ زانا ب بیرکرنەکا باش دەستهەلاتێ پێ دبەخشیت. ئەز ژی لاڤەیان بۆ پاداشتەکێ هۆسا باش و بەرهەمدار دکەم.

٢٢. یەزدانێ زانا باشییا هەر کەسەکێ دگەل من دزانیت و رێزا وی یان وێ ب هەڤسەنگی دگەل بنەمایێ راستییێ دهێت گرتن. ئەز ژی ژ لایێ خوە ڤە دێ رێزێ ل ئەڤان کەسان گرم، چ ساخ بن یان ژی وەرغەرکری و دێ ڤیانێ پێشکێشی وان کەم.

سروودا هەڤدێ:
باشترین هیڤی

١. باشترین هیڤییا من ب جهـ هات. ئەز زەردەشت سپیتاما، یەزدانێ زانا ژ بەر راستی و درستییا من، خەلات ب من بەخشین، هەم ژ لایێ دەروونی و هەم ژی یێ ماددی ڤە. ژیانەکا باش بۆ هەتاهەتایێ پێشکێشی من کر. ئەوێن ئەز ئێشاندیم ژی، فێری ئاخڤتن و کریارێن وژدانی یێن باش بوون.

٢. نها ژی بلا کاڤی ڤیشتائەسپا و سپیتاما زەرەدەشت، ب ئەقل و ئاخڤتن و کریارێن د جهێ خوە دا و هەروەسا زانین ڤە پەسنا مەزنییا یەزدانێ زانا بکەن. و ئەوی دینێ کو خوەدێ دایە وان کەسان یێن کو ب کریار پەیرەوییا رێکا راست و درست دکەن، بچەسپینن.

٣. پورووشتیستا هاچتئەسپا سپیتاما، کچا زەردەشتی یا بچویك بلا وێ چەندێ ب هەوە ببەخشیت، یێ کو ل سەر بنەمایێ راستییێ وە دگەل یەزدانێ زانا کۆم دکەت. دا کو هوین ئێدی راڤێژییا خوە ب وی بکەن و ب پێشکەڤتیترین و ب لێبۆرین و دلپاکی ڤە ژ بۆ وی کار بکەن.

٤. (کچ بەرسڤێ ددەت) هەر ئەوە یێ ئەز دێ ب دویڤ کەڤم و هەلبژێرم، ئەڤ کریارە دێ بیتە شانازی بۆ باب و هەڤژین و ئاکنجی و خێزانێ. ئەز وەك ژنەکا باش د ناڤ راست و درستییێ دا، ئەز ئێکگرتنا بلندییا هزرا چاکم. یەزدانێ زانا هەمی گاڤا ب وژدانەکا باش ڤە مە سەرفەراز بکەت.

٥. (زەردەشت دبێژیت) ئەز ڤان گۆتنا ژ بۆ بویکێن جوان و تە و هەمی زاڤایان دبێژم. هوین ئەڤێ رێبازێ پەیرەو بکەن و ب وژدان تێبگەهن، د وێ ژیانێ دا یا کو یا ئەقلەکێ ساخلەم ب رێڤە دبەت. بلا هەر ئێك ژ هەوە ب راست و درستی سەرکەڤتنێ ب دەست خوە ڤە بئینیت. بلا باشی و قەنجی بەهرا هەر ئێك ژ هەوە بیت.

٦. گەلی ژنان و زەلامان، راستە خەلەتی یا سەرنجراکێشە و وەسا دیار دکەت کو یا مفادارە، بەلێ پا ئەڤە دێ هەوە ژ هەوە ب خوە دویر کەت. ئەو دێ ب دویماهییەکا ئێش تمام بیت، ژ بەر کو ئەو رێبازا خەلەت دژی راستییێ یە و خوەشی و بەختەوەرییێ تێك ددەت. ئەو راستییێ پیس دهەرمینیت و ب پەیرەوکرنا وێ هوین دێ ژیانێ وێران کەن.

٧. بەلێ پا پاداشتێ ئەڤێ پەیوەندییێ دێ بۆ تە بیت، هندی کو هوین د خوەشی و نەخوەشییان دا ب هەڤرا بمینن و ئێکگرتی بن و ئێدی زهنییەتا خراب نامینیت. بەلێ پا ئەگەر تو هەڤپشکەکێ راستین نەبی، دویماهی گۆتن دێ "ئازارکێشان" بیت.

٨. ب ئەڤان کریارێن چاك، خرابکار دێ هێنە شەرمزارکرن. بهێلە بلا ئەو ل خوە بکەن هەوار. بلا دوستهەلاتدارێن چاکخواز رێکێ ل کوشتنێ و ئێشاندنێ بگرن. بلا ئاشتی و ئارامی د ناڤ خێزان و جڤاکان دا بەرقەرار ببیت. بلا ئازار نەمینن. یێ هەرەمەزن ئەوە یێ کو رێکێ ل مرنا ب ئێش دگریت. بلا ئەڤ چەندە هەر زوی بەرقەرار ببیت.

٩. چالاکی دگەل خرابکاران دبیتە ئەگەرێ نزمبوونا بهایان. تاوانبار د تۆرەییێ دا راستییێ پیس کەن. کا ئەو مامۆستایێ چاکخواز یێ کو د ژیان و ئازادییێ دا دێ روی ب روی وان بیت؟ ئەی یەزدانێ زانا، دەستهەلاتا تە دێ ژیانەکا چاك ژ بۆ راستگۆ و تەپەسەران دابین کەت .

ئەیریما ئیشە
برگەیا دائێخستنێ

هەڤپشکییا جیهانی یا زەردەشتی

ئەز لاڤەکارم کو پشتەڤانی بگەهیتە هەمی ژن و زەلامێن زەردەشتی، وەك پالپشتییەك ژ بۆ هزرا چاك، هەتا وەکی وژدانا هەمی کەسان بژاردەیا پاداشتی قازانج بکەت، پاداشتێ راستییێ. ئەو هیڤییا کو ژ لایێ یەزدانێ زانا ڤە هاتیە حسێبکرن.

پاشکۆ

پۆختە و ناڤەرۆکا:

ئاهۆنا ڤیریا و سروودێن ئێك هەتا هەڤدێ و ئەیریما ئیشە

ئاهۆناڤەیتی گاتا

سروودا ئێکێ:

ئەز ب خوەشکاندن ڤە نڤێژێ دکەم

ئاشۆ زەردەشت د ناڤ سرۆشتی دا دەست ب سروودێن خوە یێن رەسەن دکەت و ب لاڤەیەکا سادە یا پەسنەکرنا خوەدێ دا دبێژیت. ئەو ب رژدی ژ پێخەمەت ئیلهاما خوەدایی نڤێژێ دکەت، ئەو پەیاما کو ئەو دێ ل جیهانێ بەلاڤ کەت. وی پەیامەك یا هەی و یا خوە ژ بۆ وێ تەرخان کری، کو ئەو ژی رازیکرنا خوەدێ و جیهانا زیندی یە. ئەو و هەڤرێیێن خوە لاڤەیان ژ بۆ بەخشینا ئەقلی و مادی یێن ژیدرێژ دکەن، بتنێ دا کو پەیاما خوەدایی بەلاڤ بکەن و خوە هەتا مرۆڤێن خرابکار ژی رازی بکەن، دا کو گوهدارییا ئەوێ پەیامێ بکەن و ل بریارا راست بدەن. ئەو د هشیارن ل سەر هندێ کو چ بنەمایێن خوەدایی پشتگوه نەهاڤێژن. ئەوان دڤێت ژیان ل سەر بنەمایێ خوەدایێ یێ راستییێ و ئەقلێ ساخلەم و بژوینییێ بیت. ئەو ژ بۆ وێ لاڤەیان دکەن و ئەو د کویراتییا دلێ خوە دا باش دزانن کو لاڤەیێن چاك و مفادار دهێنە بهیستن و بەرسڤدان.

سروودا دويێ :

بژاردەيا ئاشۆ زەردەشتی

وەك خوەدان و سەركێشێ جيهانێ

پێشەكی: سروودا دويێ ژ گاتايێ شانۆگەرييەكا بالكێشە. ئەو سروود ئەگەرێ هەلبژارتنا ئاشۆ زەردەشتی ژ لايێ جيهانێ ڤە وەك خوەدان و سەركێش ديار دكەت، كو ئەو ژی ژێهاتن و چاكييا وی يە. ئەڤ شانۆگەرييی نە تنێ كەڤنترين شانۆيا هندێ و ئيرانێ يە كو ژييێ وێ نێزيكی ٣٧٠٠ سالا يە، بەلكو مرۆڤ دشێت هێشتا دويرتر بچيت و بێژيت كو ئەو كەڤنترين هەلبەستا دراماييی يە ل جيهانێ، كو هەتا نها مايە زيندی نەخاسمە پەيڤێن بەرهەڤكەری و لەهنگێ شانۆگەرييێ زەردەشت سپيتاماييی.

شرۆڤە: هێز د جيهانا زيندی دا راستييە. مرۆڤێن هێزدار يێن لاواز دچەوسينن و وان ژ مافێن وان بێبەهر دكەن. ئەڤە جيهانا رزگاربوونا مرۆڤێ بكێرهاتی يە نە يێ هێزدار. بەلكی ئەڤ ياسا يە بۆ دارستانێ يا باش بيت، لێ مرۆڤی قووناغا ئاژەلبوونێ دەرباس كريە. ئەو نها ئافرينەرە. ئەو يێ فێری هەلكرنا ئاگری بوويی. ئەوی كانزا ڤەديتينە و فێربوويە كا دێ چاوا ئالاڤان ژ وان كەرەستەيان چێكەت. ئەوی گەلەك تشت ڤەديتينە. ئەڤان ڤەديتنان ئەو گەلەك يێ هێزدار كری. ئالييێ ڤان ڤەديتنان يێ وێرانكەر ژی گەفەكا مەزنە، نە بتنێ ل سەر هەبوونا وی، بەلكو ل سەر هەمی زيندەوەرێن ئەڤی ئەردی.

لەوما ژی پێدڤی يە كو ئيدی ياسايا مان بوو يێ هێزدارە نەمينيت. دگەل پەيدابوونا چەكێن مەزن د ناڤ دەستێن كەسێن لاواز دا، ئەو دشێن مرۆڤێن چاكخواز و بكێرهاتی و هێزدار ژ ناڤ ببەن. زێدەباری ئەڤێ چەندێ هەمييێ، مرۆڤێ ئافرينەر شيانێن هزركرنەكا زەلال و هێزدار هەنە. ئەو ب رێكا ئەقلێ ساخلەم هەردەم دشێت يێ ئافرينەر بيت. لەوما

ژی دڤێت راهێنانێن باش ب ئەقلێ وی یێ ساخلەم بهێن کرن و ئەو ببیت رێنیشاندەرێ وی یێ ئێکانە. پێدڤی یە ئەو کارێن خوە ب رەنگەکێ درست بکەت. پێدڤی یە ئەو بزانیت کو هێز نە یا راستە و راستی هێزە. جیهانا زیندی نامینیت، ئەگەر مرۆڤ راڤێژا خوە ب ئەقلێ ساخلەم نەکەت. دڤێت گوهۆرینەکا ژ رەه و ریشالان پەیدا ببیت، خالەك ژ بۆ ڤەگوهاستنێ. پێدڤی یە پەندیاری ب هێز بکەڤیت و ئەو ببیت هێزا بەرقەرار. بتنێ دڤێت کەسێن پەندیار و چاکخواز سەرکێش و میرێن جیهانێ بن.

ئەڤێ چەندێ ژی دو تشت دڤێن: شیانێن بەرسینگگرتنا دژمنکارییێ و دەستبسەرداگرتنا ستەمێ. هەروەسا بەرقەرارکرنا ئاشتییێ و گەشەکرن و پێشڤەچوونا بەردەوام. لەوما ژی جیهانا زیندی پێدڤی ب سەرکێشەکی هەیە، کو شیانێن چەسپاندنا ڤان هەردو خالێن دەستنیشانکری هەبن .

ئەو کەسێ د شانۆگەرییێ ژی دا زەردەشتە. ئەو کەسە یێ کو بزاڤێن گوهۆرینێ دکەت و ژ سیاسەتا کەڤنا هێزێ و دژمنکارییێ یێن بێرامان دەربکەڤیت. ئەو ب رەنگەکێ خوەزایی ژ لایێ وێ جیهانا ئەو تێدا دژیت دهێتە هەلبژارتن، بێ کو هزر د خوەدانی و سەرکێشی دا بهێت کرن.

پشتی تێگەهشتنا شانۆگەرییێ، مرۆڤ د مەرەما راستین یا ئاهۆنا ڤیریا و یاسا ئاهۆ – ل پێشەکییێ – دگەهیت. لێ برگەیا بالکێش ژ سروودا گاتا یا ئێکێ – ئاهۆناڤیتی- یە، ئانکو ئەو سروودا ئاهۆنا ڤیریا تێدا، برگەیا "هەلبژارتن ژ لایێ یەزدانی ڤە." نها ژی دا بچین د ناڤ دا:

هەر ئێك ژ خوەدان و سەرکێش ژ بەر چاکییا وان دهێن هەلبژارتن. ئەڤ هەردو پیشەیە ژی ب ئەقلێ ساخلەم دهێن برێڤەبرن. لەوما ژی کریارێن ژیانێ ژ بۆ خاترا یەزدانێ زانا دهێن ئەنجامدان. هەروەسا سەرووەرییا خوەدێ ب باشی هاتیە دامەزراندن، ئەڤجا کەسێ کو دهێت هەلبژارتن دبت چاکساز ژ بۆ وان کەسێن خرابکارێن دژمنکارییێ دکەن.

ئەڤ برگەیا کورت یا کو ژ بیست پەیڤان و دو پارتیکلان پێك دهێت، کۆك و گەوهەرێ گاتایێ د ناڤ خوە دا هەلدگریت. ئەو دسەلمینیت کو خوەدان و سەرکێش ژ بۆ گوهۆرینا جیهانێ بەر ب سەروەرییەکا یەزدانی ڤە پێدڤی یە ل سەر بنەمایێ چاکی و راستییێ بهێن هەلبژارتن. هەلبژارتن ل سەر رێبازا دەستهەلاتا راست و هزرکرنا ساخلەم دهێت کرن. ئەڤ کریارە ژی دبیتە ئەگەر کو مرۆڤ ژیانا خوە هەمییێ بۆ یەزدانی تەرخان بکەت. پاشی ژی کارکرن ل سەر دامەزراندنا سەروەرییا هەلبژارتی یا کو چ تەپەسەری و ستەمێ نەهێلیت. ئەو فۆرمەکێ بێهەمپا یێ دیمۆکراسیەتا ساخلەمە یا کو هێڤێنێ وێ ئاشتی و گەشەکرنا ئەقلی و مادی ژ بۆ هەمی کەسان. تەکەز ل سەر ڤیریۆیی دهێتە کرن، دا کو بهێت هەلبژارتن و هێژایی بەربژێکرنێ یە: تنێ ژ بەر راستییێ (وەنوهیۆش مانانهۆ)، ئەقلێ ساخلەم ل سەر بنەمایێ هزرا چاك (شیاوتانانام)، کارێن پەندیاری و مەزدایی (خەشەترم-چورای)، کو هەمی ملکێ یەزدانی نە، (دادات ڤاستەرێم) کۆ بۆ چاکسازییێ و راکرنا ستەمێ یە ل سەر چاکخوازان، دریگۆبایۆ.

دگەل بەرچاڤوەرگرتنا ئەڤان خالێن ل سەری، ئەم دشێن گرنگییا تمام یا ئەڤێ سروودێ بزانین. ئەو بنیاتەکە بۆ پێشئێخستنا جیهانەکا تژی ئارامی. ئەو ئازادییێ ژ بۆ مە دابین دکەت، دا کو سەرکێشێ خوە یێ گیانی و جەستەیی هەلبژێرین و پاشی کار دگەل بکەین، دا کو ئەوێ جیهانا ئەڤە دەمەکێ درێژ مە دڤیا بئافرینین.

هەر ژ بەر ڤی ئەگەری یە کو ئاڤێستا پترترین تەکەز دئێخیتە سەر فۆرمێ ئاهۆنا ڤیریا. ل گۆر وێ، ئەو پێك دهێت ژ بنەمایێن رزگاربوونێ — باشترین ژیان، باشترین راستی، باشترین رەوشەنگەری..." پێدڤی یە جیهانا مادی تێبگەهیت، ژبەر بکەت، چونکی ئەو دێ بەرێ وێ دەتە هەروهەرییێ. (یاسنا ١٩، شرۆڤەیەکا ئاڤێستایێ ل سەر ئاهۆنا ڤیریا.)

سروودا سێیێ :

چاکی و خرابی

تێبینی: ماینۆ ژ ڕەگێ ئاڤێستا / سانسکریتییێ هاتیە وەرگرتن، کو بۆ هزرکرنێ دهێت. هەروەسا پاشگرێ وێ (یۆ) ژ بۆ ڕێکا هزرکرنێ ب کار دهێت. لەوما ژی ئەم دشێن ببێژین کو ژ بۆ ئەقل و ئەقلییەتێ ب کار دهێت. شرۆڤەیا گیانی ب فۆرمێ خوە یێ نەبەرچاڤ یان دەستنیشانکری، پشتی هینگێ پێشکەڤتیە.

د ئەڤێ گاتایێ دا یان د هەر سروودەکا دی دا، هەردو ئەقلییەت — یان ژی وەك بژاردە هاتینە ناڤکرن — ب ڕەفتارا مرۆڤی ڤە گرێدایی نە و چ پەیوەندی ب جیهانا گەردوونی ڤە نینن .

چەمکێ سپێنتا مەینیۆ ژ بۆ داهێنەرییا یەزدانی دهێت، کو چ هەڤرك و ڕکابەر د گاتایان دان ینن. هەروەسا چەمکێ ئانگرا مەینیۆ د گاتایان دا دەرناکەڤیت. ئەوا کو دبێژنێ گیانێ هەڤرکان ژی پەیڤەکە کو پشتی هینگێ پێشکەڤتیە.

گەوهەر: ئاشۆ زەردەشت خەلکی شیرەت دکەت، کو گوهدارییا باشترین پەیڤان بکەن و پاشی ب ئەقلەکێ زەلال تێهزرینێ تێدا بکەن و پاشی هەر کەسەك بۆ خوە هەلبژێریت. و د ناڤ وان پەیڤان دا باوەرییا خوە یا نوی بۆ چاکی و خرابییێ هەلبژێریت. چاکی و خرابی هەر ژ دەستپێکا ژیانێ ژ هەردو ئەقلیەتێن کەسی دەردکەڤن. مرۆڤێ چاکخواز چاکییێ هەلدبژێریت و مرۆڤێ خرابکار ژی بەرەڤ خرابییێ ڤە دچیت. ئەڤ هەردو ئەقلییەتێ یان دێ هەبوونێ یان ژی نەبوونێ ب هەمی واتەیێن وێ ڤە پێشکێشی وی کەسی کەن. ئەو کەسێ باشییێ ژێدگریت، وان کاران دکەت یێن کو دبنە ئەگەرێ ڕازیبوونا یەزدانی. لێ ئەو کەسێ ب خوەداوەندێن سەختە داخبار

دبیت، د هەلبژارتنا خوە دا دهلنگڤیت و هەر گاڤا هزرا خوە د خرابییێ دا دکەت، پێلێن تۆرەبوونێ ب سەر وی دا دهێن. ئەو پێلە ژی وێرانکارییێ دگەل خوە دئینن، ژ بەر کو تۆرەیی سەرچاڤەیێ هەمی تۆندوتیژییا یە. ئەو کەسێ ب ئەقلی و چاکییێ رەفتارێ دکەت، هێزێ و ئازادییێ و خوەدێ ل دویماهییا رێکێ دبینیت. لێ دیسا ژی، خوە هەتا ئەو کەسێ خرابکار ژی پشتی گەلەك نەهامەتییان دشێت راستییێ ببینیت و ژ بۆ خاترا چاکییێ دەستان ژ سەختەکاری و خرابییێ بەربدەت. وەرن دا پێکڤە لاڤەیان بکەین، ژ بۆ کو ئەم ژ وان کەسان بین، یێن کو جیهانا نوی چێدکەن، ئەو جیهانا کو هەمی پەندیار و زانا هەڤ دگرن، ژ بۆ کو خرابییێ ژ ناڤ ببەن و ژیانەکا بەختەوەر و تژی ژ پەندیاری و ئاشتییێ بئافرینن. لەورا ژی فەرە ئەم تێبگەهین کو بنەمایێن ژیانێ یێن باش چ نە و یێن بێسەروبەر چ نە. خرابی و فێلبازی ئێش و ئازارێن درێژ دگەل خوە دئینن، لێ چاکی و راستی بەختەوەرییا راستین دگەل خوە دئینن.

سروودا چارێ:

رێنیشاندان

پشتی شرۆڤەکرنا چاکی و خرابییێ، زەردەشت ئاماژەیێ ب وێ چەندێ ددەت کو پەیاما وی دێ چاکییێ بۆ خرابکاران سەلمینیت و دێ دیار کەت کوب اشترین پاداشت دێ بۆ وان کەسان بیت، یێن کو ب دلسۆزی خوە ژ بۆ رێکا خوەدێ تەرخان دکەن. ئەو دبێژیت: ژ بەر کو جوداهیکرنا د ناڤبەرا چاکی و خرابییێ دا یا ب زەحمەتە، لەوما ژی مرۆڤ پێدڤی رێنیشاندەرەکی یە. ئەو – وەك تاك – راستییان ل سەر بنەمایێ پەندیاری و زانینێ شرۆڤە دکەت. هەروەسا پتر ل سەر خرابکاران رادوەستیت، ژ بەر کوه ندی خرابکار مابن، خرابیێن گیانی و جڤاکی ب دویماهی ناهێن. لێ زێدەباری ئەڤێ

ئاراستەكرنێ، زەردەشت تەكەزێ ل سەر ئیرادەیا ئازاد و جوداهیكرنا ساخلەم د ناڤبەرا خەلكی دا دكەت. ئەوی دڤێت كو مرۆڤ بگەهنە وی ئاستێ زانینێ یێ پێدڤی دا كو ئەو ب خوە بشێن بریارا خوە بدەن. ئەو دبێژیت: پاداشتێ باشییێ باشییە و پاداشتێ خرابییێ ژی خرابییە. لێ رزگاربوونا دویماهییێ یا تمامەتی و هەروهەرییێ ژ بۆ هەر كەسی یە. ئەڤ رزگاربوونە ژی ژ بۆ مرۆڤێن چاكخواز ب ساناهی یە، لێ ژ بۆ مرۆڤێن خرابكار گەلەك سەخت و دژوارە.

زەردەشت ل سەر لاڤەكرنا بۆ رەوشەنگەری و سەركەڤتنێ بەردەوام دبیت. هەروەسا ئەو پیرۆزباهییێ ل وان دەستهەلاتداران دكەت، یێن كو گوهدارییا پەیاما خوەدایی كری و ب دلسۆزی ڤە ئەو پەیام د ناڤ مرۆڤان دا بەلاڤ كری.

سروودا پێنجێ:

ژرێدەركەڤتن

ئەڤ سروودە بەحسێ ژرێدەركەڤتن و سەختەكارییێن قەشە و میرێن ل سەر رێبازا كەڤنارن. داڤاس: خوەداوەندێن سەختە و دویڤەلانكێن وان چێكرییێن ئەقلییەتا خرابكار و فێلبازن. ئەو ب ئەفسانەیان مرۆڤی ژ هزركرنا چاك دویر دئێخن. هەر چاوا بیت، ئەو دبن ژێدەرەكێ باش یێ داهاتی ژ بۆ فێلبازییان، ئەو بەردەوام دبن ل سەر راڤەكرنا مرۆڤێن ئاقلسڤك. ئەو كەسێن فێلباز قەشەیێن نەریتی نە، كو ئاشۆ زەردەشت وان ب كاراپان ب ناڤ دبەت، ئەڤ پەیڤە ژی ب رامانا "رێكخەرێن نەریتان" دهێت، هەروەسا رامانا "پربێژ" و "بنڤەبنڤە" ژی ددەت، كو ب راستی ئەو قەشە د وەسا بوون. ئەو بتنێ نەبوون، بەلكی دەستهەلاتدار ژی دگەل وان بوون، ئەوێن كوب ووینە شەیدایێن بەرفرەهییێ، ب رێكا وی سەروەتێ وان

خرڤەكرى. هەردوويان پێكڤە – كو بەرژەوەندييێن هەڤپشك د بكارئينانا خەلكى دا هەبوون – هەڤ گرتبوو. ئەوان خەلك د ناڤ نەزانينێ و ستەمێ دا هێلابوون. حەزا وان يا زێدە بۆ مالدارييێ ئەو كربوون ستەمكار، ژ بەر ئەڤێ كرياریێ خەلكى كەرب ژ وان ڤەدبوون. ئەوان ژ بیر كربوو كو خوەدێ ئاگەه ژ وان هەيە و رۆژەك دێ هێت و كەسەكێ بيرمەند دێ هێت و خەلكى ژ بن ستەما وان دەرئێخيت.

جهێ ئاماژێ يە كو ئەڤە سروودا ئێكانەيە يا كو ئاشۆ زەردەشت بەحسێ كەسايەتييەكا ئەفسانەيى ب ناڤێ جەمشيد دكەت. دبێژن كو ژ بەر تەماهى و دفنبلنديیا وى يا زێدە ئەو كەڤتبوو. دگەل هندێ ژى ئەو نزانيت كا خوەدێ چ بريار ل سەر چارەنڤيسێ وى دابوو.

سروودا شەشێ:

خوەتەرخانكرن ژ بۆ ئەركى

ئەڤ سرووده ب تمامى بەحسا خوەتەرخانكرنێ دكەت ژ بۆ ئەركێ كو زەردەشت پێ رابوويى، كو ئەو ژى پەيوەندييەكا بهێزە دگەل خوەدێ ژ بۆ كو رێنيشاندەرييا وى بهێت كرن، ژ بۆ كو ئەو ئەڤێ پەياما جيهانى يا د خزمەتا مرۆڤ و مرۆڤايەتييێ دا بگەهينيت. ئەو رابوو دا كو دەست ب وان هەمى نەهامەتييان دا بگريت، يێن كوت ووشى جڤاكێ مرۆڤايەتييێ بووين. ئەو رابوو دا كو رێبەرييا مرۆڤان ل سەر رێبازا بلند يا چاكييێ. پشتى چەندين سالێن دوير و درێژ ژ گازييێ و گەهاندنێ، دەنگێ وى ژ لايێ خەلكى ڤە هات بهيستن و پشتەڤان لێ پەيدابوون. نها، ئەو دخوازيت ئەڤێ بازنەيێ د ناڤ خوەجهێن ئەردى دا بەرفرەهتر بكەت. ئەوى هێشتا هێز و رەوشەنگەرى داخواز كر، ژ بۆ كو بشێت پەياما خوە بگەهينيت هەمى جهان. ئەوى داخوازا وێ وێرەكييێ كر، يا كو دگەل پاكييا تمام دهێت.

هەروەسا هێزا بێسنۆر یا کو دگەل هزرا چاك دهێت. هەروەسا ئەقلێ پێشکەڤتنخواز و وزەیا چەلەنگ یا کو دگەل کریارێن چاك دهێت، دیسا بەختەوەرییا بێهەمپا یا کو دگەل ئەقلێ ساخلەم دهێت. ئەوی ئەڤ تشتە هەمی داخواز دکرن، دا کو بیروباوەرێن خوە بهێزتر بەلاڤ بکەت. ل هەمبەری ئەڤان هەمی بەخشین و خزمەتان، ئەوی ژیانا خوە ژ بۆ خوەدێ تەرخان کر، هەروەسا وی ئەقل، گۆتن، کریار، هەڤپشکی، هێز و شیانێن خوە ژ بۆ ڤێ پەیامێ تەرخانکرن. لەوما ژی وی نڤێژەکا جوان کر، نڤێژەکا وساك و بیناهییەکا خوەدایی ڤیانا خوەدێ پێشکێشی ئەوی بکەت. ئەوی ڤیا نڤێژێن وی یێن رێزدارییێ ل هەمبەری خزمەتا وی یا سادە د ناڤ هەڤالێن وی دا بەلاڤ ببیت. خوەدێ نڤێژا وی پەژراند، پێخەمەت سەرکەڤتنا ئەرکێ وی. ئەم دزانین کو وی ئەو داخوازی ب دەست خوە ڤە ئینابوون.

وەرن دا بچین دگەل ئاشۆ زەردەشتی و پێخەمەت رەوشەنگەرییێ ب رێکا هزرا چاك و پاکییێ نڤێژ و لاڤەیان بکەین. وەرن دا خوە ژ بۆ ڤێ پەیاما مەزن تەرخان بکەین. وەرن دا پەیاما وی یا خوەدایی بۆ هەمی مرۆڤایەتییێ ڤەگوهێزین. وەرن دا رەوشەنگەر بین پێخەمەت رەوشەنگەرکرنا کەسێن دی.

سروودا حەفتێ:

نویکرن

د سروودا خوە یا دویماهییێ دا ژ سروودێن ئاهۆناڤەیتی گاتایێ، ئاشۆ زەردەشت وەکی هەر جار ب لاڤەیەکا پەسنەکرن و بلندراگرتنێ دەست پێ دکەت و داخوازا هاریکاری و رێبەرییا خوەدایی دکەت. ئەوی ئاگرێ خوەدایی دڤێت، هەروەسا ئەو ئەقلێ رەوشەن یێ کو خوەدێ دایە وی و هەڤالێن وی ژ بۆ کو ب سەر هەڤرکێن خوە بکەڤن. ئەو هەمی کار و

کریارێن خوە پێخەمەت گەهاندنا پەیاما خوەدایی تەرخان دکەت. ئەوی دڤێت گوهۆرینەکا بەرفرەهـ د جیهانێ دا بکەت. رێبازا وی یا ل سەر بنیاتێ چاکییێ و ئەقلێ ساخلەم مەترسی یە ل سەر بەرژەوەندیێن تایبەت. لێ ئەو یێ رژدە ل سەر بەردەوامیدانا ب ئەرکێ خوە و ژناڤبرنا پلانێن دژمنکاران. ئەوی هندەك دەروونێن پاك و مرۆڤێن چاکخواز دڤێن، ژ بۆ کو هاریکارییا ئەوی بکەن. ئەو دخوازیت کو ئەو کەس ژیانا خوە ژ بۆ جیهانەکا تژی ژ پاداشتێن چاك تەرخان بکەن. ئەوی دڤێت دیسا مافێ وان کەسان بۆ بزڤرینیت، یێن کو دژمنکاران ژ وان ستاندین. ل دویماهییێ، ئەو داخوازێ ژ خوەدێ دکە تکو وەك پاداشتەك شیانان بدەت وی ژ بۆ کو جیهانێ نوی بکەت و وەکی خوەدێ دڤێت بپارێزیت. هەروەسا ئەو دخوازیت پشتی کو ئەرکێ خوە ب دویماهی دئینیت، ب بەختەوەری و دلخوەشی ڤە بەرەڤ خوەدێ ڤە بزڤریت.

سروودا هەشتێ:

خوەناسکرن، خوەزا، خوەدا.

تێبینی: ژ رێکێن باش بۆ پێشڤەبرنا هزرێ، ئەوە کو مرۆڤ د سەقایەکێ ئارام دا دەست ب تێرامانێ (میدیتاسیۆن) بکەت. ل وێرێ، مرۆڤ دشێت تێهزرین و تێرامانێ د خوە و ژینگەهێ و خوەزایی دا بکەت، ژ بۆ کو راستییا ئافراندنێ و ئافرینەری بزانیت. تێرامان ئانکو هزرکرن: مرۆڤ هەمی هزرا خوە بئێخیتە سەر تشتەکێ دیارکری. ئەو دێ باشتر بیت ئەگەر ل هەمبەری گورییەکا ئاگری بت، یان ژی ل بەر رۆناهییەکا گەش بیت. ئەڤ چەندە هاریکارییێ دکە تکو ئەقلێ مرۆڤی رەوشەن ببیت، تا وی رادەیی کو مرۆڤ هزر دکەت ئەو ب رۆناهییێ هاتیە دۆرپێچکرن. ئەڤ رۆناهییا ئەقلی یان یا هزری مرۆڤی گەش دکەت هەتا کو بگەهیتە حزۆرا ئاهۆرا مەزدایی.

گەوهەر: ئۆچتا ئەهمی سروودا تێرامان و رۆناهی و رەوشەنگەریێ یە. ئەو د ناڤ هەلبەستێن جوان دا دهێت پۆلینکرن. ئەو دیار دکەت کا چاوا ئاشۆ زەردەشت ب رێکا تێرامانێ و تێبینیکرنێ و پاشی بێدەنگییێ خوەدایێ خوە یێ پێشکەڤتنخواز ناس دکەت. دزانیت کو ژیانێ ئەنجامێن خوە هەنە. رێسایێن خوەدایی دبێژن کو تو چ بچینی، دێ وی هەلینی. ئەو ئەرکێ خوە دزانیت، ئەو دزانیت کو ئەرکێ رەوشەنگەری ئەوە کەسێن دی رەوشەنگەر بکەت. هەروەسا وی شەری نەهێلیت، یێ کو رێگرییێ ل پێشڤەچوونا مرۆڤایەتییێ دکەت. ئەو دزانیت کو ئەڤ کارە یێ ب ساناهی نابیت. ئەو قەشەیێن نەریتی یێن کو مەراسیمێن وان یێن ئاگری بتنێ بۆ هێلانا خەلکی د ناڤ نەزانینێ دا. ئەو دزانیت کو ئەو قەشە ب چ رەنگان وی ناپەژرینن. لێ دگەل هندێ ژی ئەو ئەقلیەتا پێشکەڤتنخوازا خوەدایی هەلدبژێریت و بریارا لڤینەکا نوی ددەت، لڤینا بەر ب رەوشەنگەرکرنا هەمییان ڤە.

زەردەشت داخوازا پشتەڤانییا خوەدایی دکەت، ژ بۆ کو بەرێ مرۆڤان بدەت چاکییێ. ئەو دەست ب ئەرکێ خوە دکەت و ئەڤ چەندە جیهانێ دئێخیتە هەمبەری خالا گوهۆرینێ. خوەداوەندێن سەختە و قەشەیێن فێلباز و میرێن ستەمکار دنالن. بتنێ دانپێدان ب زانا و دەستهەلاتا ل ژێر سیبەرا راستییێ دهێت کرن و جیهان بەرەڤ یاسایا جیهانی یا چاکییێ و ئەقلێ رەوشەنگەر و ئازادییێ ڤە دچیت. بەختەوەرییا راستین یا د هندێ دا کو تو کەسێن دی بەختەوەر بکەی. ئەڤە سیستەمەکێ نوی یە ژ بۆ ئافراندنا جیهانەکا نوی. سەروەرییا رەوشەنگەرییێ یا ب رۆژێ هاتی گەرمکرن بەرقەرار دبیت.

سروودا نەهێ:

بەرسڤدانا پرسیاران

تێبینی: پرسیار دبن ئەگەرێ ڤەدیتنان. ڤەدیتن ژی زانینا مە خورتتر لێ دکەت. زانین ژی بەرێ مە ددەتە رێکا رزگاربوونێ. چاڤخشاندنەکا هویر ژ دەروونێن مە ژ بۆ دیتنا ئەردی و ئاسمانی و ئەو تشتێن د ناڤبەرا وان دا، ژ بۆ ڤەدیتنا وی سیستەمێ کو ئەو ب هەڤسەنگییەکا تمام ل دۆر دزڤرن، هەروەسا ڤەخواندنا جڤاکێ مە یێ مرۆڤی، دشێن ببن ئەگەر کو ئەم گەلەك راستییان بزانین، زێدەباری ئەڤێ چەندێ هەمییێ ژی، ئەو پەندیارییا ئەو ئافراندین و وان دپارێزیت. ئەڤ چەندە دبیتە ئەگەر کو ئەم خوەدێ ناس بکەین و وێنەیەکێ زەلال یێ ئافراندییێن ل دەردۆرێن مە ب دەست مە بکەڤیت. ئێکەم تشتێ ڤەدیتن دکەن، راکرنا هەمی ئاشۆپ و ئەفسانەیانە سەبارەت وی گەردوونێ ئەم دبینین. هەر ژ چەرخێن کەڤن وەرە، هندەك مرۆڤ دیار و بەرچاڤ بوون ژ بەر نەزانینا خەلکی. ئەوان ب ئەفسانەیێن خوە و نەزانینا خەلکی ئەو بۆ خوە بکارئینان. ئەوان ب ئەڤێ چەندێ تێکچوونەك د ناڤ جڤاکی دا پەیدا کر کو بتنێ ب هێزێ دهات راستڤەکرن. ئەو کەس هێزێ ب کار دئینن، یێن کو دبن ئەگەرێ پەیدابوونا تێکچوونان. هۆسا ژی ئەو ل سەر بکارئینانا خەلکی بەردەوام دبن و کارەسات زێدە دبن. ئەو وان دهێلن د ناڤ تارییاتی و نەزانینێ دا ژ بۆ کو ل سەر ئەڤی کارێ خوە بمینن. ئەو ب هێزێ سنۆرێن خوە بەرفرەه دکەن. دەمێ ئەو دگەهن گۆپیتکێ، کارڤەدانا وان تژی تۆندوتیژی دبیت. ئەو دبن ئەگەرێ پەیدابوونا کارەسات و جەنگ و خوینرشتنێ .

زەردەشت ب دەرمانەکێ نوی ڤە و ب پەیامەکا نوی ڤە دهێت. ئەوی باوەری ب هێزا تۆندوتیژییێ نینە، بەلکو زانینا ساخلەم ژ بۆ رەوشەنگەرییا بەردەوام ب کار دئینیت. مرۆڤ دشێت ئەڤێ زانینێ ب رێکا ڤەخواندنا

سرۆشتی ب دەست خوە ڤە بئینیت. هەروەسا ب ئەڤێ چەندێ ئافرینەرێ پر ژ هێزێ و پەندیارییێ و پارێزڤانییێ ناس بکەت. راستی ب ئەڤێ رێکێ دهێت ناسکرن. ئەوی دڤێت کەسێن دی ژی ئەڤێ چەندێ بزانن. ئەوی دڤێت کەسێن دی راستییێ بزانن. ئەوی دڤێت کەسێن دی ببن خوەتەرخانکەر و دلسۆز و چاکسازێن وێ جیهانا خوەدێ ئافراندی. ئەو ب رێبازا خوە یا نوی ل جڤاکی دزڤریت. ئەو کەسێن جودا جودا ناس دکەت، هندەك د باش و هندەك د خراب، هندەك ژی ب راستە شەرخواز. هندەك گوهدارییا وی دکەن و هندەك ژی پشتا خوە ددەنێ. هندەك ژ بەر بەرژەوەندییێن خوە و قەشە و میران ل دژی وی رادوەستن، ئەو کەسێن کو ئەگەرێ هەمی نەهامەتییێن جڤاکی. لێ ئەو دەستان داناهێلێت و بەردەوام دبیت. پاداشت پێ دهێتە دان و گەلەك دەستکەڤتییان وەردگریت. ئەوی تیمەك یا هەی، باش دزانن کو ل دویماهییێ دێ هەر سەرکەڤن. ئەو و هەڤرێیێن خوە ژ بۆ جیهانێ تێکۆشینێ دکەن: جیهانەکا ڤالە ژ تۆندوتیژییێ و ئازاد و ئارام و بەختەوەر و خوەراگر. بەری هەمی تشتان ژی، ئەوی باوەرییەکا تمام یا ب خوەدێ و چاکخوازان هەی. ئەو و هەڤرێیێن خوە بتنێ لاڤەیان ژ خوەدێ دکەن. د هەمان دەم دا، ئەو ب هەڤسەنگی دگەل خوەزایی دژین، پێخەمەت جیهانەکا خوەشتر و باشتر.

گاتا شاکارەکا هۆنەری یا سروودا یە. ئیلهامبەخشەکا خوەدایی یە بۆ وان هەمی کەسێن پەیرەو دکەن. ئەو پەیامەکا هزربزێڤە. و دگەل هندێ، ئەڤێ سروودێ بەدەوییەکا تایبەت هەیە. ئەو یا تژی یە ژ وان پرسیارێن بەرسڤێن تایبەت هەین. ئەڤ پرسیارە هەمی دبنە ئەگەر کو مرۆڤ باش هزرا خوە بکەت و پاشی ل بەرسڤێ بگەریت. ژ ڤێ سروودێ دیار دبیت، کو زەردەشتی گەلەك پرسیار ژ کەسێن دی کرینە و پشتی کو بەرسڤێن وان ژ بۆ وی رازیکەر نەبووین، ئەوی پرسیار ژ خوە کرینە. بەرسڤا وان پرسیاران

ژی ب رێکا هزرا وی یا چاك – ئەوا کو پێشئێخستی – بۆ وی هاتینە. بەرسڤان بەرێ وی دایە یەزدانێ زانا. پاشی ئەو ب تمامی رەوشەنگەر بوویە و سەرکێشییا جیهانێ کرییە ژ بۆ کو جڤاکێ مرۆڤایەتییێ بەر ب پێشکەڤتن و تمامەتی و هەروهەری و باوەرییێ ڤە ببەت. ئەڤ پرسیارێن کەسێ بیرمەند بووینە پرەك بەر ب ئافرینەری ڤە پێخەمەت خزمەتکرنا ئافراندییان. هەروەسا رێکەکا نوی یە ژ بۆ کو مرۆڤی هان بدەت و بەرێ وی بدەت زانینێ و ناسکرنا پەیوەندیارییا خوەدێ.

سروودا دەهێ:

راگەهاندن

ئەڤە ژی سروودەکا بەدەوە. ئاشۆ زەردەشت ب "نها ژە دەم هات ئەز رابگەهینم.." ب باوەرییەکا تمام ب دۆز و رێبازا خوە دەست ب ئەڤێ سروودێ دکەت. ژ پەیاما وی دیار دبیت کو کۆمەکا خەلکی ژ دویر و نێزیك هاتینە ژ بۆ کو گوهدارییا وی بکەن. ئەو وان کەسان هشیار دکەت و شیرەت دکەت کو دیسا ل کەڤنەشۆپییا خوە ڤەنەگەرن. ئەو دیار دکەت کو چ وەکهەڤی د ناڤبەرا ئەقلێ باش و ئەقلێ خراب دا نینن. هەلبژارتنا ئێك ژ وان ئانکو دەستژێبەردانا یێ دی. هەر ژ بەر ڤی ئەگەری ئەو داخوازێ ژ گوهدێرێن خوە دکەت، کو د رێبازا وی بگەهن و ل دویڤ بچن. ئەگەر نە ژی، دویماهییەکا نەخوەش دێ ل بەندا وان بیت. رێبازا وی، چاکی، ئەقلێ ساخلەم و بژوینی بەرێ وان ددەنە تمامەتی و هەروهەرییێ و خوەدێ. پاشی ئاشۆ زەردەشت دەست ب لاڤەکرنێ دکەت. لاڤەیا وی ژ بۆ هێزێ و خوەراگرییێ یە، دا کو پەیامێ بگەهینیت، ژ بەر کو هەمی مرۆڤ – چ ساخ، چ وەغەرکری، چ ژی نەبوویی – بتنێ ب رێکا خوەدێ پێکۆلێن سەرکەڤتنێ دکەن. گیانێن چاکخوازان ل ڤێ دنیایێ و ل دنیایا دی ژی دێ بهێز مینن. لێ

کەسێن خرابکار د سەرکەڤتنا خوە یا بەر ب تمامەتییێ ڤە دێ تووشی شکەستنێ بن. د هەمان دەم دا، خوەدێ ئازادییا هەلبژارتنێ دایە مرۆڤان. مرۆڤ دشێت پێشبکەڤیت و دشێت پاشڤە بزڤریت. پێشکەڤتن ئانکو چاککرنا جڤاکێ مە یێ مرۆڤان و ژینگەها ژیارا مە. ئەو راگەهاندنا خوە ب گۆتنا: "ئەو کەسێن گوهدارییا خوەداوەندێن سەختە نەکەن، ژ مرۆڤێن چاکخوازن و پشتەڤانێن پێشڤەبرنا جڤاکی نە." ب دویماهی دئینیت.

سروودا یازدێ:

ژ ئێشانێ بۆ سەرکەڤتنێ

ئەڤ سرووده دو قووناغێن ژیانا باش یێن ئاشۆ زەردەشتی پێشکێش دکەت: رۆژێن بانگەوازییێ کو ئێشان یا دیتی، ئەو رۆژێن کو شیایی کەسێن باش بئینیتە ناڤ دینێ خوە، دا کو ب سەرکەڤتییانە پەیاما خوە بەلاڤ بکەت. قووناغا ئێکێ کەسەکێ لاواز نیشان ددەت، کو ژمارەیەکا کێم یا پشتەڤانان هەبوو، دا کو هاریکارییا وی بکەن، گەلەك ب زەحمەت بێ کو چ جۆرەکێ پشتەڤانییا ماددی هەبیت، ژ بۆ ئەنجامدانا ئەرکێ خوە. ژ لایێ دویڤەلانکێن خوەداییێن سەختەکار و ژ لایێ میران دژایەتی لێ هاتە کرن. هەردویان بەرژەوەندییێن گەلەك باش دگەل ئێکودو هەبوون و بهێز بوون، کو ئاشۆ زەردەشتی نەدشیا خوە ل بەر سینگێ وان بگریت. دژایەتییا وان هند یا مەزن بوو، کو هاتبوو قەدەغەکرن خزم و دۆستێن وی یێن نێزیك ژی بچنە چاڤپێکەڤتنا وی. هەتا زەلامێن کاربدەست ژی، نەدشیان هاریکارییا وی بکەن. ئەو مابوو ب تنێ، بەلێ پا بێهیڤی نەبوو. ئەوی ئاهۆرا مەزدا هەبوو، بەرێ خوە دا وی گازی کرێ و گۆتێ: ئەو بۆ کیڤە بچیت؟ چ بکەت؟ ئیلهاما خوەدایی وەرگرت: خوەدایێ پەروەردەکار هزرا چاك و رەوشەنگەری پێشکێشی وی کر. هزرەکا بریسقەدار هەبوو: ئەو دیت

کو چارەسەری ئەوە مالا خوە ب جهـ بهێلیت و روی ب روی مەزنترین مەترسییا ژیانا خوە ببیت، ئەو ژی ژ بەر سەرەدانکرنا میرێ هەلبەستڤانێن دەڤەرێ و تێکهەلییا دگەل قەشە و میران، کاڤی ڤیشتائەسپا .

قووناغا دویێ رێکا وی یا بەرەڤ سەرکەڤتنێ ڤە نیشان ددەت. دەستپێکێ چاڤێ وی ب میرێن تۆرانی یێن ب هێز کەڤت، هەروەسا فرایانان گوهدارییا وی دکر، پەیاما وی پەژراند و بوونە پشتەڤانێن وی. پاشی پشتی دو سالان ژ رازیکرنێ، پیرۆزباهی لێ هاتە کرن و بخێرهاتنا شاهـ ڤیشتائەسپایی کر بۆ هاتنا ناڤ دینێ باش. ڤیشتائەسپا بوو پارێزگارێ پەیاما وی و کەسوکارێن زەردەشت سپیتامایی دگەل چوون. پشتی هینگێ دو برایێن ب هێز بوونە پشتەڤانێن وی، ئەو ژی فەرەشائۆشترا و جەمائەسپا بوون. ناڤودەنگێن وان ب دانەرییێ چووبوون. هەردویان ئەرکێ سەرەکی یێ بانگگرنا دینێ خوە ئەنجام ددان. ئێك ژ وان شیرەت ل خەلکی دکرن و یێ دی ژی ئەو فێری رێبازا دینێ خوە دکرن، ئەوا کو ژ هەڤدە سروودان ب ناڤێ گاتا پێکهاتی. خەلك ل دەوروبەرێن خوەبەخشان – سۆشیانت – کۆم دبوون، کو وان ب کەلەژان ڤە ژ بۆ دەستپێکرنا ژیانەکا نوی و پاشەرۆژەکا گەش کار دکر.

سروودا دوازدێ:

ئەڤلێ پێشکەڤتنخواز

تێبینی: (١) برگەیا ئێکێ یا سروودێ ئێکانە جهە ل ناڤ گاتایان تێدا ئاماژە ب هەر حەفت بنەمایان هاتییە کرن، کو پشتی هینگێ یێن هاتینە گوهۆرین بۆ "ئەمیشا سپێنتا - نەمران". بکارئینانا وێ ل جهەکی ب باشی پەیوەندییا تەمامکری بۆ ئێکودو پێناسە دکەت بۆ جهەکێ دیتر د (سروودا ١١) وەکی بنەمایێن وان تێدا دهێتە بکارئینان، هەمان هزر ژی دسەلمینیت.

(٢) پەیڤا "سپێنتا ماینۆ" ئەقلییەتا پێشکەڤتنخوازە د هەر شەش برگەیان دا دهێتە دیتن. (٣) ئەڤە کورتترین سروودە د ناڤ گاتایان دا.

گەوهەر: سپێنتا ماینۆ، ئەقلێ پێشکەڤتنخواز، ئەو پەندیارییا خوەدایی یە، کو بۆنەوەران دئافرینیت و وان دپارێزیت و هێزێ ددەتە وان، ئەو دەستێ کو دنیایا خوەشگۆزەران ب خوەشی ژ بۆ پەندیاران درست کری، کو ب ئاشتی و ئارامی تێدا خوەجه دبن. ئەگەر مرۆڤ ڤان ساخلەتان د ناخێ خوە دا ڤەبینیت، ئەو ژی دێ بیتە بۆنەوەرەکێ خوەدایی، تمامەتی و نەمری ب رێکا باشترین هزر و ئاخڤتن و کریارێن وی دێ ب رێکا راستییێ بەرەڤ وی ڤە هێن. ئەوێن راڤێژێ ب ئەقلێ خوە یێ باش دکەن، ئەقلییەتا وان یا پێشکەڤتنخواز پێش دکەڤیت. ئەوێن کو د دویرن ژ هزرێن خراب و شەرخوازییێ، ب حەزکرنا رۆناهییا خوەدایی رێکا وان بەرەڤ ئەقلییەتەکا پێشکەڤتنخواز رۆهن دبیت و هاریکارییا گەلەك عەبدالان دکەن کو بهێنە گۆهورین و قەستا "دینێ هەلبژارتی" بکەن.

سروودا سێزدێ:

سەرکەفتن ب سەر خەلەتییێ دا

ئەنجامێ خراب ژ ئەگەرێ گرتنا رێکا خرابە، ئەنجامێ باش ژی ژ ئەگەرێ گرتنا رێکا باشە. پێدڤی یە رێگری ل خەلەتییێ بهێتە کرن، ئەڤ چەندە ب راستودرستی و ئەقلەکێ پێشکەڤتنخواز و بیرمەندییەکا کویر دهێتە بدەستڤەئینان، ئەو بیرمەندییا کو مرۆڤی هانددەت وەکی سیبەرا پەروەردەکاری بیت. دڤێت دەست ب سەر وێ تۆرەیی و تۆندوتیژی ڤە بهێت گرتن، یا ژ لایێ سەرکردێن دینی یێن دەمارگیر و فەرمانرەوێن خراب دهێتە ئەنجامدان. بەلاڤکرن و پارڤەکرنا ئاشتی و بەختەوەرییێ بنەمایێ هەرە سەرەکی یێ ژیانێ یە. دڤێت دەستهەلات ب تنێ ژ لایێ فەرمانرەوێن

باش و دانەر و راست و درست ڤە بهێتە برێڤەبرن. دڤێت ژیان ل سەر ئەردی ب ئاشتی و خوەشگوزەرانی و پێشکەڤتی ب رێ ڤە بچیت. ب راستی ب تنێ ل وی دەمی مرۆڤ دێ پاداشتا کارێن خوە یێن چاك ب دەست خوە ڤە ئینن. دینێ خوەدایی دێ بەلاڤ بیت و ئەرکێ زەردەشتی ژی دێ هێتە ئەنجامدان.

سروودا چاردێ:

لادانا رێگرییان

مەزنترین بەربەستا پێشڤەچوونێ کەسێن دەمارگیر و توندوتیژن، کو رێکێ ل ئەقلێ خەلکی دگرن و ناهێلن د رێکا راست دا پەیا ببن. ئەڤە ژی ژ بەر کو ئەو ب ئەقلەکێ بێدەنگ و رەوشەنگەر هزر ناکەن, ئەقلییەتا خرابکار وە ل وان دکەت، خوەداوەندێن سەختە و بیروباوەرێن شاش درست بکەن. ژ ئەگەرێ تەکنیکێن وان یێن سنوردارکری، ئەو دبنە بارگرانی ب سەر جڤاکێ بەرهەمدار دا. دڤێت مرۆڤ ژ مشەخۆران دویر بکەڤیت و دڤێت بەرێ خوە بدەتە پەرستن و نڤێژان و راستی و درستی هەڤسەنگ ببیت. دڤێت مرۆڤ یێ پابەند بیت ب یاسایێ و جڤاکی بەرەڤ پێشڤە ببەت. ئەڤ کارە نە کو شیرەتێن پەروەدەکاری پراکتیك دکەن .

پاشی زەردەشتی داخوازا هاریکارییێ ژ فراشئۆسترا و جەمائەسپا کر، دو برایێن زانا بوون و ئەوان دینێ باش هەلبژارت. وی دڤێت ئەو بزانن کو ئەڤ پەیاما نوی یا د ژیانا وان دا هەی، دگەل راست و درستان ئێکودو بگرن. ئەو وەکی گیانێن دی یێن پاك و چاکخواز، ل وی جهی دژین، یێ کو تێدا هزرا چاك و ئاشتی و پاکییێ هەبوونا خوە هەی .

د ڤێ سروودێ دا ل برگەیا ١١ ئاماژەیەك دهێتە ڤەدیتن کو روحێن خرابکاران ڤەدگەرنەڤە بۆ ناڤ جیهانا خوە یا خراب، بەلێ پا وەکی د

سروودێن دی دا دهێت دیتن، ب تایبەتی سروودا ٥ ێ، ل دویماهییێ مرۆڤێن خرابکار ژی بەرەڤ تمامی و هەروهەرییێ ڤە دچن.

سروودا پازدێ:

هەڤرابوون دگەل خوەدایی

ژ ئەگەرێ زالبوونا ب سەر زەحمەتییان، سەرکەڤتن ل دویڤ سەرکەڤتنێ دهێت. زەردەشتی بۆ بلندکرنا گیانێ خوە و ب هێزکرنا ئەرکێ خوە، دەست ب لاڤەیان دکەت و ئەو زات دگەل خوەدێ دجڤیت. ئەو یێ ب دویڤ هندێ ڤە کو جڤاکێ نموونەیی لسەر ئەردەکی "ل بەر رۆناهییا رۆژێ" ئاڤەدان بکەت. وی دڤێت هەڤرێکێن وی بچنە پێش و پەیاما خوە دگەل هەمی مرۆڤایەتییێ بەلاڤ بکەن. وی دڤێت مرۆڤ د ژیانێ دا پشتا خوە ب خوە گەرم بکەت، ژ بەر کو پشتگەرمی ب مرۆڤی ب خوە ڤە پاداشتەکا باش هەیە. هەروەسا وە ل مرۆڤی دکەت، کو بۆ دگەل کەسێن دی یێ ب لێبۆرین و دلۆڤان بیت. زەردەشتێ سەرکەڤتی یێ رژدە ل سەر پەسنەکرنا یەزدانێ زانا، ژ بەر کو لاڤەیێن وی دێ بنە ئەگەرێ ئەنجامەکێ مسۆگەر، کو ب ئەڤی رەنگی خوەدێ ژیانا ل سەر ئەردی نوی و هەڤچەرخ بکەت. ئەڤ سرووده سروودەکا نویخوازە. ئەڤ هەڤپشکی یە دگەل خوەدێ ژ بۆ هندێ یە دا کو جڤاکێ مرۆڤایەتییێ ل سەر بنەمایێ خوەشییێ بهێتە نویژەنکرن .

ئەگەر هاتبیتە تێبینیکرن، دێ بینن کو دویماهیك دێر د ئاڤێستایێ دا "ڤارشتام هیات ڤاسنا فێراشۆتمیم." هاتیە. ئانکو: "کریارێن راستین و ژدل ژیانێ ل دویڤ حەزکرنا خوەدێ نویتر دکەن." ئەڤە ژی ئێکە ژ لاڤەیێن رۆژانە یێن کو مرۆڤ بزاڤان ژ بۆ دکەت، ل دەمێ گرێدانا ڤاییشا پیرۆز یا خزمەتێ ل دۆر کەمەرا خوە. ئەڤە ژی بیرئینانەکە ژ بۆ وان کەسێن دڤێت

هەڤپشکێن ئاشۆ زەردەشتی بن د نویژەنکرنا جیهانا بەردەوام د نویخوازییێ دا .

سروودا پازدێ:

سەروەرییا باش یا هەلبژارتی

سەروەرییا نموونەیی ئەو سەروەرییە یا کو ژ لایێ گەلی ڤە هاتییە هەلبژارتن و باشترین پاداشتە. ئاشۆ زەردەشت ب دلسۆزی کار ژ بۆ وێ دکەت. سەروەرییەکا هەڤرەنگ جهەکێ نموونەیی یێ مافپەروەری و ئاشتی و پێشکەڤتنخواز و بەختەوەرییا راستین و باشترین کریارێن هزری یە. پێدڤی یە هەر کەسەك ژ بۆ بهێزکرنا سەروەرییەکا ب ئەڤی رەنگی کار بکەت. سەروەرێ دەستهەلاتەکا هۆسا دڤێت هەلگرێ گیانەکێ رێبەر و رێنیشاندەر بیت. پێدڤی یە ئەو خوەدان هندەك سالوخەتێن بالکێش و باوەرییەکا موکم بیت. هەروەسا ئەو کەسێن پێکۆلا لاوازکرن و تێکبرنا سەروەرییەکا هۆسا دکەن، ئەو دێ ئێش و ئازاران کێشن، ژ بەر کو بنەمایێ دەستهەلاتا خوەدایی هۆسا یە: خرابی بۆ خرابکاران و بەختەوەرییا راستین ژی بۆ چاکخوازان ڤەدگەریت. میر و قەشەیێن کو ب تنێ خوەشییێ بۆ خوە دخوازن، زەردەشت رازی نابیت ئەو زیانێ بگەهینن جیهانا زیندی، کو بۆ وان بەختەوەری و راز و دەستکەڤتە. ئەو کەسێن کو زەردەشتی ب هەڤالێ خوە ل قەلەم ددەن، ئەو کەسن کو د ژیانا مرۆڤایەتییێ دا بیرمەند و راستگۆ و ئاشتیخواز و پێشکەڤتنخوازن. ژ وان شاهـ ڤیشتائەسپا و فەرەشائۆشترا و جەمائەسپا و مادۆیماهایێ پسمامێ وی، کو ئەڤە هندەك ژ وانن. ئەو گەلەك ب دلسۆزی پشتەڤانییا ئاشۆ زەردەشتی دکەن، ئەرکێ بەلاڤکرنا پەیاما بیروباوەرێن خوەدای ب ستۆیێ خوە ڤە دگرن، د سەقایەکێ ئارامێ سروود و مووزیکێ دا. هەر چەندە خوەدا ب خوە باش

دزانیت و چاوا کەسەکێ چاکخواز خوە ژ بۆ رێبازا وی تەرخانکریە، لێ دیسا ژی زەردەشت هەڤپۆل و هەڤرێییێن خوە دحەبینیت و رێزێ ل وان دگریت، چ د ساخ بن و چ ژی وەغەرکری. هەروەسا ڤیانا خوە پێشکێشی وان هەمی کەسان دکەت، یێن کو خوە ژ بۆ پەیاما وی تەرخانکری.

سروودا هەڤدێ:

باشترین هیڤی

زەردەشتێ سەرکەڤتی هەست ب هندێ دکەت، کو هیڤییا وی یا بەلاڤکرنا پەیاما خوەدایی بۆ تەڤاهییا مرۆڤان ب جهـ هاتییە. ئەو دبینیت کو دژمنێن وی یێن سەرەتایی یێن فێری جوانییێن وژدانێ یێن باش بووین. ئەو دەست خوەشییێ ل وان خزمەتکارییان دکەت، کو ژ لایێ هەڤرێکێن وی ڤە دهێنە پێشکێشکرن. دگەل ئامادەکارییێن وی ژ بۆ خوەخانەنشینکرنێ، ئەو وان هان ددەت، کو بەردەوام بن ل سەر کارێن خوە یێن باش. پاشی سەرنجا خوە دئێخیتە سەر پێکئینانا هەڤژینییا کچا خوە، پورووشتیستایێ هان ددەت کو هەڤژینەکێ هەژی هەلبژێریت. ئەو هەلبژارتنا وی زەلامێ کو پشتی هینگێ دێ بیتە هەڤژینێ وێ: جەمائەسپا هڤاگڤا ژ لایێ زەردەشتی ڤە، ب تایبەتی هاتبوو هەلبژارتن و راهێنان پێ کربوون بۆ سەرکردایەتی و رێکخەرییێ. ژبەر ئەڤێ هەلکەڤتا خوەش، دەرفەت بۆ زەردەشتی پەیدابوو، دا کو شیرەتان ل بویك و زاڤایان د هەلبژارتنا ئێکودو دا بکەت. وان ئاگەهدار دکەت، کو ئەرکێن وان ل بەرامبەر خوەدای ژ بیرا وان نەچن و نەکەڤن داڤێن بێهەلوەستی و بێبەرپرسیارییێ. ئەو وان هان ددەت کو پێکڤە تێبکۆشن بۆ بدەستڤەئینانا شکۆرداریێ دا کو جیهانەکا باشتر د رێکا دلسۆزییا خوە دا ب راستی و درستی چێبکەن. پاشی دوپات دکەت کو ژبەر تەمامییا پێکهاتنا جیهانا

نموونەیی، جڤاك لسەر بنەمایێ خێزانێ یێ باش هاتییە دانان. هەر ئێك ژ وان وەك بلۆکەکێ بیناسازییێ یە بۆ بنیاتدانانا جیهانەکا نوی یا بالکێشا مرۆڤایەتییێ ب کار دئێت، هەر زەردەشتییەکی بەرپرسیارییەکا کویر یا هەی د هەڤژینییا بیرمەندانە دا و بلندکرنا خێزانەکا بەختەوەر و بەرهەمدار و خوەگونجاندنێ ل سەر رێبازا دینێ باش. ئەو دگەل بەردانێ نینە و هەڤژینان هان ددەت کو ب فەرمی پابەند بن بۆ سەرکەڤتنا پرۆسەیا هەڤژینییا خوە و پێکڤە کار بکەن، هەتا د گاڤێن نەخوەش ژی دا بۆ پاراستنا ڤیان و یەکرێزییا خوە .

باشترین هیڤی ب راستی ژی سروودەکا بلند و راماندارا زەردەشتی یە.

ئەیریما ئیشە:

برگەیا دائێخستنێ

هەڤپشکییا جیهانی یا ژن و زەلاما وەك خالەکا سەرەکی دهێتە هژمارتن ژ بۆ پێکئینانا ئاشتی و خوەشگوزەرانییێ بۆ هەمی جیهانێ و بەرپرسیارییا هەمی وژدانپاکا یە. ئەڤە دەستکەڤتا ئەرکێ زەردەشتی یە، پەیامەکە کو ئارمانج ژێ تەمامکرنا جیهانێ یە ژ هزر و مادەی. هەروەسا بزاڤەکە ژ بۆ کو گیانی و جەستەیی بەرەڤ نەمری و ئێکگرتنا دگەل خوەدای دا دبەت. ئەڤە هەڤگرتنەکا جیهانی یا دلخوازە. هەڤگرتنەکە دبیتە ئەگەرێ هندێ کو د هەمی خێزانەکێ دا بەختەوەرییەکا راستین بۆ هەمی کەسەکی پەیدا ببیت. ئەڤ هەڤگرتنە ب حەزکرنا خێزانان هاتییە بنیاتنان و ژ دەرئەنجامێ دیمۆکراسییەکا گیانی و جەستەیی یا راستینە، کو تێدا چ ستەمکار و ستەملێکرییان هەبوونا خوە نەبوویە. ئەڤە چەندە ل سەر بناتێ ئەقلەکێ ساخلەم و ل سەر رێبازەکا راست پەیدابوویە .

د دەمەکی دا "یەتا ئاهۆ." دەستپێکا گاتایا یە، ئێکە ژ وان ئارمانجێن درستکرنا جیهانەکا تمام دلخوەشکەر و یا دیتر ژی بلندییا ئارمانجا ئەیریما ئیشەیا یە کو لاڤەیەکا هیڤیخوازە بۆ جیهانەکا هەژی و هەڤگرتی. ئێکگرتنە د رێکا وژدانا باش دا، ئێکگرتنا هەڤوەلاتیییێن کو بووینە ئەگەرێ پەیدابوونا وێ. ئەو پاداشتەکێ جوانە کو ئاشۆ زەردەشت سروودێن خوە یێن ئیلهامبەخش – گاتایان – پێ تمام دکەن، پێخەمەت ڤیانا خوەدایی و رێبەرییا بلند. بلا ئەم بەردەوام بین ل سەر پەیرەوکرنا بنەمایێن خوەدایی یێن تمامبوون و نەمرییێ، ب رێکا خواندن و پراکتیککرنا پەیاما گاتایێ. هەروەسا بلا ئەم ل سەر بەلاڤکرن و پارڤەکرنا پەیاما زەردەشتی بەردەوام ببین.

پێڤەك

دەستەواژەیێن گاتایی (فەرهەنگۆك)

ژ بۆ کو کەسەك بشێت ب تمامی د گاتایان بگەهیت، پێدڤی یە ئەو کەس ب راستی و درستی د رامانا وان پەیڤان بگەهیت، یێن کو ژ لایێ زەردەشتی ڤە هاتین بکارئینان. کارەکێ گەلەك سەخت و زەحمەتە کو دەستەواژەیەك ژ زمانەکی بۆ زمانەکێ دی بهێت وەرگێران و د هەمان دەم دا رامانو کارتێکرن و رەنگێ خوە یێ رەسەن ژ دەست نەدەت. هەلبەت ئەڤ رێژە هێشتا بلندتر دبیت، دەمێ ئەڤ وەرگێرانە د ناڤبەرا دو زمانێن ب تمامی ژ لایێ دەمی و کەلتۆری ڤە ژ ئێك جودا بن: بۆ نموونە وەکی ئینگلیزییا سەردەم و زمانێ گاتایێ ئەوێ کو زەردەشت و هەڤالێن خوە پێ دپەیڤین. زێدەباری ئەڤێ چەندێ، هندی ئەز شیایم من یا خوە ژ بکارئینانا گەلەك پەیڤان ل هەمبەری پەیڤێن گاتایێ دویر کری، دا کو ئەز بارێ خوینەرێن ئەڤێ پەرتووکێ ماندی نەکەم. لێ من ئەڤ فەرهەنگۆکە ژ بۆ خوینەران بەرهەڤ کر، دا کو بشێن ب رەنگەکێ باشتر تێبگەهن و پەیاما وێ وەربگرن. بزاڤ هاتییە کرن کو پەیڤێن ئینگلیزی ل هەمبەری ئەڤان دەستەواژەیێن ئاڤێستایی.

ئاهۆ: ژ "ئاه" پێك دهێت، ئانکو "بوون، خوەیابوون، بەرهەڤبوون." ئەو دەربرینەکێ ژ هەبوونەکا بلند و بێوێنە و تایبەت دکەت. گاتا ژ بۆ مە شرۆڤە دکەت کو پەیڤت "ئاهۆ" ئانکو هەبوونەکا ڤالە ژ دژمنکارییێ و هاریکار ژ بۆ جیهانا زیندی و پشتەڤانێ ماقویلان، هەروەسا ئەوە یێ کو دشێت تۆرەبوونێ ژ کەسێ خرابکار داقوتیت." (سروودا ١ ، ٢ ، ٣). ئانکو ب کورتی ئاهو ئەو کەسە یێ کو دەستهەلاتا سنۆرنەناس د دەستێ وی دا. مرۆڤ دشێت بێژیت کو ل هەمبەری وی (Lord) ئانکو خوەدا د ئینگلیزییێ دا ب

کار دهێت و من ژ بۆ وێ پەیڤێ ئەو دانایە. هەر چاوا بیت، پێدڤی یە خوینەر باش پێ هشیار بیت و د رامانا راستین یا "ئاهۆ" بگەهیت و خوە ژ هەمی خەلەتتێگەهشتن و بۆچوونێن شاش دویر بکەت. ژ بەر کو پەیڤا خوەدا د زمانێ ئینگلیزییێ دا وەسا دهێت وەرگرتن، کو هەبوونەکێ ب رەنگەکێ میراتگری ئەو پۆستێ دەستهەلاتێ وەرگرتییە، بەرەڤاژی زەردەشتی کو ئەو هەبوونا وی وەك پرۆسەیەکێ دیمۆکراسی دبینیت و مانا وی ژ ئەگەرێ خوەراگری و هەژیاتی چاکی و راستی و درستییا وی یە.

ئاهۆرا: ئەڤان ژی هەر ئەو پەیڤا د سەر دا یە، لێ پاشگرێ –را لێ هاتیە زێدەکرن. ئەڤ پاشگرە پێ کریارێ یە کو پەیڤێ بهێزتر و بنەجهتر دکەت. ئەو ژی ئانکو "هەبوون، خوەیابوون، بەرهەڤبوون." گاڤا ژ بۆ خوەدێ دهێت: "هەبوونا هەرەبلند." ئەو ناڤەکێ پێکهاتی یە ژ دو پەیڤان کو ئەو ژی "ئاهۆرا مەزدا" ئەوێ کو زەردەشتی ژ بۆ خوەدێ ب کار ئینایی. وەك هەڤسەنگییەك دگەل وەرگێرێن دی و کەلتوورێ رۆژئاڤا، من پەیڤا (God) و (Lord) ب کار ئینایە.

ئەیریەمان: ئانکو "رەسەن-ئەڤل" ژ بۆ هەڤپشکییێ و ئێککرتنا جڤاکێ مرۆڤی ب کار دهێت. هەردو یێن دی ژی خوڤەیتۆ ژ بۆ خێزانێ و ڤێرێزینە ژ بۆ جڤاکێ ب کار دهێت. (تەماشەی خوارێ بکە.)

ئەگیاتی: کو پێك دهێت ژ پێشگرێ ئە (نە) + گیاتی (ژیان)، کو هەردو ب هەڤرا دبن نەژیان. ئەڤە ژ بۆ وێ رێبازێ دهێت یا کو شۆپینەرێن وێ هزرا خراب وەك رێبەرا ژیانا خوە ب کار ئینایی. ئەو رەوشە یا کو مرۆڤ ژ پاداشتێن باشێن ژیانێ دویر دکەڤیت و ژیانەکا نە ژیان هەلدبژێریت. (تەماشەی گایا بکە.)

ئەمیشا سپێنتا: پەیڤەکا نەگاتایی یی کو واتەیا "نەمرێن پێشکەڤتنخواز" ددەت. دەڤێن ئاڤێستایێ دوپات دکە نکو ئەو کەسێن

راستەرێ ل دویماهییێ دێ گەهن تمامەتی و هەروهەرییێ. هەڤالێن زەردەشتی و دویندەها وان و هەروەسا هەر کەسەکێ خوە ژ بۆ پەیاما وی تەرخانکری ب "ئەمیشا سپێنتا" دهێن ناڤکرن، ئانکو نەمرێن پێکەڤتنخواز و بەلاڤکەرێن ماندینەناسێن دینێ باش. هەر ئەڤەیە یا کو هەلبەستڤانێ نەناسێ ئاڤێستایێ د "سلاڤ"ا خوە یا پێشەکییا گاتایان دا بەحس دکەت. پاشی پشتی شەش یان حەفت "بنەمایێن دەستپێکی یێن ژیانێ" هاتینە دەستنیشانکرن، ئەڤێ دەستەواژەیێ واتەیەکا نوی دا. ئەمیشا سپێنتا شەش قەوارەیێن "وەك سەرۆکفریشتە" د دینێ زەردەشتی دا هاتە نیاسین. (تەماشەی بنەمایێن دەستپێکی یێن ژیانێ بکە.)

ئەمریتات: واتەیا "نەمری" و "هەروهەرییێ" ددەت. ئەو ژی وەکی هاورڤاتاتێ یە. ئەو ئارمانجا دویماهییێ یە ژ هەبوونا مە ل سەر ئەردی و پێشکەڤتنا مە. ئەو ژی ب واتەیا جڤینا هەروهەری دگەل خوەدێ.

ئارامایتی: کو ژ "ئارام" هاتییە واتە تەناهی و ئارامی و هێمنی. ئەڤە ئێکە ژ بنەمایێن سەرەکی یێن ژیانێ و ئێکە ژ سالوخەتێن خوەدێ کو ئەم بزاڤێن پەیداکرن و گەشەکرنا وێ د ناخێ خوە دا دکەین.

ئاشا: واتەیا وێ ژی ئانکو "راستی، سیستەم، درستی." ئەو یاسایا جیهانی یا راستییا بێکێماسی یە. مرۆڤ دشێت ب ئەڤی رەنگی پێناسەیا وێ بکەت: "ئەنجامدانا کریارا چاك، ل دەمێ گونجایی، ل جهێ گونجایی و ب ئالاڤێن گونجایی، پێخەمەت بدەستڤەئینانا ئەنجامەکێ چاك." ئەڤ کارە ژی نە بتنێ دێ بۆ ئەنجامدەری یێ باش بیت، بەلکی بۆ بۆنەوەرێن دی و خوەدێ ژی باش بیت. ئەو کریارەکا چاك و دویرە ژ خوەپەرستییێ. ئاشا ئێکە ژ بنەمایێن سەرەکی یێن ژیانێ.

ئاشاڤان: ب رەنگەکێ دی دبیتە "خوەدانێ ئاشایێ." ئانکو مەرەم ژێ خوەدانێ راستییێ یان ژی کەسەکێ راستە. ئەو وەك ناڤونیشانەك ژ بۆ مرۆڤێن پیرۆزوەر ب کار دهێت.

ئاشۆ: ئەڤ پەیڤە ژی فۆرمەکێ نوی یێ پەیڤا "ئاشاڤان"ـە، کوپ شتی هینگێ هاتیە ب کار ئینان و هەروەسا هەمان واتا هەیە. نها ئەو وەك ناڤونیشانەکێ رێزگرتنێ ژ بۆ زەردەشتی دهێتە بکارئینان.

بیندڤا: هەڤرکەکێ کەڤنێ زەردەشتی یە. باندۆ گاوپیانا خەلکێ ریگ ڤێدیەرێ بوو.

بامی: واتە ئەرد. ئارییان باوەر دکر، کو ئەرد ژ حەفت هەرێمان پێك دهێن و بتنێ ژیارا مرۆڤ و بۆنەوەرێن دی ل سەر هەرێما حەفتێ هەیە: ئەو ژی هەرێما خۆڤەنیراسە، کو پاشی د ئاڤێستایێ دا وەك یەکەیا ئەردنیگارییا پێنجێ و دویماهییێ یا خوەجهبوونا مرۆڤان هاتیە ناسکرن. (ل دیمەنە، ڤیس، شۆیترا و داخیۆ بزڤرە بۆ هەر چار یەکەیێن دی.)

چینیڤاتۆ پێریتۆ: واتەیا وێ یا حەرفی "پرا پۆلینکرنێ یان لێپرسینێ." ـە. ئەڤە ژی ئەو رەوشە یا کو گیانێ مرۆڤێن پاك بەرەڤ هەروهەرییێ دچیت و گیانێ مرۆڤێن نەپاك ژی پاشڤە دهێتە زڤراندن، ژ بۆ کو گیانێ وی پێشبکەڤیت و گەش ببیت. من وەك "پرا پۆلینکرنێ" ب کار ئینایە.

دەئینا: کو ژ دی هاتیە وەرگرتن و واتەیا وێ ژی "دیتن، خەیالکرن، پێحەسین."ـە. ئەو بیناهی و پێحەسینا ناڤخوەیی یا کەسی یە و هەروەسا وژدانا وی یە. هەروەسا واتەیا وێ ئەو دینە یێ کو مرۆڤ ژ بۆ خوە هەلدبژێریت. زەردەشتی دینێ خوە ب "دەئینا ڤەنۆهی" ناڤ کر، ب واتەیا وژدانا چاك.

دەئینا ڤەنوٚهی: واتەیا وێ ژی "وژدانا چاك"ـە. ئەو ناڤە یێ كوب ۆ وی دینێ زەردەشتی دامەزراندی دهێت بكارئینان. ئەو ژ بۆ وێ بیناهییا كەسێ پەندیار دهێت، یا كو وی ل سەر رێكا باش خوەجه دكەت. هەروەسا ژ بەر كو دڤێت بیناهییا درست ببیتە جیهانگیر ل سەر بنەمایێ راستییێ، لەوما ژی پەیڤا دەئینا وەك كۆ ژ بۆ دینی ب كار دهێت. هەردو پەیڤێن "دەئینا ڤەنوٚهی" ب هەڤرا واتەیا وژدانا باش یان ژی دینێ باش ددەن.

دایڤا: واتەیا وێ یا حەرفی "تەیسوٚك"ـە. ئەڤ دەستەواژە ژ بۆ خوەداوەندێن جوداجودا یێن نزمێن ئارییان دهات بكارئینان. ژ بەر كو ئەو ژ رهێن پەیڤا "دایڤ" پێك دهێت، كو واتەیا وێ ژی "فێلبازی – سەختەكاری" یە، زەردەشتی ب ئەنقەست ئەو ژ بەر خالەكا گرنك وەك "خوەداوەندێن سەختە و خاپینوٚك" ب كار ئینایە و مە شیرەت دكەت كو ئەو خوە ژ وان دویر بكەین.

داخیوٚ: واتەیا ئەردی ددەت، یان ژی ئەو وەلاتێ ژ چەندین دەڤەران پێكهاتی. ئەو ئەردنیگارییا چارێ یە یا كو مروٚڤ ل سەر خوەجه بووین. (ل دیمەنە، ڤیس، شوٚیترا و داخیوٚ بزڤرە بۆ هەر چار یەكەیێن دی.)

دێمەنە: ئانكو خانی یان ژی مال، كو ئێكەم یەكەیا جوگرافی یە، یا كو مروٚڤ تێدا خوەجه بوویی. (ل دیمەنە، ڤیس، شوٚیترا و داخیوٚ بزڤرە بۆ هەر چار یەكەیێن دی.)

درگڤانت: واتەیا وێ یا حەرفی "خوەدانێ شاشییێ" یە. ئەو هەڤدژا پەیڤا ئاشاڤانە. هەروەسا بۆ "كەسێ خرابكار" ب كار هاتیە. (ل دروٚژ بزڤرە.)

دریگوٚ: واتەیا وێ یا حەرفی "بەندكری" یە. ئەو كەسە یێ كو ژ بەر ستەمێ ژ مافێن خوە یێن رەوا هاتیە بێبەهركرن. زەردەشت ژ بۆ بدەستڤەئینانا ماف و ئازادییێن وی خەباتێ دكەت و بزاڤان دكەت ژیانەكا

خوەش بۆ وی تەرخان بکەت. من وەك ستەملێکری یان تەپەسەرکری وەرگێرا یە.

درۆژ: رامانا وێ یا حەرفی "درەوا زیانبەخش، خرابی" یە. ئەو ل دژی ئاشا، راستییێ، رادوەستیت.

فەرەشائۆشترا هڤاگڤا: ئەو هشمەندێ مەزن بوو، یێ کو ئەو و برایێ خوە جەمائەسپا چووین د ناڤ ئەرکێ خوەدایی یێ زەردەشتی دا. ئەو ئێك بوو ژ پێشەنگێن بەلاڤکرنا پەیاما دینێ باش. ئەوی پازدە سالان پشتەڤانییا زەردەشتی کر .

فرااینا: هۆزا بنەمالا تۆرانیا یە. ئەو چوون دگەل زەردەشتی و گەلەك هاریکارییا وی د دەمێ هەستیار دا کربوو، پشتی کو ئەو ژ جهێ خوە مشەختی بوویی و چوویی.

گەییتا: ژ پەیڤا گەی گو بۆ ژیارێ دهێت درست بوویە. ئەو ب واتەیا جیهانا زیندی یا مرۆڤایەتییێ و ئاژەلان دهێت. ئەو بەحسا ئەردی هەمییێ دکەت، ئەو بۆنەوەرێ زیندی یێ کو ئەم وەك دویندەها ئەڤی ئەردی یا هشمەند بەرپرسیارییەکا مەزن سەبارەت پێشئێخستن و پارێزڤانییا ئەڤی ئەردی ب ستۆیێ خوە ڤە دگریت، ب تایبەت پارێزڤانییا وێ ژ وێ نەزانینا مە یا خوەپەرست یا کو زیانێ دگەهینیتی. ئاشۆ زەردەشت ئێکەم کەسە کو ب زەلالی بەحسێ پێکڤەگرێدانا هەمی فۆرمێن ژیارا ل سەر ئەردی دکەت. هەروەسا ئەو ئێکەم کەسە د دیرۆکێ دا، کو ل جیهانێ زێرەڤانی ژ ژینگەهێ کربیت. (تەماشەی گۆ بکە.)

گارۆ دێمانا: ئەو "مالا سروودا" یە. رەوشە دویماهییێ و ئارام یا تمامەتی و هەروهەرییا گیانی یە.

گایا: ژیانێ ب هەمی شیانێن خوە ڤە، راستی، درستی، ئاڤاکاری، بلندراگرتنا ژیارا جیهانێ، دگریت. (تەماشەی ئەگیاتی بکە.)

گۆ: واتەیا وێ یا حەرفی چێلە، لێ ژ بۆ گاتاییێ دهێت، جیهانا زیندی د گاتاییێ دا. (تەماشەی گاتاییێ بکە.)

هاورڤات: ئانکو تمامبوون. ئەڤە پرۆسەیەکێ تمام و دویماهییێ یە ژ پێکەڤتنا مە یا مادی و گیانی. ئەڤ پرۆسەیێ گوهۆرینکار ب رێکا ڤۆهۆ مەنە ب رێکا (هزرا چاك)، ئاشا (راستی)، ڤۆهۆ خشاشترا (سەوەرییا چاك)، ئارامایتی (ئارامی)، سێراوشا (ئیلهام و سرۆشێ) و هاورڤاتێ چێببوویە. هەمی ژی ب رێکا سپێنتی مەینیۆ (ئەقلێ پێشکەڤتنخواز) ڤە دهێت برێڤەبرن و بەرڤ ئارامی و هەروهەرییێ ڤە دچیت. (تەماشەی ڤان هەمی ژێدەران بکە.)

هودا: واتەیا وێ یا حەرفی "مەرد"ـە. ئەو ژ بۆ مەردینی و بەخشینەرییێ دهێت.

هودانۆ: ئەو ژی هەر وەکی هودا یە و پاشگرێ "نۆ" ل دویماهییا وێ زێدەبوویە، کو رامانا وێ دبیت "جوامێری".

جەمائەسپا هڤاگڤا: ئەو هشمەندێ زانا بوو یێ کو بوویی ئێك ژ ناڤدارترین و گرنگترین پشتەڤانێن زەردەشتی. ئەوی هەڤژینی دگەل پورووشتیستاییێ – کچا بچویك یا زەردەشتی – کربوو. هندەك دبێژن کو ئەو و برایێ خوە یێ مەزن فەرەشائۆشترا بووبوون سەرۆکوەزیرێن دەڤەرێ، پشتی زەردەشتی بۆ شازدە سالان.

کاراپان: واتەیا "ئەو کەسێ دابونەریتان رێکدئێخیت و چێدکەت." لێ دیسا ژی ئەو ژ رەگەکێ دی پێك دهێت کو رامانێ وێ "ئەو کەسێ گمگمێ و نالینێ دکەت." ئەو قەشەیێن کەڤنارێن ئارییان بوون. ئەو وەکی قەشەیێن بنڤەبنڤە هاتیە وەرگێران، ژ بەر کو زەردەشتی ئەو ب وی رەنگی دیتینە.

کاڤی: میر بوون. ئەو د خواندی بوون، لەوما ژی ئەو ب ناڤێ کاڤی کو رامانا هشمەند ددەت هاتینە ناڤکرن. زاردەشت ل دژی وان بوو، ژ بەر کو

وان خەلك تەپەسەر دكر و هەڤالێن كاراپانان بوون. كاڤی ڤیشتائەسپا میرێ ئێكانە بوو، یێ كو دینێ باش هەلبژارتی و بوویی ئێك ژ پشتەڤانێن سەرەكی یێن زەردەشتی د بەلاڤكرنا پەیاما وی یا دینی دا و دامەزراندنا دەستهەلاتەكا باش. كاڤی وەك میر یان ژی میرێ بەرژەوەندخواز هاتیە وەرگێران.

خواڤیتۆ: تێكەلییا خوەیی، ئانكو خێزان. ئەو ئێكەم یەكەیا جڤاكا مرۆڤایەتییێ یە. (تەماشەی ڤێرێزێنا، خوەجهبوون، ئاریامان، و هەڤپشكییێ بكە.)

خشەترا: ژ خشی پێكهاتیە، واتەیا وێ ژی خوەجهییا ب ئارامی یە، سەرووەرییا خوەجهییێ، ئەو دەربرینێ ژ هێزێ دكەت، ژ بۆ كو خەلك د ناڤ ئارامییێ دا بمینن. ئەو دگەل هەڤالناڤێ ڤۆهۆ "چاكخواز" یان ژی ڤایریۆ "هەلبژارتی" دهێت، كو واتەیا هێزا ژاكخواز، دەستهەلاتا باش، و سیستەمێ هەلبژارتی ددەت. ئەو دەستهەلاتا خوەدایی یە یا كو ژ لایێ كەسێن ئازاد و زانا ڤە هاتیە هەلبژارتن. ئەو دەستهەلاتا نموونەیی یە ژ ئالییێ گیانی و مادی ڤە. من ئەو وەك هێز و سەروەری و هەیبەت د دەڤێن تایبەت دا وەرگێرایە.

مەیدانیۆ ماهە سپیتاما: پسمامێ پازدە سالییێ ئاشۆ زەردەشتی یە. ئێكەم كەس بوو كو چوویی ناڤ دینێ زەردەشتی.

ماگا: واتەیا حەرفی مەردی و جوامێری یە. ئەو ژ بۆ هەڤپشكییا جیهانێ دهێت، ئەوا كو ژ لایێ زەردەشتی ڤە هاتی دامەزراندن.

ماگاڤان: ئەندانێ ماگا یێ یە، هەڤپشكییا جیهانی یا زەرەدەشتییان. (تەماشەی ماگا بكە.)

مایناوا: ژ رەگێ پەیڤا مان هاتیە وەرگرتن، کو بۆ هزرکرنێ دهێت، دگەل پاشگرێ یۆ کو دبیت ئالاڤێ هزرکرنێ. هەردو پێکڤە واتەیا شیانێن هزرکرنا ئەقلی. وەك ئەقل یان ئەقلییەت هاتیە بکارئینان.

مەزدا: واتەیا حەرفی ئانکو هەرەژیر، هەرەبلندە. ئێکە ژ وان دو ناڤێن زەردەشتی داناین سەر خودێ. ئەم پێدڤی ئەقلێ هەرەژیرین، ژ بۆ کو ئەم د خودێ بگەهین. مازدا ب تنێ یان دگەل ئاهۆرا مەزدا یان مەزدا ئاهۆرا وەك ناڤەکێ لێکدایی. ئەو ١٥٥ جاران ژ لایێ زەردەشتی ڤە د گاتایان دا هاتییە بکارئینان. ئاهۆرا مەزدا وەك ناڤەکێ لێکدایی ژ بۆ خودێ هاتە دانان. مازدا وەك پەیڤا "زانا" هاتیە بکارئینان.دیارە کو پەیڤا ئاهۆرا ژ فەرهەنگا کەڤنا ئارییان هاتیە وەرگرتن، وەك پەیڤەك ژ بۆ خودێ، لێ زەردەشت ئێکەم کەس بوو یێ کو مەزدا لێ زێدەکری، وەك دانەناسینەك و هەژێدیتنەك بۆ زانایا خودێ.

مانسرا: ژ پەیڤا مان هاتیە وەرگرتن، ئانکو "هزرکرن، شرۆڤەکرن، تێهزرین"، ئەو ژ پەیڤا مان هاتیە ژ بۆ کو کەسەکی بۆ هزرکرنێ و شرۆڤەکرنێ هانبدەت. پاشگرێ سرا ژی ب واتەیا "هزربزێڤ" دهێت. ئاشۆ زەردەشت دبێژیتە پەیاما خوە یا جیهانی یا ئیلهامبەخش گاتا، مانسرا ئانکو پەیاما هزربزێڤ.

مانسران: بەخشینەرێ مانسرایێ یە، ئەو کەسێ ب کارێ هزربزێڤییێ رادبیت. زەردەشتی دگۆت خوە و هەڤالێن خوە کەسێن هزربزێڤ، پەیامبەرێن خودێ ئەوێن کو خەلکی هشیار دکەن و فێری هزرێن درست دکەن و نامەیا خودایی دگەهینن وان و رێبەرییا وان دکەن، دا کو رێکا راست هەلبژێرن. مانسران ب واتەیا "پێغەمبەر، بەلاڤکەرێ پەیڤا خودایی یا چاك، مامۆستا." و هێشتا ژی. یا گونجایترە کو ئەم ناسناڤێ مانسران بدانین سەر زەردەشتی.

بنەمایێن ژیانێ یێن دەستپێکی: ئاشۆ زەردەشت نێزیکی بیست دەستەواژەیان وەك بنەمایێن سەرەکی یێن ژیانا پێشکەڤتی و مفادار و چاك ل سەر ئەڤێ ئەردی پێشکیش دکەت. حەفتێن هەرە بەرچاڤ د ناڤ وان دا ئەڤە نە: (ڤوهۆ مەنە - هزرا چاك) ، (ئاشا - راست و درست) ، (ڤوهۆ خشاتارا - چاکخوازی) ، (ئارمایتی - ئارامی و بژوینی) ، (سەراوشا – ئیلهام) ، هەمی ژی ب رێبەرییا (سپێنتا مەینیۆ – ئەقلێ پێشکەڤتنخواز) بەرەڤ (ئامێرتات – هەروهەری) یێ. (تەماشەی ڤان هەمی ژێدەران بکە.)

راتۆ: ژ ئێریێت هاتیە وەرگرتن کو واتەیا (ئەنجامدانا کارێ راست) ددەت و بۆ وی کەسی دهێت یێن کو کریارێن ژاك پێخەمەت خوەجهی و خوەشگوزەرانی و هێزێ پێشکێشی جیهانا زیندی دکەت. (سرووودا ٢.٢) ئەو سەرکێشێ راستە و هەژی یە کو سەرکێشییا مرۆڤان بکەت و ئەوان فێر بکەت. ئاهۆ و راتۆ ئەو هەڤالجێمکن یێن کو ژ لایێ زەردەشتی ڤە هاتین پەیرەوکرن، پشتی کو وی جیهانا زیندی هەلبژارتی. من وەك سەرکێشێ راستین ئەو ب کار ئینایە. (تەماشەی ئاهۆ بکە.)

ساوشیانت: واتەیا وێ یا حەرفی "چاکخواز"ـە. ئەو کەسە یێ کو ب رەنگەکێ نە یێ ئاسایی هاریکار ژ بۆ سەرئێخستنا جیهانا زیندی. ئەو نویخوازە. زەردەشت ئێك ژ وان کەسا یە.

سەراوشا: ئانکو گوهداریکرن. ئەڤە ژ بۆ گوهداریکرنا ئەوی دەنگێ خوەدایی یە یێ کو د ناخێ مە دا دپەیڤیت، ژ بۆ کو رێنمایێن رێکا درست پێشکێشی مە بکەت. ئەو ژی وەك ئیلهام یان ژی سرۆش دهێت، ئانکو پەیوەندیکرن دگەل خوەدێ.

شویترا: ژ پەیڤا خشییێ هاتییە وەرگرتن کو بۆ خوەجهبوونێ ل سەر ئێك ژ پارچەیێن ئەدی یێن خوەجهبوونێ ب کار دهێت. ئەو یەکەیا سێیێ

یا ئەردنیگارییێ یە ژ خوەجهبوونا مرۆڤان. ئەو وەك دەڤەر هاتیە بکارئینان. (تەماشەی دێمەنە و داخیۆ و بامی بکە.)

سپێنتا: ژ پەیڤت سپی هاتیە وەرگرتن. واتەیا وێ "بلندبوون، پێشکەڤتن." هەروەسا ژ بۆ پێشکەڤتنخوازییێ ژی دهێت. ئافرینەر و ئافراندی هەردو سپێنتا نە. لێ ئەم وەك ئافراندی هێشتا بزاڤان دکەین کو بگەهین تمامەتییێ ل دەمەکی کو خودێ زاتێ هەرەپێشکەڤتی و پێشکەڤتنخوازە.

سپێنتا مەینیۆ: "ئەقلیەتا پێشکەڤتنخواز"، ئەو هێزا خوەدایی یە، یا کو ب ئەرکێ چالاککرنا پێشکەڤتنا چاکخواز و مفادار و ئافراندنا بەردەوام و پاراستنا هەمی تشتێن مادی و ئەقلی و جەستەیی و گیانی رادبیت. (تەماشەی مەینۆ بکە.)

ئۆشتا: واتەیا رەوشەنگەری ددەت، کو ژ پەیڤا ئوش ئانکو گەشبوون هاتیە. ئەو دەربرینێ ژ ساخلەمی و بەختەوەرییا راستین یا ب رێکا رەوشەنگەرییێ دکەت. ل گۆر تێگەهێ گاتایێ سروودا ٨.١) ێ، من بەختەوەرییا مەزن ب کار ئینایە، ژ بەر کو ئەو دشێت ساخلەمی و بەختەوەرییێ پێشکێشی کەسێن دی بکەت.

ئۆسیگ: بنەمالەکا کەڤنارا قەشەیێن ئاری یە. ریگ ڤێدیك کاکشیڤاتێ ناڤدار ژی سەر ب ئەڤێ بنەمالێ ڤە بوو.

ڤاستار: ژ پەیڤا ڤاس کو بۆ "چاکسازی"یێ دهێت هاتیە. واتەیا وێ ژی چاککرنا کەسێن دی یە. واتەیا وێ یا حەرفی ئانکو "ئەو کەسێ ب چاککرنا کەسێن دی رادبیت. ئەڤ پەیڤە ژ بۆ زەردشتی ب فۆرمێ یاسا ئاهۆ دهێت، ژ بەر کو پشتی وی دینێ باش هەلبژارتی و بوویە سەرکێشێ چاکخوازانا، ئەوی سۆز دا کو ژ بۆ ژڤراندنا مافێن بەلنگازان بجەنگیت و دریگۆیان چاك بکەت. من ژ بۆ وێ "چاکسازیخواز" ب کار ئینایە.

ڤاستێرا: ئێکلاکرن. زاراڤەکە کو زەردەشتی ژ بۆ بزاڤا خوە یا خوەجهکرنا گەلێن بێبەرهەم و گەرهۆك ب کار ئینایە، ژ بۆ کو ژیانەکا بەرهەمدارا چەلەنگ و خوەجهییێ پێشکێش بکەت.

ڤاستریا: کەسێ خوە جهە، ئێکە ژ وان خوەجهێن سەر ب ڤاستێراییێ ڤە، کو خوەجهبوونەکا مفادارە.

ڤێریزێنا: واتەیا وێ یا حەرفی "پەرژین"ـە. کو ژ بۆ جڤاکی دهێت. یەکەیا دویێ یا هەڤپسکییا جیهانێ یە. (تەماشەی خواڤیتۆ، خێزان، ئەیریەمان، هەڤپشکی بکە.)

ڤیس: خوەجهبوونە یا کو ژ چەند دین و خانییان پێکهاتی. ئەو یەکەیا ئەردنیگارییا دویێ یا خوەجهبوونا مرۆڤی یە. (تەماشەی دێمەنە، خانی، شویترا، داخیۆ، بامی، یەکەیێن چار بکە.)

ڤیشتائەسپا، کاڤی: ئەو میرێ ناڤدارێ بەرەڤاژی میرێن دی چووی د ناڤ دینێ باش دا و پشکداری د پەیاما زەردەشتی یا خوەدایی دا کر. ئەو بوو ئێك ژ سەرکێشێن پێشەنگێن دینێ باش.

ڤوهۆ مەنە: واتەیا : "ئەقلێ ساخلەم، هزرا چاك" ددەت. ئەو وەك ئێکەم بنەماییێن سەرەتایی یێن ژیانێ دهێت هژمارتن. ژ بۆ هزرکرنەکا چاك و گەش ب کار دهێت و پێدڤییەکا سەرەکی ژ بۆ رێبەریکرنا ژیانا چاکخوازان.

یامایێ کورێ ڤیڤەیهانی: ئەو ئێکی ژ لەهنگێن ئەفسانەیی یێن د دابونەریتێن ئاریان دا هەین. ئەو وەك ئێکەم کۆچەرێ ئاری دهێت هژمارتن کو ژ باکوری بەر ب باشووری ڤە دچیت و ل سەردەمێ چەرخێ بەفرین جڤاکی رزگار دکەت. لێ ئەو تووشی هنگاڤتنێ و کەڤتنێ دبیت، ژ بەر دفنبلندییا وی یا زێدە. ئەوی خوە وەك خوەدایێ جیهانێ ددیت. ئەو وەك جەمشید پاشا د وێژەیا ئیرانێ دا دهێت ناسکرن.

ياسنا: ژ پەیڤا یاز هاتیە، کو بۆ رێزلێگرتن، پەرستن، سەرفەرازی و شانازییێ دهێت. ئەو ب رامانا پەرستن و خزمەتا راستین ب کار هاتیە.